

১২৮৬-৮৪

ଜବାହର ଜ୍ୟୋତି

ବକୋ ଜବାହରଲାଲ ନେହରୁ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଆଲୋଚନା

ସମ୍ପଦ ସଂଖ୍ୟା : ୧୯୮୭-୮୫

ସମ୍ପାଦକ :

ଅରୁଣ କାନ୍ତ ଅଧିକାରୀ

সম্পাদনা সমিতি :

অধ্যক্ষ যতীন্দ্র চন্দ্র নাথ, সভাপতি

অধ্যাপক শৰৎ চন্দ্র তালুকদাৰ, উপ সভাপতি

✓ অধ্যাপক দিলীপ দাস, তত্ত্বাবধায়ক

অধ্যাপক দ্বিজেন দাস, সদস্য

অধ্যাপক ঋগেশ সেন ডেকা, সদস্য

অবনী কান্ত অধিকাৰী, সম্পাদক

শিবেন্দ্র পাটগিৰী, সদস্য

বেটুপাত শিল্পী : শচীন বড়ো

অঙ্গ সজ্জাত : সম্পাদক

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ :

আলোচনীখন প্রকাশত পোৱা বিভিন্ন সহায় সহযোগিতাৰ বাবে অধ্যক্ষ যতীন্দ্র চন্দ্র নাথ, তত্ত্বাবধায়ক অধ্যাপক দিলীপ দাস, সম্পাদনা সমিতিৰ অধ্যাপক সদস্যদ্বয় দ্বিজেন দাস আৰু ঋগেশ সেন ডেকা, সদস্য শিবেন্দ্র পাটগিৰী মহাবিদ্যালয়ৰ অন্যান্য অধ্যাপক অধ্যাপিকা, ছাত্র-ছাত্রী, মহাবিদ্যালয় কাৰ্যালয়ৰ কৰ্মীসকল আৰু মিৰ্জাৰ জনতা প্রেছৰ স্বত্বাধিকাৰী ত্রীযুত বোগেশ পাল আৰু প্রেছৰ সমূহ কৰ্মচাৰীলৈ আমাৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ—সম্পাদক ।

বকৌ জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ১৯৮৩-৮৪ চনৰ ছাত্র একতা সভাৰ হৈ অবনী কান্ত অধিকাৰীৰ দ্বাৰা প্রকাশিত আৰু জনতা প্রেছ (মিৰ্জা)ত মুদ্রিত ।

Indira Priyadarshini who is no more.

OUR HOMAGE TO INDIRA PRIYADARSHINI

Principal J. C. Nath

Our beloved Prime Minister 'Srimati Indira Gandhi' is no more. The news of her assassination on the morning of 31 October, 1984 shocked the whole world and plunged the entire nation into deep sorrow. This is the greatest national tragedy after the assassination of the Mahatma. It is beyond imagination that the leader who guided the destiny of the world's largest democracy and the nation of seven hundred million people for long sixteen years could fall to the bullets of her own security guards.

This most dastardly act of betrayal enraged the grief-stricken people so much so that immediately after the tragedy a spate of violence erupted in the capital and many parts of the country. Despite appeal by the new Prime Minister Sri Rajiv Gandhi and the national leaders for calm and communal harmony, arson, loot and murder rocked the country rudely, shaking the very foundation of our national life and reminding the traumatic days of partition. The violence took a communal turn and hundreds of innocent people were killed by the frenzied mob on the banks of the Jamuna in the capital itself and other cities, thousands were rendered homeless, properties worth crores of rupees were looted and destroyed. Though this sort of violence is senseless, it unmistakably points to the hold Indiraji has had over the Indian people, particularly the masses. She ably and quickly filled the void created by the departure of her illustrious father, Pandit Nehru and Lal Bahadur Shastri from the Indian political scene and

took up the sacred task of building up of a modern India of her father's and Mahatma Gandhi's dreams. In the initial years she had to face hurdles not only from the opposition parties but also from a section of senior leaders of her own party, which she had overcome with commendable courage and conviction so characteristic of her charismatic personality. Her detractors accused her of dictatorial attitudes, her leaning towards dynastic rule and lust for power, ridiculed her concept of democracy, socialism and committed bureaucracy and judiciary. Critics have also pointed out her errors of judgement in flouting the verdict of the Allahabad High Court unseating her in Parliament and imposition of the Emergency in 1975. History will judge the truth or otherwise of these criticisms.

But it is an undeniable fact that Indira Gandhi was the most powerful woman of the world and one of the most outstanding statesmen and dynamic leaders the world has ever produced. She constantly and hopefully worked for world peace and disarmament, better understanding and improved relations among nations and fruitful applications of the five principles of international relations initiated by her father. It is to her credit that the Non-aligned movement of the third world countries gained momentum and proved a formidable force to be reckoned with in international politics. The presence of the Heads of Governments and top leaders of more than a hundred countries in her funeral and the rich tributes paid by them on her tragic death clearly prove the pre-eminent position she held in world politics.

For good or bad, Indira was India for nearly two decades. She was undoubtedly the most popular Indian leader after Mahatma Gandhi and Jawaharlal Nehru, and will go down in history as one of the builders of a strong, secular, prosperous and united India. Indeed,

she laid down her life at the altar of the country's unity and solidarity. It is not our aim in this tiny tribute to analyse the different aspects of her unique personality and assess her achievements and failures as the Supreme Leader of the Nation during a most difficult and turbulent period of the history of free India. It is indeed impossible to define and analyse her complex and enigmatic character, her colourful personality and controversial career so marked by triumph and tragedy. She was admired as a most beautiful and elegant lady, a devoted and dedicated hostess and companion of her father, a world statesman of outstanding stature, a tower of strength to the nation, and a dauntless and triumphant leader with uncanny ability to take right decisions at the right moment bringing glory to the nation in war and peace. She was at the same time condemned as a dictator and destroyer of democracy, an imperious, and defiant woman, an indulgent mother foisting an arrogant son with a menacing posture on the political horizon, and an unforgiving mother-in-law driving out her widowed daughter-in-law with a tiny child from her residence. She was also strongly criticised for her electoral malpractices, personality cult, family hegemony, and populist stunts and slogans as well as for her unethical politics of toppling state Governments formed by parties other than her own. Thus she was the most controversial Prime Minister we have so far had.

But the fact remains that Indira Gandhi was a true patriot. India's greatness and well-being of her people were her first and foremost concern. She lived, worked and died for India. The best tribute to Indira Gandhi would, therefore, be to work for a strong, united, secular and prosperous India. For this we must maintain communal harmony at all costs, eschew violence in public life, forget differences of caste, creed and religion, work hard for ameliorating the lot of the teeming millions of

(iv)

our countrymen and remain ever vigilant to defend the unity and integrity of the nation against the internal and external forces that may attempt to destabilize it.

We pay our respectful homage to the memory of our dear departed leader, Indira Priyadarshini and pray for the eternal peace of her immortal soul.

JAI HIND

যিসকলক আমি অশ্রু-অঞ্জলিৰে স্মৰণ কৰিছোঁ আৰু যিসকলৰ
স্বৰ্গগত আত্মাৰ চিৰ শান্তি কামনা কৰিছোঁ

প্ৰয়াত সেই সকল :

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী সৰ্বা বাভা

ৰাই, বি. চৰন

গোবিন্দ নায়াৰ

শ্বহীদ নলিনী কুমাৰ চৌধুৰী

শ্বহীদ সুভাষ শৰ্মা

শ্বহীদ গৰ্গেশ্বৰ পাঠক

আৰু

অসমৰ অস্তিত্ব বন্ধাৰ সংগ্ৰামত

আত্মত্যাগী দিয়া খ্যাত-অখ্যাত শ্বহীদ সকল ।

জুড়ীসত্ৰ

: বিষয় :

: পৃষ্ঠা :

: লেখক :

॥ সম্পাদকীয় ॥

॥ কবিতা ॥

✓ কেঁচা তেজহে সৰে

তোমাৰ বাবে

ৰাতি নিৰ্জন হ'লে

স্মৃতি

সংগ্ৰাম

তথাপিও

ছাই আৰু ধোঁৱাৰ মাজত

প্ৰতীক্ষা

সময়ৰ দূত

ব্যৰ্থ স্মৃতি

বিগত দিনৰ ছবি

মোৰ মনৰ পৰা

বুঢ়া

মই বনুৱা হৈও বণুৱা

নিসিদ্ধ গোলাপ

এমুঠি বিদেশী কবিতা (অনুবাদ)

আচাৰ

শিশুসকলৰ প্ৰতি উপদেশ

আফ্ৰিকা

: ১ :

: ২ :

: ৩ :

: ৩ :

: ৪ :

: ৫ :

: ৫ :

: ৬ :

: ৬ :

: ৭ :

: ৭ :

: ৮ :

: ৯ :

: ১০ :

: ১২ :

: ১৩ :

: ১৪ :

: ১৫ :

: ১৫ :

ত্ৰীনৰমোহন ৰায় সবকাৰ

ত্ৰীবিমল মজুমদাৰ

ত্ৰীবিৰিঞ্চি কুমাৰ ৰাভা

ত্ৰীধীৰাজ তামূলী

ত্ৰীজিতেন চন্দ্ৰ ৰাভা

ত্ৰীনৱকুমাৰ দাস

ত্ৰীশংকৰ মহন্ত

ত্ৰীশিবেন্দ্ৰ পাটগিৰী

মিচু বীণাপাণি কলিতা

ত্ৰীহৰিচৰণ দাস

ত্ৰীযোগেন নাথ

ত্ৰীজগত বড়ো

ত্ৰীজ্ঞানশংকৰ ঋদ্ধলাৰী

ত্ৰীকামিনী মোহন শৰ্মা

ত্ৰীবসন্ত দত্ত

ত্ৰীখগেশ সেন ডেকা

নিকানোৰ পাৰা

নাজিম হিকুমেত

ডেভিদ ডিআপ

(ii)

তাই উঠি আহিছে	: ১৭ :	আই চিং
এক বাজি গ'ল	: ১৮ :	ভল্‌দিমিৰ মায়াকোভ্‌স্কি
॥ গল্প ॥		
ভদীয়া বাপু, ধনপতি মহাজন		
আৰু শিয়ালবোৰ	: ১৯ :	শ্ৰীনবমোহন বায় সবকাৰ
অচিন বাট	: ২৩ :	শ্ৰীকমল পাঠক
দেৱাল	: ২৮ :	শ্ৰীচন্দনা ভাগৱতী
✓ স্তব্ধ প্ৰহৰ	: ৩২ :	শ্ৰীক্ষীৰোদ কুমাৰ ঠাকুৰীয়া
॥ প্ৰবন্ধ ॥		
সংস্কৃতিৰ ওপৰত পৰিবেশৰ প্ৰভাৱ	: ৫৬ :	শ্ৰীভবেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ গোস্বামী
অসমৰ যুৱ আন্দোলন প্ৰসঙ্গ	: ৩৯ :	শ্ৰীভূপেন শইকীয়া
'৮৪ ৰ অলিম্পিক আৰু ভৱিষ্যত	: ৪০ :	
ফ্ৰেডেন্সিয়েল কাপ আৰু ভাৰত	: ৪৬ :	শ্ৰীযোগেন নাথ
বিভাগীয় সম্পাদকসকলৰ প্ৰতিবেদন	: ৪৮ :	
১৯৮৩-৮৪ চনৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সপ্তাহৰ		
খেল-খেমালি আৰু স্নুকুমাৰ কলা		
প্ৰতিযোগিতা সমূহৰ ফলাফল	: ৬১ :	

সম্পাদকীয়

অসমৰ আন্দোলন সন্দৰ্ভত : ১৯৭৯ চনৰ পৰা আৰম্ভ হোৱা আমাৰ জাতীয় অস্তিত্ব বন্ধা আন্দোলনত বিসকল বীৰ বীৰাজনাই আত্মোৎসৰ্গ কৰি জীৱন ধন্য কৰিলে আৰু বিসকল চিৰজীৱনলৈ পজু হ'ল তেওঁলোকলৈ জয়জয়তে অকৃত্ৰিম প্ৰাণিপাত জনোৱাৰ লগতে বিসকলে তেওঁলোকৰ বিয়োগ আৰু পজুত্বপ্ৰাপ্তিত অবৰ্ণনীয় বেদনা, দুৰ্ভোগ আৰু ক্ষতিৰ নিবীহ বলি হবলগীয়া হ'ল তেওঁলোকলৈও আমাৰ আন্তৰিক সমবেদনা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

অবৈধ বিদেশী নাগৰিকৰ অত্যধিক অনুপ্ৰবেশে অসমৰ ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক আৰু অগ্ৰাণ্য দিশত অস্বাভাৱিক ভৱিষ্যতৰ অন্তত ইন্ধিত প্ৰকট কৰি অনাত জাতি-ধৰ্ম নিৰিংশেষে অসমৰ আবাল-বৃদ্ধ-বনিতা, কৃষক-বনুৱা, চাকৰিয়াল আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে পলমকৈ হ'লেও ৰাজপথলৈ নামি আহিছিল—অহিংস আৰু গণতান্ত্ৰিক পদ্ধতিৰে আন্দোলন আৰম্ভ কৰিছিল। লক্ষ্য আছিল—অবৈধ বিদেশী নাগৰিকক অসমৰ পৰা বহিষ্কাৰ কৰা। কিন্তু সমস্যা সমাধানৰ আগতে ১৯৮৩ চনত বিধান সভাৰ নিৰ্বাচন পাতি দিয়াত অসমৰ শান্তি সম্প্ৰীতিৰ ষাউতি-যুগীয়া এনাফৰীডালত পৰিল এক অভাৱনীয় প্ৰচণ্ড আঘাত। বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ মাজত অতৰ্কিত গজি উঠিল হিংসা আৰু বিদ্বেষৰ বিষবৃক্ষ আৰু তাৰ অৱশ্ৰাভাৱী পৰিণতি স্বৰূপে যি ঘটি গ'ল সেয়া কাৰো অবিদিত নহয়। সেই নিষ্ঠুৰ আৰু জঘন্য অতীতৰ বাবে পুনৰাবৃত্তি ঘটিব নোৱাৰে তাৰ বাবে আজি আমি বিচাৰিছোঁ প্ৰতিজন অবৈধ বিদেশী অনুপ্ৰবেশকাৰীক চিনাক্ত কৰি বহিষ্কাৰ কাৰ্য আন্তৰিকতাৰে সম্পন্ন কৰা হওক, ভৱিষ্যতে অনুপ্ৰবেশ কৰিব নোৱাৰাকৈ অনুপ্ৰবেশৰ বাট স্থায়ী আৰু কটকটীয়াকৈ বন্ধ কৰা হওক আৰু বিসকলে সাম্প্ৰদায়িকতাৰ জঘন্য পাশা খেল খেলি অসমৰ পবিত্ৰ পৰম্পৰা অপবিত্ৰ কৰাৰ এতিয়াও অহৰহ চেষ্টাত আছে সেই সকল সমাজ তথা দেশৰ ভয়ঙ্কৰ শত্ৰুৰ মুখা খুলি দি আৰু সেইবোৰৰ পৰা নিৰাপদ দূৰত্বত থাকি প্ৰতিজন অসমবাসীয়ে বিভিন্ন ধৰ্ম, জাতি-উপজাতিৰে গঠিত বৈচিত্ৰময় অসমৰ ঐতিহ্য অগ্নান ৰাখক। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰেও ভাৰতৰ এক অবিচ্ছেদ্য গঠিত বৈচিত্ৰময় অসমৰ ঐতিহ্য অগ্নান ৰাখক। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰেও ভাৰতৰ এক অবিচ্ছেদ্য আৰু অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশ অসমৰ এই জ্বলন্ত সমস্যাৰ আশু সমাধান কৰিবলৈ এক সহানুভূতিশীল, বাস্তবমুখী আৰু কাৰ্যকৰী দৃষ্টিভঙ্গীলৈ অনতিপলমে আগবাঢ়ি আহক। বিলম্বত তিস্ততা বাঢ়ে। সমস্যাৰ পৰিধি অযথা বিস্তৃত হয়।

সমকালীন অসমীয়া সমাজ সন্দৰ্ভত : অসমৰ সাম্প্ৰতিক জাতীয় জীৱন আজি দুৰ্নীতিৰ প্ৰভাৱে চানি পেলাইছে। সমাজৰ সকলো স্তৰৰ ব্যক্তি আজি যেন দুৰ্নীতিৰ জীৱাণুৰে আক্ৰান্ত। অফিচ কাছাৰীত অতি সাধাৰণ কাম এটাৰ বাবে কেৰাণী, মহৰী, পিয়ন, চকীদাৰ আদিক লগ ধৰিলে পইচা যাচিব লগা হোৱাটো এটা প্ৰায় অলিখিত অথচ অপৰিহাৰ্য নিয়মত পৰিণত হৈছে। পৰীক্ষা গৃহবোৰত চলিছে অসং উপায় অৱলম্বন কৰা কিছুমান পৰীক্ষাৰ্থীৰ অবাধ ৰাজত্ব। কৰ্তব্যৰত নিষ্ঠাবান নিৰীক্ষকসকল সময়ে সময়ে তেনে পৰীক্ষাৰ্থী নামধাৰী দুষ্কৃতিকাৰী সকলৰ দ্বাৰা হৈছে আক্ৰান্ত, লাঞ্ছিত আৰু প্ৰহত। চাকৰিৰ জগত ধনত আজিকালি বেছিভাগ ক্ষেত্ৰতে প্ৰাৰ্থীৰ যোগাতাতকৈ প্ৰাধান্য দিয়া হয় উপটোকন, স্বজন-প্ৰীতি আৰু প্ৰভাৱশালী ব্যক্তিৰ অত্যাৱ অনুৰোধ অথবা আদেশৰ ওপৰত। স্বাভাৱিক আৰু ঐশ্বৰ্য ভেজাল কৰণৰ কথা এই প্ৰসঙ্গত বিশদভাবে নকলোৱে যেনিবা। কোৱা বাহুল্য, এই সকলোবোৰ আমাৰ ক্ষয়িক্ত আৰ্থ-সামাজিক বাৱস্থাৰে কৰণ আৰু অৱগ্ৰাহ্য পৰিণতি। সেয়ে সমাজৰ প্ৰতিজন সচেতন আৰু সু-বুদ্ধিসম্পন্ন ব্যক্তিকে আজি এই বিষয়ে গভীৰভাবে চিন্তা কৰাৰ প্ৰয়োজন আহি পৰিছে। সংৰক্ষণশীলতাৰ মোহৰপৰা মুক্ত হৈ ধ্বংসমুখী তথা সৰ্বনাশী পৰম্পৰা ভঞ্গ কৰি সমাজখনক নতুন সাজেৰে নতুন ৰূপেৰে সজাই তোলাটো হ'ব তেওঁলোকৰ পবিত্ৰ কৰ্তব্য আৰু উত্তৰ পুৰুষসকলৰ বাবে সি হ'ব তেওঁলোকৰ এক মহান অৱদান।

অন্ধ অনুকৰণশীলতাই আমাৰ কৃষ্টি সংস্কৃতিৰ যে কোনো কোনো দিশত বিকৃত প্ৰভাৱ নেপেলোৱাকৈ থকা নাই তাক অস্বীকাৰ কৰাটো টান। উদাহৰণ স্বৰূপে, বেশ-ভূষা, গীতমাত আদিত এনেকুণা অন্ধ অনুকৰণ সময়ে সময়ে পৰিলক্ষিত হয়। বাহিৰৰ ভাল কিবা এটা বস্তু আঁকোৱালি লোৱাত আমাৰ কোনো আপত্তি নাই; কিন্তু বাহিৰৰ কিবা এটাই আমাৰ আপুৰুগীয়া কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ কোনোটো দিশৰ প্ৰতি আমাক বিস্মৃত আৰু বিৰূপ মনোভাৱাপন্ন কৰি তাক বিকৃতৰূপী কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিলে আমি যিকোনো মূল্যৰ বিনিময়ত তাক প্ৰতিবন্ধক দিবই লাগিব।

সমকালীন অসমীয়া সাহিত্য সন্দৰ্ভত : অসমীয়া সাহিত্য আজি ভাৰতৰ অগ্ৰাণু ভাষাৰ সাহিত্যৰ তুলনাত পৰিমৰা বিধৰ নহয়। বৰং কোনো কোনো সাহিত্যৰ তুলনাত কোনো কোনো দিশত অসমীয়া সাহিত্য আগবঢ়া বুলি কলেও অত্যাক্তি নহয়। তথাপি এনে কিছুমান দিশ আছে যিবোৰত অসমীয়া সাহিত্যৰ দৈন্য আজিলৈকে অতি স্পষ্ট। সেইবোৰৰ ভিতৰত বিজ্ঞান-ভিত্তিক সাহিত্য, শিশু সাহিত্য আৰু অনুবাদ-সাহিত্যৰ কথাৰে উল্লেখ কৰিব পাৰি। বৰ্তমানে যিখিনি লেখক-লেখিকাই এই শ্ৰেণীৰ সাহিত্যত অৱিহণ যোগাই আছে তেওঁলোকৰ সংখ্যা অতি নগণ্য। সেয়ে সম্প্ৰতি সৰহ সংখ্যক অসমীয়া সাহিত্যিকে এই শ্ৰেণীৰ সাহিত্যত

আত্মনিয়োগ কৰা উচিত। অনুবাদ সাহিত্য হুই ধৰণে হব লাগে। শ্ৰেষ্ঠ অসমীয়া সাহিত্য-ৰাজিৰ অনুবাদ হব লাগে ভাৰতীয় আৰু পৃথিৱীৰ অন্যান্য ভাষালৈ আৰু ভাৰতীয় আৰু পৃথিৱীৰ অন্যান্য ভাষাৰ শ্ৰেষ্ঠ সাহিত্যৰাজিৰ অনুবাদ হব লাগে অসমীয়া ভাষালৈ। নকলেও হব, এনে ধৰণৰ অনুবাদ সাহিত্যই আমাৰ শ্ৰেষ্ঠ সাহিত্যৰাজিক বিশ্ববাসীৰ সমুখলৈ উলিয়াই আনি অসমীয়া সাহিত্য তথা অসমৰ মৰ্যাদা প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ লগতে অসমীয়া জনজীৱনক ভাৰত তথা বিশ্বৰ জনজীৱনৰ ওচৰ চপাই নিয়াত প্ৰভুত বৰঙণি যোগাব পাৰে।

সম্প্ৰতি অসমীয়া ভাষাত আলোচনীৰ সংখ্যা বৃদ্ধি পোৱাত নতুন নতুন বহুত লেখক-লেখিকাৰ জন্ম হৈছে। এয়া অসমীয়া সাহিত্যৰ সঁচাকৈয়ে শুভ লক্ষণ। আমি আশা কৰিছোঁ, এই চাম উদীয়মান লেখক-লেখিকাই হঠাতে নাম কিনাৰ মোহ ত্যাগ কৰি অধ্যয়ন, সাধনা আৰু অনুশীলনেৰে সৃষ্টিকামী আৰু বাস্তৱধৰ্মী সাহিত্যৰ সৃষ্টি কৰাত আত্মনিয়োগ কৰিব। প্ৰতিষ্ঠিত সাহিত্যিক আৰু সমালোচক সকলে এই চাম লেখক-লেখিকাক পোহৰলৈ অনাত যথেষ্ট অৰিহণা যোগাব পাৰে। অৱক্ষণশীল তথা সহানুভূতিশীল দৃষ্টি ভঙ্গী অভিজ্ঞতালব্ধ দিহা-পৰামৰ্শ আৰু গঠনমূলক সমালোচনাৰে তেওঁলোকে এই নবীন লেখক লেখিকাসকলক দেখুৱাই দিব পাৰে শুদ্ধ পথ আৰু প্ৰতিষ্ঠাৰ সোপান।

‘জৱাহৰ জ্যোতি’ আৰু আমাৰ লেখক লেখিকা সকল : আলোচনী এখনৰ সৌষ্ঠৱ মূলতঃ নিৰ্ভৰ কৰে লেখক-লেখিকাৰ লেখা সমূহৰ মানদণ্ডৰ ওপৰত। জৱাহৰ জ্যোতিৰ এইটো সংখ্যাৰ বাবে যথেষ্ট গল্প, কবিতা, প্ৰবন্ধ আদি পোৱা গৈছিল যদিও বেছি ভাগৰে মানদণ্ড নিয়ন্ত্ৰণৰ হোৱা হেতু সেইবোৰ প্ৰকাশ কৰিব পৰা নহ’ল। যিখিনি গল্প কবিতা-প্ৰবন্ধ নিৰ্বাচিত কৰি প্ৰয়োজন সাপেক্ষে হাত ফুৰাই পঢ়ুৱৈ সকলৰ সমুখত উলিয়াই দিয়া হৈছে তাৰ মূল্যায়নৰ ভাৰ তেওঁলোকৰ ওপৰত। আমি এইখিনিতে মাথোঁ। আমাৰ লেখক-লেখিকা সকলৰ দৃষ্টি অসমীয়া সাহিত্যৰ উদীয়মান লেখক-লেখিকাৰ সন্দৰ্ভত কৈ অহা কথাখিনিলৈ আকৰ্ষণ কৰাৰ প্ৰয়োজন অনুভৱ কৰিছোঁ।

সম্পাদকৰ ব্যক্তিগত আধাৰ চেবেক : ‘জৱাহৰ জ্যোতি’ সম্পাদনাৰ ভাৰ আমাৰ ওপৰত ন্যস্ত কৰা বাবে মহাবিড়্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ আমাৰ অকুপণ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। লগতে যিসকলে সহায় সহযোগিতা আগবঢ়াই আলোচনীখনৰ প্ৰকাশ সম্ভৱ কৰি তুলিলে তেওঁলোকলৈও আমাৰ অকৃত্ৰিম কৃতজ্ঞতা ৰাখিছোঁ। আলোচনীখন কিছুমান নতুন শিতানেৰে আপোনালোকৰ হাতত তুলি দিম বুলি ভবা হৈছিল। নোৱাৰা বাবে দুঃখিত। কিন্তু আশা কৰিছোঁ, পৰৱৰ্তী সম্পাদকে শিক্ষা, সাহিত্য, সমাজ আদি সন্দৰ্ভত ‘ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মতামত’ আদিৰ নিচিনা নতুন হুই এটা শিতান খুলি আলোচনীখন অধিক আকৰ্ষণীয় আৰু সমৃদ্ধ কৰি তুলিব।

ঃ কেঁচা তেজহে সৰে ঃ

শ্রীনবমোহন বায় সবকাৰ ।

প্ৰথম বাৰ্ষিক : স্নাতক মহলা

শীতৰ লঠঙা গছৰ আগেদি আৰু টপ্‌টপ্‌কৈ নিয়ৰ নসৰে ।

এতিয়া তাৰ আগেদি টপ্‌টপ্‌কৈ কেঁচা তেজহে সৰে ।

শীতৰ নিহালিব উম কোনে কাটি নিলে

পথাৰৰ সোণালী শইচ গছকি ?

আঘোণৰ পথাৰত গৰখীয়া ল'ৰাৰ নৰাৰ পেঁপাত অমিয়া মাত
লুফুটে । প্ৰতিডাল নৰাত জ্বজ্বকৈ তেজৰ বৰষুণ--- ---

আবৃত সমস্তঃ আবাল-বৃদ্ধ-বনিতাৰ কোমল বুকুত

আকাশ ঢাকি নামি অহা পৈশাচিক 'দিংদাঙ'ৰ প্ৰচণ্ড আঘাত

দেশৰ মাটিত অবতৰত ইমান বৰষুণ । শীতৰ---ইমান তেজৰ প্ৰবাহ

...ভবাতো নাছিলোঁ কাহানিও (দেখাতো দূৰে কথা) ।

কোন সতৰ্ক প্ৰহৰীয়ে

ৰাতিৰ নিস্তন্ধতা ভাঙি

মোৰ দেশৰ মানুহক দামামা কোবাই জগাই তোলে ...

নেলী, গহপুৰ, চিপাঝাৰ, চমৰীয়া, ফুলুং চাপৰি--- ... ।

কতজনৰ বুকুত মৰা তেজৰ টেকুৰা

কতজনৰ কলিজাত বৰ্ষাৰ খোঁচ ।

বিহ্বাম-হাবিৰামৰ তেজৰ দৰেই---খহীদৰো একে বঙা তেজ ।

জুই-ছাইলৈ খেলা কৰা নিজক লৈ, এতিয়া কোনে কান্দে

জনসমুদ্ৰৰ কোলাহল নেওচি, আইৰ বুকুত পৰি ।

উদাসীনতা সকলোৰে বাবে এতিয়া । দাপোণত পল-অল্পপলে প্ৰতিবিন্দু
তাবেই--- ।

আইব মোহত সাব পাই উঠে : মোৰ দেশৰ মাটিত প্ৰাণ পোৱা মানুহ ।

মেল খালে চকুবোৰ

আকৌ ইতিহাসৰ পুনৰাবৃত্তি ঘটে নেকি ?

মানুহবোৰ অপেক্ষাবত এতিয়া .. ।

আকস্মিক বঙীৰ নুৰ্ঘটোৰ ডেউকাত ---মুক জনতাৰ দীৰ্ঘ চিঞৰত

এতিয়া মানুহবোৰ ... ।

বিঃ দ্ৰঃ— মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ কবিতা প্ৰতিযোগিতাত প্ৰথম পুৰস্কাৰপ্ৰাপ্ত ।

-তোমাৰ বাবে-

শ্ৰীবিমল মজুমদাৰ

প্ৰথম বাৰ্ষিক, প্ৰাক্ বিশ্ববিদ্যালয়

আই,

তোমাৰ ছচকুৰ বান

আক হাতৰ শৃংখলৰ শব্দত

মোৰ কপালৰ শিৰীবোৰ খুপ খাই উঠে

ক'লা ধোঁৱাৰ কুণ্ডলীৰ দৰে ;

যজ্ঞপাত বিবৰ্ণ তোমাৰ

সংকুচিত ক্ৰত আতংকৰ হাঁ দেখিলে

কঁপি উঠে মোৰ মুঠিমান কেঁচা তেজৰ কলিজা

উজাৰি আহি মহতিয়াই দিব তেজপিয়া বজা ।

বাতি নিৰ্জন হ'লে

শ্ৰীবিৰিঞ্চি কুমাৰ বাতা
১ম বাৰ্ষিক, শ্ৰীকৃষ্ণ বিশ্ববিদ্যালয়

স্মৃতি

শ্ৰীধীৰাজ তামুলী
১ম বাৰ্ষিক, শ্ৰীকৃষ্ণ বিশ্ববিদ্যালয়

বাতি নিৰ্জন হ'লে :

মই ভাবি থাকোঁ

পাহাৰৰ এটলীয়া বুকুত লগপোৱা

মিচিং গাভৰুজনীৰ কথা

যাৰ সজল নয়নত আছিল

অনাবিল প্ৰেমৰ আবেদন,

যাৰ ঠুঠৰ হাঁহিৰ সোঁতৰে বাঢ়িছিল

সাধক প্ৰতিশ্ৰুতি গোপনে গোপনে,

আৰু কত টুকুৰা-টুকুৰ কথা।

বাতি নিৰ্জন হ'লে :

মই ভাবি থাকোঁ

ডন নদীৰ নিৰ্জন পাৰত

লগপোৱা কবিজনৰ কথা—

যাৰ কবিতাৰ প্ৰতিটো শব্দত

অম্লবণিত হৈছিল

ধৰিতা পৃথিৱীক ৰূপান্তৰ কৰাৰ সমস্ত তাগিদা।

বাতি নিৰ্জন হ'লে :

মই ভাবি থাকোঁ

হাবিৰ মাজৰ লুংলুঙীয়া বাটটোৱে আহি থকা

বাঘটিৰ কথা

যাক চকুৰ পচাবতে

মেৰিয়াই ধৰিছিল বিৰাট অজগৰ সাপটোৱে

লাহে— লাহে.....লাহে

বাতি নিৰ্জন হ'লে

বাতি নিৰ্জন হ'লে — ... — ।

মোৰ পুৰণি বীণখনিত

ছন্দ হেৰোৱা অতীতৰ গীতবোৰ

এতিয়াও বেসুৰা হৈ বাজিয়েই আছে।

সিদিনাৰ জিক্‌মিকাই থকা

নতুন তাঁৰবোৰ

এতিয়া মামৰে ছিগোঁ ছিগোঁ কৰিলে।

এদিন সি

মলয়াৰ তালে তালে বাজি উঠিছিল,

কঁপাই তুলিছিল মোক

আলফুলে কঁহুৱাৰ দৰে;

লহৰত তাৰ পাহ মেৰি ফুলিছিল বাগিছাৰ ফুল,

জোনাকোও ধমকি হাঁহিছিল।

কিন্তু—

এদিন তাৰ সুৰবোৰ বেসুৰা হ'ল

জীৱনৰ কঠিন ধুমুহাই

মোহাবি দিলে

শবতত ফুলি উঠা

শ্ৰেয়ালিৰ পাহিবোৰ।

এতিয়া পুৰণি বীণৰ

ছন্দহীন সুৰত

গীতৰ লঠঙা গছবোৰ

মাথো উচুপি উচুপি কান্দে। - x x

[বি: অ: মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত ২য় পুৰস্কাৰ প্ৰাপ্ত]

ঃ সংগ্ৰাম ঃ

ব্ৰহ্মপুত্ৰ সশব্দে বৈ থকাৰ পৰত
মাজুলিৰ উপকূলত অকলে থিয় দি
অনেক বক্তিম পাহাৰ দেখিছোঁ,
আক দেখিছোঁ—

বঙা বঙা তেজ লগা পয়াৰ ;
এলানি নাও এখন চুখনকৈ ক্ৰমাৎ প্ৰতিযোগিতাত অৱতীৰ্ণ।
মাছবোকা চৰাইবোৰে আকাশৰ বিপৰীতে
আঘাত হানিছে ;
সক সক মাছবোৰে তৰাং পানীত সাঁতুৰিছে,
প্ৰচণ্ড ঢেঁচা বতাহত সকলো প্ৰাণীয়েই যেন
সংগ্ৰাম কৰিছে— মূক্তিৰ বাবে ।

○ ○ ○
নিসংগতাব বিশাল বন্ধৰ পৰা
মই বিদ্ৰোহী— বিশ্বক স্মৃতিলৈ :
'পৃথিৱীৰ শাসক কোন ?'
ঘটনাবহুল বছৰবোৰত
কিমানযে যুৱক-যুৱতী ইয়াটলৈ আহিছে
সকলো মোৰ মনত পৰিছে ;
মনত আছে মোৰ -
নৈ আৰু পাহাৰৰ ফালে
অপলক দৃষ্টিৰে চাই থাকোঁতে
তেওঁলোক আছিল সজীৱ,
দেশৰ মাটিয়ে তেওঁলোকৰ বুকুত দিছিল সাহস আৰু
অবুদ শক্তি

আওপুবনি জমিদাৰ প্ৰভুহঁতক
শোষণক বুলি ঘিণ কৰিছিল তেওঁলোকে,
হিব্ হিব্ শব্দেৰে সৃষ্টি হোৱা বিৰাট চাকনৈয়াৰ সতে
আমি যুঁজিছিলোঁ।
ভীৰবেগী জাহাজৰ বিপৰীত ফালে
শক্তিশালী চৌবোৰে কেনেকৈ ঠেকা মাৰিছিল
ভোমাৰ মনত আছেনে ? ●

শ্ৰীজিতেন চন্দ্ৰ ৰাভা
২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাক্‌বিশ্ববিদ্যালয়

তথাপিও

শ্রীনরকুমাৰ দাস
২য় বাৰ্ষিক, স্নাতক মহলা

উদিত প্ৰভাতৰ
বাঙলী ভাষুৰ দৰে
জীৱন মোৰ নহয় বঙীন,
আধাফুলা ফুলটিৰ
কলিটিৰ দৰে
স্বপ্ন মোৰ নহয় কাণ্ডন ;

পূৰ্ণিমা বাতিৰ
জ্যোৎস্নাৰ দৰে
স্নিগ্ধ কোমল জোনালীৰে
নহয় মোৰ পথ সোণালী সপোন
তিমিৰেই মাথো মোৰ
জীৱনৰ অতিকৈ আপোন

ফুলি উঠা পংকজৰ
সৌন্দৰ্যৰ দৰে
জীৱন নহয় মোৰ ধুনীয়া

শেৱালিৰ শুভ্ৰতাৰে
শুকুলা নহয় মোৰ
দিগন্তৰ মেঘৰ আল্পনা,

তথাপিও মই তাতেই কৰোঁ।

জীৱনৰ এক উদাস্ত আৰাধনা।

(মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত ১ম পুৰস্কাৰপ্ৰাপ্ত)

ছাই আৰু ধোঁৱাৰ মাজত

শ্ৰীশংকৰ মহন্ত
২য় বাৰ্ষিক : প্ৰাক্ বিদ্যালয়।

আই,
তোমাৰ নীৰৱ চকুলোৰে
নোবোৱাবা আৰু বিয়াদৰ নৈ
কাৰণ,
এটি ছুটিকৈ বহুজন সন্তানে তোমাৰ
সাবটি লগে মৃত্যুৰ শীতল পৰশ
বচনা কৰিলে কবৰৰ পিচত কবৰ।
তথাপি,
তোমাৰ সন্তানে
সংগ্ৰামৰ বহিঃশিখা হাতত লৈ
আগুৱাই গৈ আছে গৈ আছে ---।
সেয়ে, মোৰ আই
তোমাৰ মুখৰ
নিৰাশাৰ ঘনঘোৰ হাঁ আঁতৰাই
মাথো নিঃশব্দে শুই থাকে,
শুই থাকে শ্বহীদৰ তেজে-ভিঙা মাটিত
চকুলোৱে উটুৱাই নিয়া
ছাই আৰু ধোঁৱাৰ মাজত
দোক-মোকালিৰ দীপ্তিমান শূকৰৰ তেজে
তাতেই বচিব আৰোঁ সজীৱ পৃথিৱী।

প্ৰতীক্ষা

শ্ৰীশিবেন্দ্র পাটগিৰী

১ম বাৰ্ষিক, স্মাৰ্তক মহলা

সাৰ পাই উঠা কেঁচুৱাৰ ক্ৰন্দনত
নিশাৰ চমক ভাগে,
অমৃতবিহীন গুকান আহাৰ এটি
মুখত লৈ কেঁচুৱাটোৱে কান্দে
এটি ছটি প্ৰতিটো নিশা।
কেঁচা বঙা সূৰ্যটো এতিয়াও আছে
পিছল খোৱা ভৰিখন তাই
আজিও উঠাব নোৱাৰিলে
প্ৰতিটো খোজৰ শব্দত
গুনা পায় কঠোৰ জীৱনৰ
বেগুৰা হৃদ ধ্বনি
তাই যেন গুকান নদীৰ বালিত
পৰি ৰোৱা শামুকৰ খোলা এটি।
হাতত গুজি দি যোৱা টকা তিনিটা
কেতিয়াবাই শেষ হ'ল।
গাঁৱৰ মানুহবোৰে কয় :
শোণিত নামৰ হতভগীয়া
ছমহীয়া কেঁচুৱাটোৰ পিতৃ
চকুত জ্বলা জুইকুৰাৰে
ডেকা মানুহজন গাঁৱলৈ ঘূৰি নহা
এবছৰেই হ'ল
তাইৰ বাবে প্ৰতিটো নিশাই হ'ল
অন্তহীন এক বিফল প্ৰতীক্ষা। x x

সময়ৰ দূত

মিচ্ বীণাপাণি কলিতা

দ্বিতীয় বাৰ্ষিক, প্ৰাক্‌বিশ্ববিদ্যালয়

তোমালোক প্ৰত্যেকেই
সময়ৰ বহিমান অক্ষয় প্ৰদীপ
একোজন জাগ্ৰত শাস্তিদূত।
ওঁঠত খোদিত তোমালোকৰ
সমস্ত কঠিন ভাবাব
জটিল অভিধান,
হৃদয়ৰ সাঁচিপাতত সাঁচি খোৱা আছে
বিশ্বজোৰা সময়ৰ সোণালী ইতিহাস
তোমালোক প্ৰত্যেকেই যে বিশ্বৰ ঈশান নৈৰ্দ্ধাত
সকলো কম্পিত কৰা
অপৰাজেয় একো একোজন মহান যোদ্ধা।
অতীতৰ দীৰ
আৰু বৰ্তমানৰ বাণিবে ৰোৱা
মহান জীৱন
য'ত আছে হেজাৰ ধৰ্মদৰ আদৰ্শৰ প্ৰেৰণা
য'ত প্ৰতিধ্বনিত হৈছে ধৰ্মিতা নাৰীৰ
ককণ ক্ৰন্দন তথা ক্ষোভৰ উক্মুকনি।
পৃথিৱীৰ মহামোহত তোমালোক বন্দী যুগে যুগে
সমুখৰ বাটলৈ চোৱা
উত্তীৰ্ণিত জাগ্ৰত !
উত্তীৰ্ণিত জাগ্ৰত !!
উত্তীৰ্ণিত জাগ্ৰত !!!

ব্যর্থ স্মৃতি

শ্রীহৰিচৰণ দাস

১ম বাৰ্ষিক, প্ৰাক্ বিশ্ববিদ্যালয়

বিগত দিনৰ স্মৃতিয়ে এতিয়াও
মোক আশ্বাস কৰে
তুমি মোৰ কল্পনাৰ প্ৰথম পাহি ।
তোমাৰ চকুত তেতিয়া ফাগুনৰ
আকাশৰ তৰাৰ হাঁহি
হিয়া আঁকুল কৰা অপৰূপ ছবি
মনৰ মাজত আছিল বহাগৰ বাতৰি
কঁহুৱাৰ আঁৰে আঁৰে কত কথা কৈছিল
জীৱন মধুৰ কৰাৰ সঁহাৰি দিছিল ।
পৰেনে মনত এবাৰো তোমাৰ !
ফাগুন বহাগ কঁহুৱা
এতিয়া সকলো আছে
নাই মাথো তুমি
বৈ আছেঁ মই হোৱোৱা দিনৰ মাজত
স্মৃতিৰ মৰাটিকা খেদি
তুমি মোৰ কল্পনাৰ প্ৰথম পাহি । ●

বিগত দিনৰ ছবি

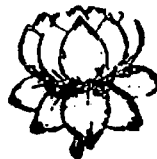
শ্ৰীযোগেন নাথ

২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাক্ বিশ্ববিদ্যালয়

ধুনীয়া তেজাল ঘোঁৰা,
ধুনীয়া বাজ অট্টালিকা,
আৰু অজস্ৰ লগুৱা-লিক্‌চো---.....;
তুমি বাক এনে সপোন দেখানে ককা ?

* * * *

লুমুনিয়াহ এটি কাটি ককাই কয় :
দেখোঁ সোণ ! ময়ো দেখোঁ,
ময়ো দেখোঁ—
ব'দে পোৰা এখন পথাৰ,
এখন সকলো মুখাবয়ব
য'ত বিজড়িত
মোৰ এৰি অহা যোৱনৰ
কুৰিটা বহাগ ।

— মোৰ মনৰ পৰা —

ত্ৰীজগত বড়ো

২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাক্ বিশ্ববিদ্যালয়

চৌপাশ জয়াল এতিয়া,
এডেকৰা এক্কাবত ওলমি পৰা নিশাটোৱে
আটাইকে গিলিছে
প্ৰকাণ্ড অজগৰ সাপটোৱ দৰে ;
এক্কাবৰ দেৱালত ঠেকা খাই
বিশ্বংস হৈছে নিশাচৰ বাহুলিৰ ডেউকা,
জিকাৰ খাই উঠে মনটো
কোনে বাক মোৰ তন্ত্ৰলস চকুৰ আবেশ
কাঢ়ি নিয়ে ?
নিশাৰ গভীৰতাত কোনে মোক ইমান কষ্ট দিয়ে ??
কাৰ প্ৰতাবণাই ৰুদ্ধ কৰে গতিশীল মোৰ মনৰ ভৰী ???
তথাপিও এক্কাবৰ খোজে খোজে খেদি
হেজাৰ হেজাৰ শ্ৰমিকৰ জৰাজীৰ্ণ পঁজাৰ কোটৰত
সোমাই পৰে মোৰ মন—মোৰ চিন্তা ।
নিলাজী বনৰ পাতৰদৰে
জাপ খাই আছে সিহঁতৰ চকু,
শ্ৰমসিক্ত কঠিন মুখত এতিয়াও নিম্নত ঘামৰ টোপাল ।
তাৰ পিচত
মৰাশৰ দৰে ল'ং খাই পৰি থকা দেহবোৰ
হঠাৎ কঁপি উঠিল
শীতৰ প্ৰৱল কুঁৱলিৰ ধ্বংসত,
সময়বোৰ, ঋতুবোৰ মহাজনৰ কঠোৰ হাতোৰাবদৰে ভয়াবহ
দিনটোৰ বিৰামহীন শ্ৰম

কুবেৰৰ উৰালত পাহাৰ সজাওঁতে
পাৰহৈ যায় কঠিন সময় । বিনিময়ত
এসাজ কৰ্কৰা ভাত,
গা নটকা ফটাকানিৰ সাজ
আৰু চালনৌ চালিৰ বাসস্থান ।
তাৰ পিচত উপহাস, অত্যাচাৰ, উৎপীড়ন . .
টোপ্ টোপ্ কৈ নিয়ৰ সৰে
শীতৰ সিৰ্‌সিৰিয়া ঠাণ্ডা বতাহত কঁপি উঠে
মনৰ ইকৰা পাত
শ্ৰমিকৰ ঘামেৰে বৈ অহা লুগীয়া তেজবোৰ
কোনে কাঢ়ি নিয়ে
এবাৰ ভবাৰ পাল । ● ●

বুঢ়া

শ্ৰীজ্ঞানশংকৰ খাখলাৰী

প্ৰাক্তন সম্পাদক, “জৱাহৰ জ্যোতি ।”

সোঁৱৰণী, মোক নকন্দুৱাবা
ল'ৰালিৰ সেই মিঠাকালবোৰ
আৰু আইৰ কোলাত বহি কৰা ভেমবোৰ
বাৰে বাৰে সোঁৱৰাই নিদিবা ।
সোঁৱৰণী মোক নোজোকাবা
অতীত কাহিনী কৈ—
সেই ল'ৰালি কালত
নৈ-নিজৰাত, বিল-বিলনিত
ওমলা-জামলা, টাংগুটি খেলা
আৰু নদীৰ ৰূপালী বালিত বহি

নদীৰ উঠা-নমা চো লেখা
সোঁৱৰণী আৰু নোজোকাবা
লাখুটিডালেই সম্বল:
সোঁৱৰণী আমনি নিদিবা
চিলাবায়, বাণ, ভগদত্তৰ কথা কৈ
নক'বা মোক লাচিতৰ বীৰত্বৰ কথা,
নক'বা মোক মানব বীৰত্বৰ কাহিনী
সুঁৱৰি লাগিছে কত যে ব্যথা
সোঁৱৰণী গুটি যোৱা
নক'বা সেই দেশ ভবা শস্য মৎস্যৰ কথা

নজলাবা পূৰ্বপুৰুষৰ তেজস্বীলোকৰ জীৱন জেঁটা। আজি মই নিঃসহায় নিকপায়
 ক'লে কি হ'ব শংকৰ-মাধৱ, সোঁৱৰণী আজি মোৰ উপায় নাই।
 ক'লে কি হ'ব গীতা-ভাগৱত, মই আজি আলব বুদ্ধ
 ক'লে কি হ'ব বুদ্ধদেৱক, সময় শবত শববিদ্ধ।
 ক'লে কি হ'ব হজৰত-বীণুক

- x -

বিঃ দ্ৰঃ—কৃষ্ণাইত অনুষ্ঠিত গোৱালপাৰা জিলা সাহিত্য পৰিষদৰ দ্বিতীয় লেখক শিবিৰৰ কবি
 সন্মিলনত কবিতাটো পাঠ কৰা হৈছে।

মই বনুৱা হৈও বণুৱা

শ্ৰীকামিনীমোহন শৰ্মা

মুৰব্বী অধ্যাপক, ইংৰাজী বিভাগ।

সঁচা কথা,
 মোৰ ই জীৱন এক শ্ৰোতস্থিনীত
 কঁপি থকা কঁহুৱাৰ পাত
 সামান্য ব্যতিক্ৰমত
 বন্ধ হ'ব কঁপনি ইয়াৰ।
 তথাপি তো—স্থিতি মোৰ শাস্ত্ৰত,
 ইয়াতে নিহিত আছে জীৱনৰ জুই।
 এৰা, মই—
 বাজআলিৰ সহস্ৰজনৰ মাজৰ
 তুচ্ছ জনতকৈও তুচ্ছ,
 বিশ্বৰ কোনেও নেজানে মই জীয়াই আছোঁনে নাই,
 যুদ্ধাৰ খবৰো মোৰ

শিয়াল শগুন কিম্বা চহৰৰ চুইপাৰৰ
 ব্যতিৰেকে কোনেও নেপাব।
 কিন্তু কোনো কৰ্তাৰ অনুগ্ৰহত মোৰ জীৱন নচলে,
 কাবো বঙা চকু কিম্বা আঙুলিৰ নাচোনত,
 অস্ত্ৰায় আদেশত
 চালিত নহয় মোৰ দেহ-অঙ্গ;
 কৰ্তাৰ হুকুমাৰ আৰু চাবুৰৰ নাচোনত
 দৃঢ় হয় হস্ত-মুষ্টি মোৰ
 পোন হয় বুদ্ধ আঙুলি!

* * *

অহংকাৰ কবিলে ভাল নেলাগে,
 তথাপি তো—

মানৱ সভ্যতাৰ জন্মৰে পৰা
মুক্তি আৰু স্বাভাৱ্যৰ মই এক নিৰ্মল প্ৰতীক ।
দেখা নাই— ?
মোক এক নিৰোধ যন্ত্ৰ কৰিবলৈ
গাঁঠিৰ ধন ভাঙি মালিকে গঢ়ি তোলে
চতুৰ্দ্দেশে মোৰ স্নুউচ্চ কঠিন দেৱাল —
দেৱালেতো ৰুদ্ধ নকৰে মোক
ঘোষিতহে কৰে মোৰ প্ৰাণৰ কথা
প্ৰকাণ্ড পিঠিত তাৰ তুলি লৈ মুক্তিৰ কবিতা মোৰ ।

* * *

সহস্ৰ বছৰাৰ মাজৰে মইও এক সামান্য বছৰা,
পেটৰ তাগিদাত ভৰি-হাত-মুৰৰ ইমান শ্ৰম,
প্ৰাণৰ মমতাত জীৱনৰ কৰিছোঁ গোলামী ।
শান্তি যেতিয়া আহে —
তেতিয়া মই এক সামান্য মানুহ —
আহাৰ, নিদ্ৰা আৰু মৈথুনৰ বৃত্তত
ঘূৰি ঘূৰি বাগৰি পৰা
মই এক সামান্য লাটুম !
কৰ্তা; সম্ৰাট কিম্বা ধুবন্ধৰ মালিকৰ অত্যাচাৰত
যেতিয়া আহত হয় শান্তি
তেতিয়া মই এক জীৱন্ত এটম !
অশান্তিৰ জুই লাগি মই বাক বিক্ষোৰিত ক'ত
হোৱা নাই ?

ফালত, কচিয়াত, ভিয়েটনাম বাংলাদেশত,
পথাৰত; অফিচত,
খনি-মিল-কাৰখানাৰ ভিতৰে-বাহিৰে
দেখিলা দেখোন—
কতবাৰ হলোঁ বিক্ষোৰিত,
জ্বলি পুৰি মৰি মাৰি বহিছোঁ জীয়াই মই

মুক্তি আৰু স্বাভাৱ্যৰ শ্লোগান ধ্বনিত ।
মোৰ তেজ মাৰিবৰ বাবে—
সিহঁতৰ পদলেহী কুকুৰৰ কিমান কামোৰ !
কামুৰিলে ঈৰ্ষুৰ তলত—
দুখ পাওঁ, খং উঠে—
(কুকুৰ মাৰি কি লাভ ?)
সেইবাবে পোনাওঁ অসি
কৰ্তা, সম্ৰাট কিম্বা ধুবন্ধৰ মালিকৰ কলিজাৰ ফালে ।

* * *

এবা, মই দাস !
মোৰ বাবে
মোৰ সতি-সন্ততিৰ বাবে,
মোৰ দেশ,
মোৰ আই ধৰিত্ৰীৰ সুখ আৰু শান্তিৰ বাবে
মই যে আজন্ম চাকৰ !
গ্ৰীষ্ম-বৰ্ষা আৰু শীতৰ যাতনা সহি
হাল বাই ধান দাই, মিল ভাঙি, লো পিটি,
মূৰ আৰু কান্ধেৰে বোজা কঢ়িয়াই,
কয়লাৰ অন্ধ কূপত,
বয়লাৰ উত্তপ্ততাত,
মেচিনৰ ৰুঢ়তাত,
ময়লাৰ দুৰ্গন্ধত
জীৱনৰ মমতা পাহৰি
শ্ৰমেৰে ঠেলিছোঁ মই সভ্যতাৰ বথৰ চকা ।
সামান্য নৰৰ ৰূপত মইয়েই অমোঘ কাল
কালান্তৰে কালান্তৰে ভাঙি যাওঁ কালৰ জড়তা,
মূৰ আৰু ৰাজহাড় শোষক আৰু অত্যাচাৰী শাসকৰ ।
নাঙলৰ মুঠি ধৰা, হাতুৰীৰ নাল ধৰা
মোৰ দুই হাতৰ চৰত

উফৰি উফৰি পৰে
মিছলীয়া মালিকৰ মন্থন মুখৰ দাঁত
মাৰ যায় ছলনাৰ বাবে হঁহা কৃত্ৰিম হাঁহি

* * *

মই জানোঁ।
মানৱ সভ্যতাৰ অন্তিম ক্ষণলৈ
মোৰেই পিঠিত ব'ব শ্ৰমৰ বিৰাট বোজা,
সভ্যতাৰ বথ ঠেলা হাতত অনন্ত শ্ৰম।

তথাপিহে কণ্ঠ ভেদি মুখেৰে নিগৰি ব'ব
প্ৰাণৰো প্ৰাণৰ মোৰ মুক্তি আৰু স্বাভাৱ্য গান,
ই গানৰ অনাবিল গতিৰ পথত
বাধা হৈ থিয় দিয়া কৰ্তা, সম্ৰাট কিনা
মালিকৰ তেজ-হাড়
উটুৱাই নিবৰ বাবে
হৈ আছে সদায় শ্ৰান্তত।

বিসিদ্ধ গোলাপ

শ্ৰীবসন্ত দত্ত

মূৰব্বী অধ্যাপক, অসমীয়া বিভাগ

তোমালোকে অতদিনে তাকেই কৰিলা
বিচিত্ৰ শব্দ-খচিত মণিহাৰ
নিজেই পিঙ্কিলা
আলোক-সজ্জিত কোঠাত
উন্নত অভিজাত শ্ৰেণীৰ কাহিনী
অতদিনে শুনি শুনালা।
হয়নেকি কেতিয়াবা অচিনাকি
ভৰিৰ তলৰ মাটি
হয়নেকি বিসদৃশ অনাহাৰী আইতাৰ
সেমেকা চকুৰ পাহি,

নদীৰ পলসে ধোৱা শাওণৰ পথাৰত
ব'দে পোৰা ৰোৱণীৰ লুণীয়া ঘামৰ টোপাল
সোণালী ধানৰ থলিত দাৱনিৰ
চিক্‌মিক্‌ কাঁচিৰ কোঁশল
সিয়ো জানো অবাঞ্ছিত গোলাপৰ হাঁহি;
হয়নেকি অচিনাকি
চহবৰ অলিয়ে গগিয়ে
দিনান্তৰ শ্ৰমৰ পাহত শুই পৰা
শ্ৰমিকৰ দুঃসহ দুখৰ ছবি।
শুনা জানো নাই আকাশ কঁপাই তোলা

এটি স্বৰ ছটি স্বৰ উদ্দীপক সমস্বৰ
 নিজক নিঃশেষ কৰা নিৰ্বাতিত মিছিলৰ
 হয়তোবা দেখিও নেদেখিলা
 কঠিন গছৰ জীৱন
 হয়তোবা শুনিও নুশুনিলা
 বন্দীৰ কৰণ ফ্ৰন্দন
 কিয় বাক এৰি গ'লা
 কাৰ বাবে এৰি থ'লা
 পখিলাৰ এই মহান ভাস্কৰ্য
 হয়!—সোণৰ হৰিণ খেদৰ

কি যে এক উল্লাসিক বিলাস বিভ্ৰম !
 কিন্তু,—হে সুদিনৰ বন্ধু
 তোমালোকে দি যোৱা বুলনিৰ চ'ৰাৰ চাৰি
 ছুখৰ কমাৰশালত সিহঁতে ভাঙি পেলাব
 গঢ়ি ল'ব এপাট নতুন সঁচাৰ কাঠি
 কাৰণ—কাৰণটো সিহঁতে বুজি পালে
 নিসিদ্ধ কোঠাত বৈ আছে বহুদিন
 এমুঠি দুৰ্লভ ৰূপালী ৰ'দৰ বাবে
 সুৰভিত অকণি উত্তাপৰ বাবে ।

এমুঠি বিদেশী কবিতা

অনুবাদ—শ্ৰীখগেশ সেন ডেকা
 প্ৰবক্তা, অসমীয়া বিভাগ

কবি পৰিচিতি :

১। নিকানোৰ পাৰা : চিলিৰ কবি নিকানোৰ পাৰাৰ জন্ম হয় ১৯১৪ চনত । ১৯৪৩ চনত এওঁ আমেৰিকাত পদাৰ্থ বিজ্ঞান বিষয়ত উচ্চ শিক্ষা লাভ কৰি স্বদেশলৈ প্ৰত্যাবৰ্তন কৰে আৰু চিলি বিশ্ববিদ্যালয়ত পদাৰ্থ বিজ্ঞানৰ অধ্যাপক হিচাপে নিযুক্ত হয় । ১৯৫২ চনৰ পৰা চাক্টিয়াগোত একেই বিষয়ৰ অধ্যাপক হয় । চিলিৰ প্ৰখ্যাত কবি পেব্লো নেকদাৰ পিছতে নিকানোৰ পাৰাৰ স্থান ।

২। নাজিম হিক্‌মেত : জনগণৰ কবি নাজিম হিক্‌মেতৰ জন্ম হয় ১৯০২ খ্ৰঃত, তুৰস্কত । 'তুৰ্কীস্থান কমিউনিষ্ট পাৰ্টি'ৰ এওঁ এজন সক্ৰিয় সদস্য আছিল আৰু সেই অপবাধতে এওঁক বহুবাৰ জেললৈ কমিউনিষ্ট পাৰ্টি'ৰ এওঁ এজন সক্ৰিয় সদস্য আছিল আৰু সেই অপবাধতে এওঁক বহুবাৰ জেললৈ নিয়া হৈছিল । জীৱনৰ বেছিভাগ সময় এইগৰাকী কবিয়ে বন্দীশালতে কটাবলগীয়া হৈছিল । ১৯৫১ চনত তুৰস্ক চৰকাৰে এওঁক মুক্তি দিয়ে । জেলৰ পৰা ওলাই আহি হিক্‌মেতে স্বদেশ ত্যাগ কৰে আৰু জীৱনৰ বাকী কালছোৱা ছোৱিয়েট ৰুছিয়াত কটায় ।

৩। ডেভিদ ডিঅ'প : আফ্ৰিকাৰ কবি ডেভিদ ডিঅ'প আছিল অতিকৈ ক্ষীণ আৰু স্বাস্থ্যও আছিল অতি দুৰ্বল। 'ডাকাৰ'ৰ ওচৰত সংঘটিত এক বিমান দুৰ্ঘটনাত এই গৰাকী কবিৰ কৰুণ মৃত্যু ঘটে। স্বদেশ প্ৰীতি তথা মানৱ প্ৰীতিয়েই তেখেতৰ কবিতাৰ প্ৰাণ।

৪। আই চিং : আই চিং চীনদেশৰ এগৰাকী লেখক লবলগীয়া সমাজবাদী কবি। এওঁ কালত উচ্চশিক্ষা লাভ কৰিছিল। জাপানৰ চীন আক্ৰমণৰ সময়ত এওঁ 'চীনা কমিউনিষ্ট পাৰ্টি'ৰ সদস্য হয়। ১৯৫০ চনৰ পৰা এই গৰাকী কবিয়ে 'নৰ্থ চাইনা পিপলছ্, ইউনিভাৰ্চিটি'ত সাহিত্যৰ অধ্যাপক হিচাপে কাম কৰে। ১৯৫১ চনত এওঁক 'সোঁ পত্নী' বুলি অভিহিত কৰা হয়।

৫। ভলাদিমিৰ মায়াকোভ্‌স্কি : ছে'ৰিয়েট কছিয়াৰ খ্যাতনামা কবি ভলাদিমিৰ মায়াকোভ্‌স্কিৰ জন্ম হয় ১৮৯৩ চনত। স্কুলীয়া জঁৱনৰ পৰাই মায়াকোভ্‌স্কিয়ে কছ বিপ্লৱৰ কাম-কাজত নিজকে জড়িত কৰাইছিল। ৰাজনৈতিক কাৰণত এওঁক তিনিবাৰ জেল দিয়া হয়। মায়াকোভ্‌স্কি নিঃসন্দেহে কছ বিপ্লৱৰ কবি। সমগ্ৰ জীৱনটোৱেই এওঁ বিপ্লৱৰ প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰৰ কামত উচৰ্গা কৰিছিল। ১৯৩০ চনত কিবা এক অজ্ঞাত কাৰণত এই গৰাকী মহান কবিয়ে আত্মহত্যা কৰে।

আচাৰ

নিকানোৰ পাৰা

প্ৰতিটো মূৰ্খৰ যাত্ৰাৰ অন্তত

মই উভতি যাওঁ

মোৰ জন্মভূমিলৈ।

প্ৰথমেই খবৰ লওঁ মই

নিহত সকলৰ :

মৃত্যু নামৰ নগণ্য এটি কাৰ্যৰ দ্বাৰা

আটাইবোৰ মানুহেই 'বীৰ' হয়

আৰু বীৰসকল আমাৰ শিক্ষাগুৰু।

দ্বিতীয়তে, খবৰ লওঁ

আহত সকলৰ !

অকণমান এই পব্ৰটি সমাধা কৰি

তাৰ পিছতহে,

মই দাবী কৰোঁ মোৰ প্ৰাপ্য অধিকাৰ :

মই খাওঁ, মই শো

নতুন উপসন্ধিৰ বাবে চকুহাল মুদি দিওঁ

আৰু প্ৰৱল হিংসাত মই গাওঁ

এটি গীত শতাব্দীৰ পৰিধিৰ পৰা।

শিশুসকলৰ প্ৰতি উপদেশ

নাৰ্জিম হিক্‌মেত ।

তোমালোক দুই হোৱা, তাত কোনো ক্ষতি নাই ।
ওখ ওখ দেৱালবোৰ
ওখ ওখ গছবোৰ কেৱল বগাই যোৱা ।
এজন অভিজ্ঞ পৰিচালকৰ দৰে
তোমাৰ ছহাতক নিৰ্দেশ দিবলৈ দিয়া
তোমাৰ চাইকেলৰ গতি ।
আৰু ধৰ্মগুৰুৰ কাৰ্টুন অঁকা পেঞ্চিলডালেৰে
ধ্বংস কৰি দিয়া কোৰাণৰ পাতবোৰ ।
এই সাক্ষৰা মাটিত নিজৰ প্ৰাসাদ
কিন্‌দৰে গঢ়িব পাৰি -
সেয়া তুমি জানিব লাগিবই ।
তোমাৰ ভূতত্বৰ পাঠ্য পুথিৰ দ্বাৰা

স্তব্ধ কৰি দিয়া সিহঁতক
যিয়ে শিকাই তোমাক—
আদমতে হৈছিল সৃষ্টিৰ পাতনি ।
তুমি উপলব্ধি কৰিবই লাগিব
এই পৃথিৱীৰ প্ৰয়োজনীয়তা,
তুমি বিশ্বাস কৰিব লাগিব
যে পৃথিৱী শাস্ত, সনাতন ;
জননী আৰু ধৰণীৰ মাজত
পাৰ্থক্যৰ সীমাৰেখা নাটানিবা ।
জননীক ভালপোৱা সিমান
ভাল পাবা ধৰণীকো সিমান ।

x x

আফ্ৰিকা

ডেভিদ ডিঅ'প

আফ্ৰিকা মোৰ আফ্ৰিকা
পৈত্ৰিক 'চাভানা'ৰ বীৰ যোদ্ধাৰ গৰ্বেৰে গৰ্বিতা, আফ্ৰিকা
আফ্ৰিকা যাব গীত মোৰ ভাইতাই গুণগুণাই গায়
দূৰণিৰ নদীৰ তীৰত ।
তোমাক কোনো কালেও নিচিনিমোঁ মই
অথচ প্ৰতিডাল ধমনীত মোৰ

প্ৰবাহিত তোমাবেই তেজ
 পলম্বুৱা পথাৰ ভিজোৱা তোমাৰ ধুনীয়া ক'লা তেজ
 তোমাৰ ঘামৰ তেজ
 তোমাৰ অমৰ ঘাম
 তোমাৰ দাসত্বৰ অম
 তোমাৰ সম্ভানৰ দাসত্ব
 আফ্ৰিকা কোৱা মোক আফ্ৰিকা
 হাউলি পৰা পিঠিৰে এয়া জানো তুমি
 অৱমাননাৰ মেটমৰা বোজা বৈ ভাগি পৰা পিঠি
 তেজে তুম্বলি দিয়া কেঁচা ঘাৰ
 যন্ত্ৰণাত কঁপি উঠা পিঠি
 ছপৰৰ সূকষৰ প্ৰথম উদ্ভাপত
 চাবুকৰ আঘাতত যিয়ে 'হয়' বুলি কয়
 কিন্তু এক সুগভীৰ উদাত্ত কণ্ঠই উত্তৰ দিয়ে মোক
 অস্থিৰ সম্ভান সেই গছজোপা শক্তিমান, সাবালক
 শুভ্ৰ আৰু মৰহা ফুলৰ নিৰ্জনতাত
 এতিয়াও দীপ্যমান সেই গছজোপা
 সেয়াই আফ্ৰিকা তোমাৰ আফ্ৰিকা
 আকৌ বাঢ়ি আহিছে সি লহপহকৈ পৰম ধৈৰ্য আৰু
 আঁকোৰগোজভাৱে
 আৰু ফলবোৰে ক্ৰমশঃ আহৰণ কৰিছে
 স্বাধীনতাৰ অপূৰ্ব স্বাদ ।

তাই উঠি আহিছে

আই চিং

তাই উঠি আহিছে
অৱমাননাৰ সেই দশকৰ পৰা
শত্ৰুৱে খন্দা কবৰৰ গভীৰৰ পৰা
তাইৰ বুকুৰ আৰু কপালৰ পৰা
বৈ আছে তেজৰ ফোঁৱাৰা
তথাপি হাঁহিছে তাই
—কোনোদিনেই নহ'হা হাঁহি।

তাই হাঁহিছে
চকুহাল যেন জ্বলিছে
পতিত শত্ৰুৰ সন্ধানত।

তাই সাৰ পাইছে
সাৰ পাগে যেতিয়া
তাই যি কোনো পশুতকৈ বেছি হিংস্ৰ হ'ব
—যি কোনো মানুহতকৈ বেছি জ্ঞানী হ'ব।

তাই তেনেকুৱা হ'বই
কাৰণ শত্ৰুৰ মৃত্যুতেই নিহিত আছে
তাইৰ জন্মৰ বীজ। + +

ঃ এক বাজি গ'ল ঃ

ভল্‌দিমিৰ মায়াকোভ্‌স্কি

এক বাজি গ'ল । তুমি নিশ্চয় এতিয়া গভীৰ টোপনিত ।
বাতিৰ আকাশত ৰূপালী নিজৰাৰ দৰে হাতীপটি নাচে ।
চৌদিশে নিস্তৰু যেন । বিজুলীৰ আঘাতৰ দৰে তাঁৰ বতৰাৰে
নজগাওঁ এতিয়া তোমাক
সুখৰ সপোন ভাঙি আমনি দিবলৈ' ।
সিহঁতে কোৱাৰ দৰে সিমানতে গল্পটোৰ সামৰণি ।
জীৱনৰ কঠিন শৈলবাশিত ঠেকা খাই খাই
চুবমাৰ হ'ল প্ৰেমৰ নাওখনি ।
আমি মুক্ত এতিয়া আৰু আমাৰ বাবে প্ৰয়োজন নাই
পাৰম্পৰিক আঘাত, অপমান আৰু দুখৰ তালিকাৰ ।
আৰু মই চাওঁ পৃথিৱী কিদৰে শুই আছে পৰম শাস্তিত
আকাশে সঞ্চিত উঁড়ালৰ পৰা নিশাক দিছে এলানি উদ্ধত তৰা ।
এনেবোৰ সময়ত
এজন সাৰে থাকি অভিনন্দন জনায়
সমস্ত সময়, ইতিহাস আৰু চৰাচৰ বিশ্ব জগতক । ●

* এই কবিতাটি ১৯৩০ চনত মায়াকোভ্‌স্কিয়ে আত্মহত্যা কৰাৰ পিছত তেওঁৰ জেপত পোৱা গৈছিল । সম্ভৱতঃ এইটোৱেই আছিল তেওঁৰ শেষ লেখা ।

কবিতা কেইটি অনুবাদ কৰোঁতে আৰু কবিসকলৰ চমু পৰিচয় যুগুতাওঁতে Alan Bold সম্পাদিত “The Penguin Book of Socialist Verse” শীৰ্ষক কাব্য সংকলনখনিৰ ওপৰত সম্পূৰ্ণৰূপে নিৰ্ভৰ কৰা হৈছে । ঃ অনুবাদক ।

— ভদীয়া বাপু, ধনপতি মহাজন আৰু শিয়ালবোৰ —

শ্রীনবমোহন বায় সবকাৰ
প্রথম বাৰ্ষিক, স্নাতক মহলা

এজাক, দুজাক, বহুজাক শিয়াল !

পিটনি পথাৰখনত জাকজাক শিয়ালৰ অবাধ
ৰাজত্ব । এই শিয়ালবোৰৰ চিঞৰ-বাখৰ, খেক্-
খেকনিত পিটনি পথাৰখন ডুব যায় । সিহঁতৰ
চিঞৰ-বাখৰ আকাশে-বতাহে ধ্বনিত প্ৰতিধ্বনিত
হয় । এই পিটনি পথাৰখন সিহঁতৰ বাপতি
সাহোন । বংশানুক্ৰমে সিহঁতে এইখন পথাৰত
চিঞৰি আহিছে ।

পানীপোতা গাঁওৰ বাইজে এইজাক শিয়াল
হাড়ে-হিমজুৱে চিনি পায় । সিহঁতৰ টেঁটুফলা
চিঞৰ, সিহঁতৰ খেক্খেকনি গাঁওৰ বাইজে কাণ-
পাতি শুনে । তথাপিও যুগ-যুগ ধৰি বাইজৰ
মনত এটা বিশ্বাসে চলি আহিছে—শিয়ালজাকে
গাঁওৰ বাইজৰ মাজত গাঁওখনৰ মঙ্গলৰ বতৰা
দিয়ে । শিয়ালজাকৰ অৱস্থিতিয়ে গাঁওত সুখ-
শান্তিৰ জীয়া ঢল নমায় ।

শিয়ালবোৰে কিন্তু বাতিৰ আন্ধাৰৰ সুযোগ লৈ
সঘনে গাঁওৰ মাজলৈ জাক পাতি সোমাই আহে ।
অ'ত ত'ত জোপ লৈ থাকি সুযোগ বুজি গাঁওৰ
পৰা হাঁহ, ছাগলী ধৰি লৈ যায়, কল-কুঁহিয়াৰ
তহিল কৰে । ভদীয়া বাপুহঁতে পিচে ভাবে যে

শিয়াল দেৱতালৈ গাঁওৰ বাইজৰ ভকতিৰ হীন-
চেটি ঘটিলেহে শিয়ালবোৰ গাঁওলৈ সোমাই আহে ।

গাঁওত প্ৰতিবছৰেই কাতি বিহুৰ পিচদিনা
শিয়াল দেৱতাৰ পূজা পতা হয় । এবাৰ শিয়াল
পূজাৰ প্ৰায় আগে আগে গাঁওৰে মহেন, বাপধন,
দিবাকৰ আদি এদল ডেকাই গাঁওলৈ সোমাই
অহা শিয়ালজাক খেদি দিব লাগে বুলি বাপুৰ
ওচৰ চাপিল । গঞা বাইজৰ সঁহাৰি পালে
সিহঁতেই ইয়াত আগভাগ ল'ব বুলিও ক'লে ।
পিচে বাপুহঁতৰ তেনে কৰিবলৈ সাহেপিতে নুকুলায় ।
তেনে কথা মনলৈ আনিলেই পেটত হাত-ভৰি
লুকাই । বাপুৱে ডেকাহঁতক শিয়াল দেৱতাৰ
বিপক্ষে একো নক'বলৈ সেইদিনাই সকাঁয়াই
দিলে : 'তহঁতে এনেদৰে শিয়ালদেৱতাক অসন্তুষ্ট
নকৰিবিহঁক । শিয়ালদেৱতা অসন্তুষ্ট হ'ব লাগিলে
সমষ্ট গাঁওৰে অনিষ্ট হ'ব ; তহঁতৰো মৰণ ।
নেপায়, এনে কথা কাহানিও মুখত নানিবিহঁক ।
শিয়ালদেৱতাৰ ক্ৰোধ আঁতৰিলেই নিজে নিজেই
স্ব স্থানলৈ প্ৰত্যাহ্বান কৰিব । যা, তহঁত এতিয়া
গুচি যা ।'

গাঁওৰ মাজতে বৰ নামঘৰটো ॥

প্ৰত্যেক বছৰেই ইয়াত পানীপোতা গাঁওৰ বাইজে শিয়াল পূজা পাতে। বাপুহঁতৰ বিশ্বাস, প্ৰত্যেক বছৰে এই পূজাখন নাপাতিলে শিয়াল দেৱতাই সিহঁতৰ নেলু ছিগি তেজ পিব; গাঁওত মহামাৰী লাগি গাঁওখন উছন হ'ব। শিয়াল পূজাৰ আগদিনাখন গাঁওৰ বাইজে ভদীয়া বাপুক নামঘৰলৈ মাতি লৈ যায়। সেইদিনা গঞা বাইজে বাপুৰ পৰা শিয়াল পূজাৰ দিহা-পৰামৰ্শ লয়। বাপুৱে 'তেবাই যেন দায়-দোষ মৰিষণ কৰে' বুলি শিয়াল দেৱতালৈ এটা দীঘলীয়া সেৱা জনাই গঞা বাইজৰ আগত শিয়াল পূজাৰ নাতি-নিয়ম বোব কৈ যায়।

পিছদিনা পুৱে ধলফাট দিয়াৰ আগতেই গাঁওৰ বাইজে নামঘৰ পায়হি। বাপুৰ দিহা-পৰামৰ্শ অনুযায়ী বাইজে শিয়াল পূজাৰ কাম আৰম্ভ কৰে। বেলিৰ বেঙণি আহি গছে-পাতে পৰাৰ আগে আগে গাঁওৰ জীয়াবী-বোৱাবীহঁতেও নৈ-বেদ্য, ভোগ, মাহ-চাউল আদি লৈ নামঘৰলৈ আহে। শিয়াল পূজাৰ বাবে গাঁওৰ প্ৰত্যেকঘৰ মানুহেই মালভোগ, বৰতমনি, চেনিচম্পা, লতা-মনোহৰ কেঁচা-মনোহৰ, বগী-মনোহৰ, কেতেকী-সোন্দা, শিমলু মনেহৰ আদি বিধে বিধে কল আৰু সাধাৰুসাৰে ঘৰ ওপজা ক'লা ছাগলী, আমৰলীয়া হাঁহ, ইটাগুৰীয়া পাৰ ভক্তিভাৱে আগবঢ়ায়। মূৰত মথুৰা পাগ মাৰি সবাতোকৈ ডাঙৰ উপাচাৰ আনে ধনপতি মহাজনে। স্ত্ৰী-পুত্ৰ-কন্যা সমন্বিতে সাজি-কাচি ওলাই অহা মহাজন পৰিয়ালৰ দেৱভক্তিৰ সেই দৃশ্য চাবলগীয়া।

সেইদিনা বাতিপুৱাবে পৰা নামঘৰত উলহ-মালহ, উখল-মাখল, উছলি-মুছলি। বেলি ভাটি দিয়াৰ সময়ত পূজা ভাগে। পূজা ভগাৰ লগে লগে বাপুক আগত লৈ নামঘৰৰ পৰা সদৌৱে বৰকাঁহ, বৰডবা, শংখ, ভোবতাল বজাই কল, হাঁহ, পাৰ, ছাগলী আদি উপাচাৰ সমূহ কঢ়িয়াই আনি পিটনি পথাৰৰ মাজৰ বিশাল হাবিয়নিখনত শিয়াল দেৱতালৈ বুলি থৈ যায়হি। পূজা থোৱা শিয়ালজাকে তেতিয়া বাউটি জুৰি হোৱা দিয়ে, আনন্দত আত্মহাৰা হৈ ইফালে-সিফালে দৌৰে। নামঘৰত পূজা কাৰ্য সম্পাদন কৰোঁতে সজ্জনলৈ দক্ষিণা আগবঢ়োৱাৰ নামত নিজৰ বাবে মাহ-চাউল, পা-পইচাৰ ভাগ কিমান বাখিব পাৰিলে তাৰ হিচাপ-নিকাচ কৰোঁতে সেইদিনা বাতি বাপুৰ ভাল টোপনিয়ে নহয়।

* * * *

মহেনহঁতক সেইদিনা বাপুই তেনেকৈ বুজাই-বঢ়াই পঠিয়াই দিছিল যদিও সিহঁত তিলম তও পতিয়ন যোগা নাছিল। মাথোঁ বৈ আছিল স্মৃযোগৰ অপেক্ষাত। নেয়ে সেইবাৰ বছৰেকীয়া শিয়াল পূজাখনৰ আগদিনা সিহঁত ডেকামখাই নামঘৰত বহা পূজ কমিটিৰ মেলত শিয়াল পূজা খন গাঁওৰ বাইজৰ এটা মুৰ্খামি আৰু অপকৰ্ম বুলি আখ্যা দি পূজাখনত কোনো ধৰণে সহযোগ নকৰোঁ। বুলি স্পষ্টকৈ জনাই দিলে। মহেনহঁতৰ এই সৰ্বনাশী সিদ্ধান্তৰ কথা শুনি বাপুৰ মূৰত যেন বিনা মেঘে বজাপাত পৰিল। বাপুই ততালিকে—'ডেকাহঁতক স্মৃতি দিয়া প্ৰভু' বুলি নাম ঘৰৰ দুৱাৰমুখত দীঘল দি পৰিল। মুখেৰে মন্ত

মৰাৰ দৰে কিবাকিবি ভোৰভোৰাই বাপু আকৌ থিয় হ'ল। মতেনহঁতক একাঘৰীয়াকৈ মাতি নি বাপুৱে বুজালে—‘শিয়াল দেৱতাৰ শকতিৰ কথা তহঁতে জানো নেজান ? জানি শুনিও তহঁতে এনেকুৱা ভুল কৰ কিয় ? এবাৰ এইখন পূজা নকৰিলোঁ, বুজিছ। তহঁতে ভবাৰ দৰে শিয়াল-বোৰেনো কি কৰিব এনে এটা ভাবত ফুটি মাৰি থাকিলোঁ। পিছে কি হ'ল জান ? গাঁওত সেইবাৰ মহামাৰী লাগিল। শ শ মানুহ মৰিল। বেজ-কৰিৰাজৰ দৰব পানী হ'ল।’

মহেনহঁতে বাপুৰ বুজনি তথা কথালৈ কাণ নিদিলে। বাপু আৰু মহেনহঁতৰ মাজত কথা কটাকটি চলিল। শেষত মহেনহঁতে শিয়াল পূজাখন বন্ধ নকৰিলে গাঁওখনৰ লগতে বাপুৰো নানা ধৰণে অনিষ্ট সাধন কৰিব বুলি ভাতি প্ৰদৰ্শনো কৰিলে। পিছে ডেকাহঁতৰ এনে তৰল ভীতি প্ৰদৰ্শনত তৎক্ষণাত দমি যোৱা লোক ভদীয়াবাপু নহয়। ভীতি প্ৰদৰ্শনৰ সামান্য প্ৰতিক্ৰিয়াও বাপুৰ থলন্তৰ চৰ্বিযুক্ত দেহত দেখা নগ'ল। উপায়ান্তৰ হৈ মহেনে থিয় হৈ বাইজলৈ হাতযোৰ কৰি আবস্ত কৰিলে : “বাইজ, আপোনা-লোকে চাওক, এই আপদীয়া শিয়ালজাকে আমাৰ একা উপকাৰ কৰা নাই। বৰং ভীষণ অপকাৰ হৈ কৰিছে। সিহঁতে এহাতে আমাৰ ফল-মূল, পোহনীয়া জাৱ-জন্তুবোৰ উছন কৰে। আনহাতে সিহঁতৰ বাসস্থান এই পিটনি পথাৰখনৰ জয়াল হাবিয়নি ডবা চোৰ, ডকাইত আৰু চোৰাং বেপাৰীৰ আশ্ৰয় স্থল হৈ পৰিছে। শিয়াল দেৱতাৰ পবিত্ৰ ৰাজ্য বুলি এই ঠাইডোখৰ আচুতীয়াকৈ ৰখাৰ

উদ্দেশ্য সকলোৰে নহ'লেও সমাজৰ বৰমূৰীয়া ছুই-চাৰিজনৰ আছে বুলি আমাৰ সন্দেহ হয়। তেওঁলোকৰ হাতৰ মুঠিত থকা সমাজ বিৰোধী লোকে চুৰি, ডকাইতি, হত্যা, চোৰাং কাৰবাৰ আদিৰ নিচিনা দুষ্কাৰ সংঘটন কৰি তাত আশ্ৰয় লয় আৰু তাৰ গাতে লাগি থকা শাখিনী নৈৰে পলাই সাৰে। বাইজ, আপোনালোকৰ নিশ্চয় মনত আছে যোৱাবেলি শিয়াল দেৱতাৰ পূজাৰ দুদিন আগতে গাঁওৰে কেও বিছু নোহোৱা বিধবা গাভৰু ৰমিলাক কোনোবাই বেইজ্জতি কৰি হত্যা কৰি এই হাবিৰ মাজতে পেলাই থৈ গ'ল। আপোনালোকৰ বহুতেই হয়তো ধৰি ল'লে কিবা কাৰণত ৰমিলাৰ ওপৰত কষ্ট হোৱা শিয়াল দেৱতাৰে এই কাৰ্য বুলি। সেয়ে ৰমিলা হত্যাৰ জ্ঞাত নিবিচাৰি ৰমিলাৰ শ ততাতৈয়াকৈ সংকাৰ কৰি শিয়াল দেৱতাক তুষ্ট কৰাৰ মানসেৰে ধুম-ধামকৈ শিয়াল পূজা পতাত লাগি গ'ল। ৰমিলা হত্যাৰ কথা তেনেকৈ তল পৰিল। বাইজ, আপোনালোকে এনেবোৰ কথা ভেনেদৰে বিশ্বাস কৰিলেও আমাৰ ধাৰণা বেলেগ। আমি এতিয়ালৈ ধৰা পেলাব নোৱাৰিলেও বুজি পাইছোঁ যে এই সকলোবোৰৰ গুৰিতে আছে মানুহৰ মুখা পিছা কিছুমান পিশাচ, চয়তান আৰু সিহঁতৰ এই চয়তানি পৈশাচিকতা চৰিতাৰ্থ কৰাত সহায় কৰিছে। পিটনি পথাৰৰ শিয়াল বাসকৰা এই হাবিয়নি ডবাই। সেয়ে বাইজ, আমি এই শিয়ালবোৰ আৰু হাবিয়নি ডবা যেনেতেনে নিৰ্মূল কৰিব লাগিব।”

মেলৰ মাজত প্ৰথমে যুঁহু আৰু ক্ৰমে উচ্চস্বৰ

গুণ-গুণনি উঠিল। বাপুৰ বুকখন চিৰিংকৈ গ'ল। 'মহাপ্ৰভু শিয়ালদেৱতা, পাপীৰ দোষ মৰিষণ কৰা' বুলি বাপুৱে শিয়াল দেৱতালৈ সেৱা এটা যাচি ৰূপহকৈ উঠি পবিল। লগে লগে ধনপতি মহাজনো উঠিল। মুখখন বিকৃত কৰি মহাজনে প্ৰায় সকলোৱে শুনাকৈ কৈ গ'ল - 'হায় মহাপ্ৰভু, শিয়ালদেৱতা, সমাজ বিধবমী হ'ল। সমাজ ৰসাতলে গ'ল' আৰু এটা বাক্যও ব্যৱ নকৰি মহেনহঁতৰফালে এবাৰ তীক্ষ্ণ চাৱনি নিক্ষেপ কৰি বাপুৰ প্ৰায় পিচে পিচেই ধনপতি মহাজনো মেজৰ বাহিৰ ওলাই আহিল। মহেনে তেওঁলোকে মেল এৰি যোৱালৈ লক্ষ্য কৰি বাইজৰ উদ্দেশ্যে পুনৰ কৈ গ'ল: 'বাইজ, কোনোবাই মেল এৰি গ'ল বুলি আমি হতাশ নহওঁ। ভয় নকৰোঁ। আপোনালোকে নাভাবিব, এইজাক শিয়াল অসম্ভৱ হ'লে গাঁওত মহামাৰীয়ে দেখা দিব। ই সম্পূৰ্ণ মিছা কথা। ইহঁতক খেদি পঠিয়ালে আমাৰ গাঁওত আৰু কোনো অমঙ্গল নহয়। বৰং এই শিয়ালজাক থাকিলেহে'

'এৰা অ' মহিৰাম, মহেনবোপাই ঠিক কথাই কৈছে দে। কিবা বোলে নে, আমিহে ইমানদিনে ভুগ ভাবি আছিলোঁ।' ওচৰতে বহা মহিৰামক গাঁওৰ বৃদ্ধলোক গোপী বায়নে সৰু সৰুকৈ কলে। 'হওঁতে কথাটো মিছা নহয়। মহেনৰ কথাখিনি মোৰো মনত লাগিছে দেও।' মহিৰামে উত্তৰ দিলে।

অৱশেষত বাইজৰ মাজত থিয় দি বামেখৰ পণ্ডিতে ডাঙৰকৈ ক'লে—'হয়, হয়, শিয়ালবোৰ খেদিবই লাগিব; কিবা বোলে, সোনকালে ইহঁতক পথাৰখনৰপৰা খেদি, পঠিয়ালেহে গাঁওখনৰ মঙ্গল হ'ব। আমি ইমান দিনে...।' গগ্ৰাবাইজে হাততালি দি বামেখৰ পণ্ডিতক সমৰ্থন কৰাত

পণ্ডিতে কথাখিনি শেষ নকৰাকৈয়ে বহিল।

বাইজৰ সমৰ্থন সূচক প্ৰতিক্ৰিয়া দেখি মহেনে এইবাৰ উৎসাহেৰে ক'লে 'বাইজ, তেন্তে আমি কালিয়েই যাঠি-জোং লৈ আটাইবোৰ শিয়াল পিটনি পথাৰৰপৰা আঁতৰাই পঠিয়াম। আপোনালোকে বাতিপুৱাই নামঘৰত গোট খাবহি।'

সেইমতে পিচদিনা বাতিপুৱাই পানীপোতা গাঁওৰ সমূহ বাইজে কপিদা, মেচিদা, বাঠি-জোং লৈ ওলাই আহিল। বাপু, ধনপতি মহাজন বাইজৰ লগত শিয়াল খেদিবলৈ নাহিল। মহেন, বাপধন, দিবাকৰ বাইজৰ আগে আগে গৈ পিটনি পথাৰৰ সাতম-পুৰুষীয়া প্ৰকাণ্ড প্ৰকাণ্ড গছ আৰু তাৰ মাজে মাজে গজি উঠা বিহলগুনী, ফুটকা, কচুৰে ভৰা হাবিয়নি ডবাৰ আটাইবোৰ শিয়াল এমুহৰপৰা শাখিনী নৈৰ ফালে খেদি লৈ গ'ল। কিছুমান শিয়াল ভয়াৰ্ত আৰ্তনাদ কৰি দৌৰি গৈ শাখিনী নৈত কৰ্ফাল খাই পবিল। বাকীবোৰ মহেনহঁতৰ যাঠি-জোঙৰ হান খেচত মৰিল। জাক জাক শিয়ালৰ চিঞৰ-বাখৰত ৰজনজনাই পিটনি পথাৰলৈ নামি আহিল শ্মশানৰ নীৰৱতা।

জাক জাক শিয়ালে বাৰীৰ কল-কুঁহিয়াৰ, বাহৰ হাঁহ-পাৰ, ছাগলী খোৱাৰ ভয়ত নিজাইন-ভাৱে নিশা পাৰ কৰি দিয়া গাঁওৰ বাইজে সেইদিনা নিশা যেতিয়া স্বস্তিৰ নিশ্বাস পেলাই নিশ্চিত হৈ পৰিছিল, তদীয় বাপু আৰু ধনপতি মহাজন উভয়ৰে কাণত বাজি আছিল মহেনহঁতৰ সৰল আৰু দক্ষ আক্ৰমণত ঠাইতে প্ৰাণ দিয়া ভধবা খৰকাছুট হেকুৱাই দৌৰি গৈ শাখিনী নৈত জাপ দি প্ৰাণ ত্যাগ কৰা শিয়ালজাকৰ ভয়াৰ্ত আৰ্তনাদ। সেই আৰ্তনাদে নিজ গৃহৰ অৱক্ষিত কোঠাৰ ভিতৰতো দুয়োৰে দেহত কঁপনি তুলিছিল।*

- অটিন বাট -

শ্রীকমল পাঠক

২য় বার্ষিক, স্নাতক-মহলা

স্থানীয় হস্পিটেল কতৃপক্ষৰ তেনে কোনো বিশেষ ব্যৱস্থানথকা হেতুকে দূৰ সম্পৰ্কীয় এজনৰ অনুগ্ৰহত মেডিকেল কলেজ হস্পিটেলৰ পৰা এম্বুলেঞ্চ এখন কোনোমতে পোৱা গ'ল। ইতিমধ্যে সকলো ব্যৱস্থা আগতে কৰি ৰখা হৈছিল। সকলোৱে কেৱল গাড়ীখন অহালৈকে অপেক্ষা কৰি বৈ আছিল।

গাড়ীখন আহি নিৰ্দিষ্ট স্থানত বখোৱাৰ লগে লগেই আকৌ মানুহজনীয়ে ছকছকাটি কান্দি উঠিছিল। কণমানীটোক বুকুলৈ চপাই আনি হিয়া উজাৰি উজাৰি বিনাবলৈ ধৰিলে; লগত থকা তিব্বোতাজননীয়ে বহুত কিবাকিবি বুজাবলৈ চেষ্টা কৰিছে; এজনীয়ে ফ্লাস্ক এটাৰ পৰা পানী লৈ অলপ অলপকৈ মানুহজনীৰ মূৰটো তিয়াই দিছে; কিন্তু একোতেই তেওঁ শান্ত হোৱা নাই। মনে যেন বজ্জন নামানে। একোবাৰ প্ৰকৃতিতহে নিম্পলকভাবে ক'বলৈ চাই বয় আৰু হঠাৎ কিবা এটা মনত পৰি গোটাই মানুহজনী কঁপি কঁপি উঠে। লগৰ মানুহ দুজনীৰো চকুপানী বৈ আহিছে; মুখখিন ফাকু যেন বঙা হৈ পৰিছে আৰু মাজে মাজে বহি থকা অৱস্থাতে নাকৰ পানী মচিছে।

এনেতে মেট্ৰন কমৰ পৰা বয়সীয়া মেট্ৰনজনী আহি আগৰ কেবাবতকৈ অলপ কঠোৰ ভাবেই

ক'লে যে ডেড্‌বডি সোনকালে উলিয়াই নি কম খালী কৰি দিব লাগে। চাৰ্জ দিলেও ডেড্‌বডিৰ কাৰণে ইমান সময় বেড্‌এঙ্গেজড্‌ কৰি ৰখা নহয়। ৰাতিপুৱা ন-বজাতে বোগী মবিল আৰু এতিয়া আবেলি তিনি বাজি পাৰ হৈ গ'ল। হস্পিটেল কতৃপক্ষ সঁচাকৈয়ে অৰ্ধৈৰ্য হৈ উঠিছে।

সি যি কি নহওক অৱশেষত মৃতদেহ উলিয়াই নিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'ল। আগতে শুই থকা বিচনাখনৰ পৰা সকলকৈ ঠেলি নিব পৰা বিচনাখনলৈ মৃতদেহ স্থানান্তৰ কৰা হ'ল আৰু পোছাক-পৰিচ্ছেদো লগেলগে বদলাই নতুন কাপোৰ পিন্ধোৱা হ'ল। এনেতে ছয়োজনী তিব্বোতাই ছয়ো বাহুত ধৰি মানুহজনীক খোলা ছৰাবেদি বাৰান্দালৈ লৈ আহিল আৰু মৃতক থকা কোঠাত প্ৰৱেশ কৰিলে। স্বামীক শয়ানলৈ নিবলৈ এৰি দিয়াৰ আগতে পত্নীয়ে শেষবাৰৰ কাৰণে স্বামীৰ মুখ দৰ্শন কৰিব খোজে; অন্তিম সেৱা এটি যাচিব খোজে। কোঠালি সোমাই মানুহজনীয়ে বোবা চাৱনিৰে মৃতকৰ মুখলৈ কিছুদূৰ চাই ব'ল আৰু পিচত খাচকৈ বহি পৰিল আৰু মৃতদেহটো ছহাতেৰে সাৱটি ধৰি বুকুত নিজৰ কপালখন খুন্দিয়াই খুন্দিয়াই কান্দিবলৈ ধৰিলে। মুখেৰে ভঙা ভঙা মাতৰে কিবাকিবি কৈ স্বামীৰ কপালত হেঁপাহেৰে চুমা খালে আৰু

কাণৰ ওচৰলৈ মুখখন নি সকলৈ কিবা এটা ক'লে । হয়তো জীৱিত অৱস্থাত কোৱাৰ সুবিধা নোপোৱা কিবা নিতান্ত গোপনীয় কথা । তাৰপিছত মানুহ জনী ভৰি পথানলৈ আহি মজিয়াত ঝুঁকুটি বহি স্বামীৰ শেঁতাপবা ভৰি দুখন নিজৰ গালত ধঁহি ধঁহি ছুয়োখন ভৰি বুকুত জোৰেৰে সাৱটি ধৰিলে আৰু এটা সময়ত সোঁখন ভৰিৰ বুঢ়া আঙুলিৰে ইমানপৰে বিশৃংখল হৈ জ্বলি থকা কপালৰ বঙা কোঁটটো নিমিষতে মটি দি ছহাতেৰে মুখখন ঢাকি কোঠাৰপৰা বেগেৰে বাহিৰলৈ ওলাই গ'ল ।

হম্পিটেলৰ পৰ্টিক'ত তেতিয়া বহুত মানুহ-গোট খাইছিল । কেবাজন একে বিভাগৰ অফিচৰ সহকৰ্মী, বন্ধু-বান্ধৱ আৰু দুই চাৰিজন সম্পৰ্কীয় লোক । ব'দৰ খাওঁ খাওঁ মুৰ্ত্তিয়ে পৰিস্থিতিটো নিশ্চুপ কৰি তুলিছিল । সেই ব'দত কাউৰী কেইটামানে মানুহবোৰৰ ওপৰত ঘূৰি ঘূৰি উৰি ফুৰিছিল । কেইটামানে ওখ গছ কেইজোপাৰ ডালত পৰি দীঘল দীঘলকৈ বমলিয়াইছিল । হম্পিটেলৰ বাৰান্দাত বাহ লোৱা এহাল শালিকাই খিচ্-খিচাইছিল ; আৰু নতুনকৈ খোজ কাঢ়িব শিকা এটা লোদোৰ-পাদোৰ এবছৰীয়া শিশুৱে খালী দিয়াচলাইব বাহ এটা মুখেৰে কামুৰি মানুহৰ মাজে মাজে ঘূৰি ফুৰিছিল । একোবাৰ অনভ্যস্ত ভৰি দুখনিয়ে বিশ্বাসঘাতকতা কৰাত শিশুটি হাত পাৰি পাৰি গৈছিল আৰু পিচ মুহূৰ্ততে থিয় হৈ সেই একে পদসঞ্চালনেৰে মুকুতা সদৃশ দাঁত দুটি উলিয়াই শিশুৰ সবল হাঁহি মাৰি ইফালৰ পৰা সিফাললৈ অহাঘোৱা কৰি আছিল ।

মৃতকৰ এয়া দ্বিতীয় সম্ভাৱন । বংশৰ একমাত্ৰ

ঢাকি । পিতৃ-পিতামহৰ মুখত পিণ্ড যাঁচিবলৈ পৃথিৱীত একমাত্ৰ অৱলম্বন । এই শিশুটিকে বুকুত বান্ধি মানুহজনীয়ে সম্পূৰ্ণ ডেৰ সপ্তাহ ৰুগীয়া স্বামীৰ লগত হম্পিটেলৰ বাৰান্দাত কটালে । আজি দহ দিনৰ আগতে এক অচিন বোগত আক্ৰান্ত স্বামীক লৈ তেওঁ এই হম্পিটেলত সোমাইছিল । অম্ভবত অমৃত আশা লৈ দিনে-বাতিয়ে স্বামীৰ বিচনাৰ কাষত বৈ পৰিচৰ্যা কৰি স্বামীৰ লগত এই দিনকেইটা কটালে । বেমাৰ সামান্য বুলি প্ৰায় সকলোৱে কৈছিল । কোলাৰ কেঁচুৱাটো লৈ তেওঁ হম্পিটেলত থকাৰ কোনো আৱশ্যক নাই বুলিও বহুতে তেওঁক উপদেশ দিছিল । কিন্তু মনোবমাৰ মনে সেই উপদেশ গ্ৰহণ কৰিব পৰা নাছিল । স্বামীৰ পৰিচৰ্যা নাৰ্চ আৰু ডাক্তৰৰ হাতত এৰি দি তেওঁ চল্লিশ মাইল দূৰৈত থকা ঘৰত শান্তিৰে থকাৰ কোনো যুক্তি বিচাৰি নাপালে । পাঁচবছৰীয়া মিনিক ঘৰতে ওচৰৰ বৰুৱা মাষ্টৰৰ ঘৈণীয়েকৰ ওত্থাৰধানত এৰি থৈ কোলাত এবছৰীয়া শিশুটো লৈ স্বামীৰ লগেলগে তাহোঁ হম্পিটেলত থাকি গ'ল । এই দহোটা দিনে তাইৰ খোৱাৰ কোনো ঠিক নাই ; শোৱাৰ কোনো ঠিক নাই । কেৱল স্বামীৰ কাষত বহি বহল বহল চকু দুটা মেলি স্বামীৰ শৰীৰ তীক্ষ্ণ দৃষ্টিৰে পৰীক্ষা কৰিয়ে কটাই দিলে তাই । ঘণ্টাই ঘণ্টাই আকুল আগ্ৰহেৰে তাই তেওঁক সুধিছিল : 'কেনে পাইছা তুমি ?' আৰু পিচমুহূৰ্ততে সাস্থ্যনা দিছিল এই বুলি কৈ— 'আজি তোমাক যথেষ্ট সুস্থ দেখিছোঁ ; ডাক্তৰে কৈছে আৰু মাথোঁ ছদিন । ছদিন পিচতে আমি ইয়াৰ পৰা গুচি যাব পাৰিম । তুমি অধৈৰ্য নহবা ।'

তাইৰ এই পৰম আশাবে দিয়া সান্থনাখিনিত
প্ৰণৱৰ মুখমণ্ডল স্নান মানুহৰ দৰে উজ্জল হৈ
উঠিছিল; পুনৰ স্নান স্বাভাৱিক জীৱন যাপন কৰাৰ
এক দুৰ্বাৰ আকাজকাই তেওঁৰ অন্তৰ খোঁকি বা খোঁ
খোঁ লগাইছিল।

বিয়াৰ ছটা বছৰৰ পিছত এই প্ৰথমবাৰৰ
কাৰণে তাইৰ স্বামী অসুস্থ হৈ পৰিছিল। নতুন
ঠাই। বদলি হৈ অহাৰ এটা মাহেই পূৰ হোৱা
নাই। ওচৰৰ ছুই এঘৰত বাদে সৰু চহৰখনৰ
কাৰো লগত তেনেকৈ পৰিচয় ঘটি উঠা নাই।
এনেতে মানুহজন অসুখত পৰিছিল। তথাপি
খবৰ লওঁতা মানুহৰ অভাৱ নাছিল। উচ্চ
চাকৰিয়াল হৈয়ো কোনো ভুৱা আভিজাত্য বা
উচ্চ পদবীৰ ভেম কথা-বতৰাত বা আচাৰ-ব্যৱ-
হাৰত প্ৰকাশ নোপোৱা স্বামী প্ৰণৱক আক
লগতে তাইক প্ৰণৱে চাকৰি কৰা সকলো ঠাইৰ
মানুহৰ দৰে ইয়াৰ মানুহেও যে আদৰি ল'ব সেই
কথা মনোৰমাই জানিছিল। আচলতে প্ৰণৱৰ
স্বভাৱে আছিল চৰকাৰী চাকৰিৰ চাৰি বেৰ
পাৰ হৈ সমাজৰ এজন হৈ মিলিঞ্জুলি চলা বদলি
হৈ আহিবৰ সময়ত সেয়ে প্ৰতিখন ঠাইতে প্ৰণৱক
বাজহুৱাভাৱে বিদায় সম্ভাষণ জনোৱা হৈছিল।
চাকৰি জীৱনত ইয়াতকৈ বেছি একো আশা
কৰিব নোৱাৰি। কিন্তু এই সকলোবোৰৰ
মূলতে আছিল প্ৰণৱৰ পত্নী মনোৰমা। প্ৰাণ-
প্ৰাচুৰ্য আৰু কৰ্মোৎসাহেৰে ভৰা মনোৰমাৰ নিচিনা
পত্নী নোপোৱাহেঁতেন প্ৰণৱৰ জীৱনলৈ হয়তো
ইমান কম বয়সতে ইমানবোৰ সন্মান, প্ৰতিপত্তি,
মান-যশ নাছিলহেঁতেন। এই কথা চিধাচিধিকৈ

নহলেও পাকেপ্ৰকাৰে প্ৰণৱে মনোৰমাক জানিব
দিছিল।

মঁচা কথা কবলৈ গ'লে মনোৰমা আছিল এক
ব্যতিক্ৰম। সৰুৰ পৰাই প্ৰচণ্ড জেদী। যিটো
কৰিম বুলি ভাবিছে সেইটো কৰি এৰিবই।
জন্মিছিল ডিব্ৰুগড় চহৰৰ বিখ্যাত বৰুৱা পৰিয়ালত।
ডাঙৰ-দীঘল হৈ কলেজীয়া শিক্ষা সাং কৰাৰ পিছত
মনোৰমাই লগ পালে ডি. এফ. ও প্ৰণৱ চলিহাক।
প্ৰথম চিনাকিতে ভাল লাগি গ'ল তাইৰ প্ৰণৱক।
মনে মনে খিৰ কৰিলে বিয়া যদি কৰায় তেনেহলে
তাই প্ৰণৱকে কৰাব। প্ৰণৱো সন্মত। আৰু
কোনো কথা নাই। ঘৰৰ প্ৰচণ্ড বাধা স্বত্বেও
তাই গুচি আহিল প্ৰণৱৰ হাতত ধৰি। তাৰপিছত
যোৱা ছয়টা বছৰে প্ৰণৱৰ কৰ্মস্থলবোৰত প্ৰণৱৰ
গাৰ ছায়াটোবদৰে ঘূৰি ঘূৰি আজি প্ৰায় এমাহৰ
আগতে এই ঠাইখনলৈ বদলি হৈ আহিছে।
বিয়াৰ এই আধা যুগৰ পিচতো তাইৰ প্ৰণৱক
এক মুহূৰ্তৰ কাৰণেও আমনি লগা নাই। বৰং
দিনে দিনে যেন মানুহটোৰ প্ৰতি তাইৰ মৰম
আৰু মায়া বাঢ়িহে গৈছে। সেয়ে কেতিয়াবা
মানুহজন ঘৰপৰা ওলাই গৈ যথাসময়ত ঘূৰি
নাহিলে মানুহজনী অশান্তিত অস্থিৰ হৈ পৰে।
উভতি নহালৈকে এবাৰ নঙলা, এবাৰ ঘৰ কৰি
সময় পাৰ কৰি দিয়ে। আৰু সেইজন মানুহ
দহদিন আগতে বাতিপুৱা এঘণ্টাৰ বাবে বাহিৰলৈ
ওলাই গৈ দিনৰ দিনটো ফিল্ডত কটাই গধূলি
ঘূৰি আহি যেতিয়া তাইক গাটো ভাল লগা নাই
বুলি কৈছিল তেতিয়া তাইৰ গাত জীউ নোহোৱা
হৈছিল। মনোৰমাৰ মনৰ অৱস্থাটো বৃদ্ধি প্ৰণৱে

নিজৰ অসুখৰ কথা পাতল কৰি দিব বিচাৰিছিল। কিন্তু বাতিলৈ অসুখ বাঢ়িছিল। মনোৰমাই চকুৰ পলক এটা নমবাকৈ প্ৰণৱৰ কাষত বহি গোটেই বাতিটো কটাই দিছিল আৰু বাতিপুৱাই প্ৰণৱৰ হাক-বচন নুশুনি নগৰৰ এই প্ৰাইভেট হস্পিটেলখনত প্ৰণৱক ভৰ্ত্তি কৰাই দিছিল। আৰু বুকুত এবছৰীয়া শিশুটোকলৈ ওচৰতে বিচনাখন কৰি লৈছিল। মনোৰমাই হস্পিটেলৰ প্ৰত্যেকজন ডাক্তৰকে বেলেগে বেলেগে লগ ধৰি গিৰিয়েকৰ অসুখ সম্বন্ধে আলোচনা কৰিছিল। লগতে ইয়াকো জনাইছিল যে যদি গিৰিয়েকৰ সঁচাকৈয়ে কিবা টান অসুখ তেনেহলে তেওঁলোকে যেন তাইক সেইকথা খুলি কয়। যদি আৱশ্যক হয় তাৰপৰা তাই প্ৰণৱক আন ঠাইলৈকে নিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব। মনোৰমাৰ কষ্ট হ'ব, বহুত কষ্ট। হওক। টকা যাব, যাওক। মনোৰমা অকলে অকলে অস্থিৰ হৈ পৰিব লাগিব, লাগক। প্ৰণৱতকৈ পৃথিৱীত তাইৰ আপোন আৰু কোনো নাই। পৃথিৱীত প্ৰণৱ অকলশৰীয়া। তাইৰ কিন্তু সকলো আছে—মাক, দেউতাক, চাৰিজন উচ্চ পদস্থ ককায়েক, দুজনো বায়েক আৰু বহুবোৰ আপোন মানুহেৰে ভৰা সংসাৰ এখন। তথাপি তায়ো অকলশৰীয়া। প্ৰণৱৰ বাদে পৃথিৱীৰ অইন কোনো মানুহৰ লগতে তাইৰ আত্মাৰ পৰিচয় ঘটা নাই। প্ৰণৱে তাইক যিমানখিনি ভাল পায় পৃথিৱীৰ আন কোনোৱে তাইক সিমানে ভাল নাপায়। সেয়ে সেইজন প্ৰণৱৰ কাৰণে বহুত কষ্ট যদি তাই নকৰে, বহুত দুখ যদি তায়োই সহ নকৰে, কৰিব কোনে? কাৰ কাৰণে তাইৰ এই সংসাৰ, এই জীৱন?

মনোৰমাই বুকুত বল বান্ধিলে। প্ৰণৱক স্মৃষ্ কৰি তুলিবই লাগিব তাই। তেওঁক স্মৃষ্ কৰি তোলাত বাদে, তেওঁক নিৰোগী কৰি ওভোতাই অনাত বাদে তাইৰ পৃথিৱীত এতিয়া আৰু কোনো ডাঙৰ কাম নাই। তাই ভাবিলে, প্ৰণৱৰ অসুখৰ কথা তাই নিজৰ ঘৰৰ কাকোৰে নজনায়ে। কি লাভ সেইগোৰক জনাই। অৱশ্যে খবৰ পালে এই বিপদত হয়তো তাইৰ মাকজনী আহিব। লগত হয়তো সৰুজন কাকয়েক আৰু কোনোবা। কিয় মাতি পঠিয়াব তাই? অৱশ্যে মাক অহা হ'লে মিনিজনীক মাকৰ লগত এৰি থৈ আহিব পৰা গ'লহেঁতেন। কিন্তু এতিয়াওতো তাই মিনিক বেয়াটকৈ থৈ অহা নাই? ওচৰৰে বকুৱা মাঠৰৰ সাদৰী ঘৈণীয়েকজনীৰ তত্বাৱধানতে বাখি থৈ আহিছে তাইক। তত্পৰি ঘৰখনত এটা কাম কৰা ল'ৰা আছে, এজনী বঢ়ী ধাই আছে, খোৱা-বোৱা আৰু অইন একোটেই তাই কষ্ট নেপায়। এইবোৰ জানো পৰ মানুহ? আৰু যাক আপোন বুলি অত দিনে ভাবি আহিছিল, যাক জনমৰপৰা অকৃত্ৰিম শুভ কাঙ্ক্ষী বুলি বিবেচনা কৰি আহিছিল, সেইবোৰ আপোন মানুহেই বা তাইক বুজিবলৈ কিমান চেষ্টা কৰিলে? সিহঁতৰ গছত লগা আভি-জাত্যটো বজাই ৰাখিবলৈ উচ্চ বংশৰ ধনীৰ সন্তান সদানন্দক বিয়া নকৰি নীচ বংশৰ অথচ উচ্চ আদৰ্শৰে ডাঙৰ দীঘল হোৱা বহল মনৰ প্ৰণৱক বিয়া কৰোৱাৰ অপবাধতে গোটেই ঘৰখনেই তাইৰ বিপক্ষে অগনি জলাবদৰে জ্বলি উঠিল। আৰু যিকুবা জুই এবাৰ জ্বলি উঠিল সি আৰু নুহুমাৰ। সিহঁত কোনোৱে মৰমৰ সৰুজনী

জীয়েক বুলি; ভনীয়েক বুলি এই সামান্য দোষ-টোকে ক্ষমা কৰি আজিলৈ তাইক আঁকোৱালি নল'লে। বিয়াৰ পিছত সুদীৰ্ঘ ছটা বছৰ পাৰ হৈ যোৱাতো কোনোৱে খবৰ এটা নল'লে। এটা এটাকৈ ছটা দেৱ শিশুৰ বকাদেউতা, আইতা, মামা, দাদা হোৱাৰ পিচতো কোনোৱে এবাৰলৈকে অন্ততঃ পোনাত্ৰটিক আশীৰ্বাদ এটা দি নগ'লহি। আৰু আজি মনোৰমা দুখত পৰিছে। মনোৰমাৰ আজি একমাত্ৰ সম্বল, জীৱন-সৰ্বস্ব প্ৰণৱ অমুখ হৈ পৰি আছে। মনোৰমাই আজি কিয় সেই খন ঘৰৰ সহায় প্ৰাৰ্থনা কৰি পঠিয়াব? কেলেই সিহঁতৰ হাঁহিয়াতৰ পাত্ৰ হ'বলৈ যাব? তাই বাচি থাকোঁতে, তাইৰ গাত জীৱন চৈতন্যৰ এটা মাত্ৰ স্পন্দন থকালৈকে প্ৰণৱক আনৰ হাতত তাই এৰি নিদিয়ে। এটা মুহূৰ্ত্তৰ কাৰণে, এটা পলকৰ কাৰণেও নিজক লোকৰ সহানুভূতিৰ পাত্ৰ হ'বলৈ নিদিয়ে মনোৰমাই। ইয়াৰ কাৰণে লোকে তাইক জেনী, গৰী বুলিব, বোলক। ইতিমধ্যে লোকে তাইক বুলিবলৈ বাকী এৰা নাই। সম্ভ্ৰান্ত বকুৱা পৰিয়ালৰ সন্মান তাই বহুদিন আগতেই মাটিৰ লগত মিহলাই দিছে আৰু তাৰ লগে লগে বুটলি লৈছে কিছুমান গ্লানিভৰা নিন্দা আৰু জীয়া অভিশাপ। কিন্তু মনোৰমাই এইবোৰ ভগৱানৰ নিৰ্মালি বুলিয়েই গ্ৰহণ কৰিছিল আৰু সেই সাহস লৈয়ে তাই এটা এটাকৈ সুদীৰ্ঘ ছটা বছৰ পাৰ কৰি দিছিল। এট ছটা বছৰত মনোৰমাই মনৰ বাগিছাখনত দেশী-বিদেশী বহুত ধুনীয়া ধুনীয়া ফুলো কলে। তাৰে কিছুমান ডালে-পাতে জৰু-মকীয়া হৈ উঠিল, ক'লিও পেলালে; কিন্তু দুই

এটা ক'লি ফুলিবলৈ আৰম্ভ কৰোঁতেই হিল-দল-ভাঙি অহা এজাক পচোৱা বতাহে সকলো চুবুৰা কৰি একাকাৰ কৰি পেলালে। নিমিষতে তাইৰ অলেখ দিনৰ যত্নত গঢ়ি তোলা অতি আদৰৰ বাগিছাখন উছন হৈ গ'ল। 'ভেনে বিশেষ একো নাই হোৱা' বুলি যিজন মানুহৰ বিষয়ে হস্পি-টেলৰ প্ৰায় প্ৰতিজন ডাক্তৰে তাইক সাস্থ্য দিছিল, সেইজন মানুহৰে অৱশেষত অভাৱনীয় সাংঘাতিক পৰিণতি ঘটিল। মৃত্যুৰ প্ৰায় এঘণ্টা আগলৈকে তাইৰ লগত ভালদৰে কথা পাতিছিল। হাঁহিছিলো। কিন্তু ইঠাং কি হৈ গ'ল! বুকুখন হেঁচি ধৰি মানুহজনে খুব কষ্টেৰে উশাহ লবলৈ ধৰিলে। মনোৰমাই বাউলীৰ দৰে গৈ কাষৰ কোঠালিত ইমাৰজেলি ডিউটিত থকা ডাক্তৰক মাতি আনিলে। ডাক্তৰৰ নিৰ্দেশত নাৰ্চজনীয়ে ইনজেক্চন এটা দি শেষ কৰিবলৈ নোপাওতেই সকলো শেষ হৈ গ'ল। সেই মুহূৰ্ত্তত তাইৰ এনে লাগি গৈছিল যেন এশ মহলীয়া বৃহৎ আট্টা-লিকা এটা ভূইঁকপৰ প্ৰকাণ্ড জোকাৰণিত চুৰ্চুমে হৈ তাইৰ ওপৰত পৰি গৈছে! বহু সময়লৈ তাই একো দেখা নাছিল, একো, শুনা নাছিল, একো ক'ব পৰা নাছিল। তাই এটুকুৰা জড় মাংস পিণ্ডলৈ ৰূপান্তৰিত হৈ গৈছিল।

মৃতদেহ ইতিমধ্যে বাহিৰলৈ উলিয়াই আনি স্মাশানলৈ নিয়াৰ যো-জ্ঞা ৰৰা হৈছিল। বন্ধু-বান্ধৱ আৰু বিভাগীয় কেইবাখনো গাড়ী গোট খাইছিল। এম্বুলেঞ্চখনত মৃতদেহ তুলি দি বাকী বোৰে বৈ থকা আন আন গাড়ীত উঠি স্মাশান অভিমুখে আগবাঢ়িছিল। পোনটিক জোৰেৰে বুকুত

সৱটি মনোৰমাই সেই যাত্ৰা খৰ লাগি চাই
ব'ল— স্পন্দনহীন ধূসৰ চাৱনিৰে ।

হিম্পিটেলৰ সমুখত তেতিয়া আহি বৈছিল
এখন জীপ । গাড়ীখনৰ পৰা নামিছিল বৰুৱা
মাষ্টৰ আৰু তেওঁৰ সাদৰী পত্নী । মনোৰমাই
বুজি পাইছিল তাই অকলে যাব নোৱাৰিব বুলিয়ে
তাইক লৈ যাব আহিছে তেওঁলোকে । তাইৰ

অতি আপোন, অতি চিনাকি সেমুৰীয়া আলিটো
বৰলুইতৰ পগলা বানত আজি যে থানবান হৈ
গৈছে সেইটো হয়তো তেওঁলোকে বুজি পাইছে ।
হিম্পিটেলৰ পোনে পোনে থকা ঘিটো আলিৰে
মনোৰমাই এতিয়া বৰুৱা মাষ্টৰ আৰু তেওঁৰ পত্নীৰ
সঙ্গে যাব লাগিব সেই বাটটো মনোৰমাৰ সঁচাকৈয়ে
বৰ অচিনাকি লাগিল । ●

ঃ দেৱাল ঃ

শ্ৰীচন্দনা ভাগৱতী

২য় বাৰ্ষিক, স্নাতক মহলা

টং টং টং টং ... । তৰাজান হাইস্কুলৰ
ছপৰীয়া দহ বজাৰ সন্মুখত ধ্বনি । বমাকান্ত মাষ্টৰ
তেতিয়াও স্কুল পোৱাগৈ নাই । নানা বেমেজালিৰে
তেওঁৰ পৰিয়ালটো জুকলি । যোৱা বিশ বছৰে
পোন্ধৰ আগষ্টৰ বাহিৰে কোনো দিনেই তেওঁ ঠিক
সময়ত স্কুলত উপস্থিত হ'ব পৰা নাই । আজিও
তাৰ ব্যতিক্ৰম নহ'ল । স্কুলৰ ছুই এজন শিক্ষক
ইতিমধ্যে ক্লান্ত সোমাইছে । খৰধৰকৈ বমাকান্ত
মাষ্টৰে স্কুলৰ চৌহদত প্ৰবেশ কৰি মহাত্মা গান্ধীৰ
মূৰ্ত্তিটোৰ কাষেৰে পাৰ হৈ যাওঁতে মূৰ্ত্তিটোলৈ এনেয়ে
এবাৰ চকু দিলে । মূহূৰ্ত্তৰ ভিতৰতে তেওঁৰ ভবিষ্যৎ
তলৰ পৃথিৱীখন যেন ফাটি ছিৰাছিৰ হৈ গ'ল ।
মাৰ্বল পাথৰৰ গান্ধীৰ মূৰ্ত্তিটো কোনোবাই

আলকাতৰা জাতীয় ঘন ক'ণা বঙেৰে কদাকাৰ কৰি
থৈছে । বমাকান্ত মাষ্টৰে খন্তেকৰ বাবে স্তব্ধ হৈ
থাকি লাহে লাহে মূৰ্ত্তিটোৰ ওচৰলৈ আগবাঢ়ি
গ'ল । তেওঁৰ বুজিবলৈ বাকী নাথাকিল । যোৱা-
কালি ভাৰতবৰ্ষৰ পয়ত্ৰিশ বছৰীয়া স্বাধীনতা
দিৱসৰ নিচিনা এটা পবিত্ৰ দিনতে মূৰ্ত্তিটো
কোনোবাই এই ধৰণে বিকৃত কৰিলে । ভাৰতৰ
স্বাধীনতাত আস্থা হেৰুওৱা কোনো লোকৰ এয়া
ক্ষোভৰ উদগীৰণ বুলিয়ে ধাৰণা হ'ল তেওঁৰ ।

বমাকান্ত মাষ্টৰ বাস্তৱলৈ ঘূৰি আহিল । তেওঁ
অনুমান কৰিলে স্কুলৰ পৰিবেশ আজি বৰ নিৰ্জন ।
আন দিনা এইখিনি সময়ত ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ
গণ্ডগোল সামেই নাকাটে । মূৰ্ত্তিটো বিকৃত কৰাত

সিহঁতেও চাগে দুখ পাইছে। মনে মনে তেওঁ ভাবিলে, ভাৰতৰ স্বাধীনতাৰ এয়া চৰম পৰাজয়; নহ'লে জাতিৰ পিতাৰ মূৰ্তিটো এইদৰে অপমান কৰাৰ দুঃসাহস কাৰো নহ'লহেঁতেন।

ক্লান্ত সোমাই তেওঁ চাৰিওফালে এবাৰ চাই ল'লে। শেষৰ বেঞ্চখনত সোৱা মহম্মদ ইমতিয়াজ। সম্ভৱত সি আজিও ভাত খাই অহা নাই। তেওঁ তাক ওচৰলৈ মাতিিলে। এটা গধুৰ মন লৈ ইমতিয়াজ চাবৰ ওচৰ পালে। সি ভাবিলে চাবে বোধহয় মাজে মাজে সোখাৰ নিচিনাকৈ আজিও সুখিব সি ভাত খাই আহিছে নে নাই। প্ৰথম অৱস্থাত সি লঘোনে থকা কথাটো গোটেইজাক ল'ৰা-ছোৱালীয়ে শুনাকৈ কবলৈ টান পাইছিল। এতিয়া কিন্তু সি অভ্যস্ত। এয়াতো কোনো অসত্য কথা নহয়।

ভবা কথাটো ইমতিয়াজক কিন্তু সেইদিনা চাবে হুহুখিলে। গহীন মাতেৰে মাথোঁ সুধিলে মূৰ্তিটোত আলকাতৰা সানি ক'লা কৰি দিয়াত কেনে লাগিছে। ইমতিয়াজে ক'লে, 'বেয়া লাগিছে চাব।' আৰু বমাকান্ত মাষ্টৰক অলপ আচৰিত কৰি দি কেনো দিনে উত্থাপন নকৰা অনুৰোধ এটা সি থেবে। গেলোকৈ পেছ কৰিলে— "চাব, যোৱাকালি ছপৰীয়া এটা আঠিয়াকল আৰু ফিকাচাহ একাপ খাইছিলোঁ। বোৱাবাতি একোৱে খোৱা নাই। বাতিপুৱা গহৰ কেঁচা মাধুৰীআম ছুটা পানীৰে খোৱা বাবে হবপায় এতিয়া বমি হ'ব খুজিছে। মোক এতিয়া ঘৰলৈ যাব দিব লাগে।"

বমাকান্ত মাষ্টৰে ইমতিয়াজৰ মবম লগা শেতা মুখখন আৰু কোটৰত সোমোৱা চকুখুলিলৈ এখন্তেক

চালে। বুকুৰ ভিতৰখন কিবা এক বেদনাত মোচৰ খাই উঠিল। তাৰ পিচত নিজৰ অজানিতে ভিতৰৰ পৰা ওলাই অহা হুহুনিয়াহটো এৰি দি কলে— 'যা। এনেকৈ খালী পেটেৰে আৰু স্কুললৈ নাহিবি।'

মাষ্টৰৰ অনুমতি পাই ইমতিয়াজে থৰথৰ-বৰক কৈ ক্লাছ কমৰপৰা ওলাই গ'ল। বমাকান্ত মাষ্টৰে সি ওলাই যোৱাৰ ফালে এখন্তেক ঘূৰি চালে। তেওঁ জানে ইমতিয়াজক খালী পেটেৰে স্কুললৈ আহিবলৈ মানা কৰি দিয়া হৈছে যদিও সি আহিব। মানে তেনেকৈ নাহি তাৰ উপায় নাই। অথচ ক্লাছটোৰ ভিতৰত সিয়ে আটাইতকৈ চোকা আৰু আগ্ৰহী। সেয়েহে ক্লাছৰ আটাইতকৈ বদমাচ ল'ৰা প্ৰীতমৰ তাৰ প্ৰতি ভীষণ ঈৰ্ষা। তৰাজান মোজাৰ মোজাদাব ব্ৰজমোহন চৌধুৰীৰ ল'ৰা প্ৰীতম। মাক-দেউতাকৰ অত্যধিক মৰমে তাক উদগু কৰি তুলিছে এই বয়সতে। তাৰ সদায় এটা আক্ষেপ— গৰীব হৈয়ো ইমতিয়াজে কেনেকৈ শ্ৰেণীৰ বাৰ্ষিক পৰীক্ষাবিলাকত প্ৰথম হৈ থাকে। এই আক্ষেপে তাৰ অন্তৰত ইমতিয়াজৰ প্ৰতি ঈৰ্ষাৰ জুই জ্বলায় আৰু তাৰ আচৰণ, কথা-বতৰাত সেই ঈৰ্ষা পদে পদে একশো পায়। অথচ তাৰ বিপৰীতে ইমতিয়াজৰ আচৰণ, কথা-বতৰা কিমান সংযত, কিমান বিনম্ৰ! অথচ সি দিনটোত দুসাজ কি এসাজো ভালকৈ খাব নেপায়

মন নাথাকিলেও বমাকান্ত মাষ্টৰে এইবাৰ হাতত বুৰঞ্জীৰ কিতাপখন মেলি ল'লে। এইটো ক্লাছত তেওঁ বুৰঞ্জীয়ে পঢ়াই আহিছে বহু বছৰ ধৰি। কিতাপখন মেলি লওঁতেই তেওঁৰ চকু

পবিল তাজমহলৰ ছবিখনৰ ওপৰত। অসংখ্য নিৰীহ প্ৰজাৰ পিঠিত চাবুক মাৰি অনা অসংখ্য স্বৰ্ণমুদ্ৰাৰ বিনিময়ত গঢ়ি উঠা এই তাজমহল। মোগল সম্ৰাট ছাহজাহানৰ বিলাসী জীৱনৰ এক উজ্জল চানেকি। পৃথিৱীৰ হাজাৰ হাজাৰ পৰ্যটকৰ আকাংক্ষাৰ বস্তু এই তাজমহলৰ বুকুত কিন্তু লুকাই আছে অসংখ্য দৰিদ্ৰ প্ৰজাৰ আৰ্ত্তনাদ। বমাকান্ত মাষ্টৰৰ মনটো ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে তিষ্ঠ হৈ উঠিল। নীৰৱে উঠি গৈ বোৰ্ডত চকু পেঞ্চিল ডালেৰে 'তাজমহলৰ বিষয়ে কি জানা লিখা' বুলি প্ৰশ্ন এটা লিখি দি পিৰিয়দটোৰ বাকী সময়খিনি এবাৰ কথাও নোকোৱাকৈ বহি থাকিল।

প্ৰশ্নটোৰ উত্তৰ কোনে কোনে লিখিছে সেই কথাটোও নোসোধাকৈ পিৰিয়দৰ বেলটো পৰাত চহমাঘোৰ সোলোকাই কেবাদিন মুখুৱা চুৰিয়াৰ আচলটোৰে চহমাৰ ভগা প্লাছখন মচি মচি বমাকান্ত মাষ্টৰ ক্লাচকমৰ পৰা ওলাই আহিল। বাৰান্দাৰ কমন কমৰ ফালে খোজ কাঢ়ি গৈ থাকোঁতে মনত পৰিল স্কুললৈ ওলাওতে ঘৈণীয়েক সুপ্ৰভাই দি পঠিওৱা বজাৰৰ বস্ত্ৰৰ তালিকাখন আৰু চাইকেলৰ কেৰিয়াৰত ভাঁজ লগাই অনা প্লাষ্টিকৰ মোনাখন। আজি আবেলি ডাঙৰজনী ছোৱালা সুবভিক চাবলৈ দৰাঘৰৰ মানুহ আহিব। বমাকান্ত মাষ্টৰে শুনিছে মানুহঘৰ হেনো বৰ ধনী। ধনী মানুহ বুলি শুনি তেওঁ প্ৰথমে আগবাঢ়িব খোজা নাছিল। ঘৈণীয়েক সুপ্ৰভাই আগ্ৰহ কৰাতহে বিশেষকৈ জীয়েক সুখত পৰিব বুলি সজোৰে বক্তৃতা দৰ্শোৱাতহে তেওঁ আগবাঢ়িছে।

কমন কমত সোমাই নিজৰ নিৰ্দিষ্ট চকীখনত

বহি কামিজৰ জেপত বিড়ি এডাল খেপিয়াবলৈ লওঁতেই হাতখন বজাৰৰ তালিখনত লাগিল। জেপৰ পৰা উলিয়াই আকৌ এবাৰ তালিকাখন চাই ল'লে তেওঁ। কেবাবিধ মিঠাইৰ লগত আপেল আৰু আঙ্গুৰ। পাবিলে কাজুবাদামো। বমাকান্ত মাষ্টৰৰ খঙে চুলিৰ আগ পালেগৈ। এইবোৰ বস্ত্ৰৰ হিচাপ সুপ্ৰভাই কিয় দিছে তেওঁ আকৌ এবাৰ ভাবি চালে। নাই, কোনো যুক্তিয়ে তেওঁ বিচাৰি নাপালে। দৰাপক্ষই ছোৱালী চাব আহিব। ছোৱালী পছন্দ হ'লে বিয়া হ'ব— নহ'লে নাই। কিন্তু সেইটো উপলক্ষে ইমান খিনি আয়োজনৰ কি প্ৰয়োজন? ঘৰত বনোৱা লুচী ভাজিৰ লগত এবিধ বা দুবিধ মিঠাই হলেওতো হৈ যায়। মাহৰ আধা দিন পাৰ নোহওঁতেই যাৰ দৰমহাৰ টকা কেইটা নিজৰ অতৰ্কিতে অদৃশ্য হৈ যায় সেই বমাকান্ত মাষ্টৰৰ মাহৰ আঠাইশ তাৰিখে আপেল আঙ্গুৰ কিনাৰ কথা মনলৈ অহাত কেবা ফুট ওখ ঠিয় দেৱাল এখন পাৰ হ'ব লগা যেন লাগিব।

সমস্যাটো কেনেধৰণে সমাধা কৰিব তাৰে চিন্তা কৰি বমাকান্ত মাষ্টৰে জেপৰ পৰা বিড়ি এডাল উলিয়াই ললে। তাৰ পিচত ওচৰৰ চকীখনত বহি থকা যাদৱ বৰ্মনৰ পৰা জুইবাহটো খুজি বিড়িডাল জ্বলাই লৈ ঘন ঘনকৈ ছপিবলৈ ধৰিলে। সাধাৰণতে বমাকান্ত মাষ্টৰক চিন্তাই সমস্যাই হেঁচি ধৰিলে তেওঁ বিড়ি খায় আৰু ঘনঘনকৈ ছপি ধোঁৱাবোৰ ওপৰলৈ উলিয়াই দিয়ে। ডেৰকুৰি বছৰে সুখে দুখে একেলগে চাকৰি কৰি অহা সহকৰ্মী সকলৰ প্ৰায় সকলোৱে সেই কথা জানে। আজিও

যে বমাকান্ত মাষ্টৰৰ কিবা এটা হৈছে বৰ্মনে বুজি পালে। এবাৰ চেগ বুজি তেওঁ কাৰণটো বমামাষ্টৰক সুধিয়ৈ পেলালে। আপোনভোলা বমাকান্ত মাষ্টৰে সাধাৰণতে তেওঁৰ প্ৰায় সকলো সমস্যা সহকৰ্মী সকলোবিলাকৰ আগত নহলেও দুই চাৰিজনৰ আগত কোনো লুকটাক নোহোৱাকৈ প্ৰকাশ কৰে। বৰ্মনো তেনে এজন সহকৰ্মী। আজি কিন্তু বমাকান্ত মাষ্টৰৰ সমস্যাটোৰ বিষয়ে এবাৰ কথাও কবলৈ মন ন'গল। কাৰণ আজিৰ সমস্যা সমাধানত বৰ্মনে যে এক বিন্দুও অবিহণা যোগাব নোৱাৰে সেই কথা তেওঁৰ জনা আছে। তেওঁৰ মনত তেতিয়া এজন মানুহৰ ছবিহে প্ৰকট হৈ উঠিছিল। সেইজন লাকৰি সিং দোকানী। টানে-মন্ধিলে তেওঁ আগতেও লাকৰি সিঙৰ পৰা টকা ধাৰ লৈছে। পিচে এনেয়ে নহয়। সুদত আক বস্ত্ৰ বন্ধকীত ৰাখিহে। দ্বিতীয় ছোৱালী জনীৰ জ্বৰত প্ৰায় ছমাহ আগতে সুপ্ৰভাৰ হাতৰ আঙঠিটো তাৰ হাতত বন্ধকত থৈ ধাৰলৈ লোৱা টকা দুশ আজিলৈকে দিবই পৰা নাই। আজি হয়তো সেই কথাটোকে সোঁৱৰাই দি সি টকা দিবলৈ থেৰো-গেৰো কৰিব। কিন্তু টকা তাৰ পৰাই ধাৰলৈ লব লাগিব। কথাখিনি মনতে জুকিয়াই লৈ তেওঁ হাতত পিন্ধি থকা ঘড়ীটোৰ ফালে চালে। সুপ্ৰভাৰ দেউতাকে তেওঁক বিয়াত দিয়া উপহাৰ। যোৱা ত্ৰিশটা বছৰে সুখে দুখে সুপ্ৰভাৰ নিচিনাকৈ বিনা প্ৰতিবাদে তেওঁৰ সহযোগী হৈ আহিছে। ঘড়ীটো বন্ধকত থলে টকা একশ ধাৰত দিবলৈ লাকৰি সিং সন্মত হ'ব পাৰে। মাহটো ভৰিলেই দৰ্গাহাৰ পইচাবে প্ৰথমে এইটোকে উলিয়াই ল'ব লাগিব। লাকৰি সিঙে যদি ঘড়ীটো ৰাখিবলৈ অসন্মত হয় চাইকেলখনকে বন্ধকত থ'ব। ছটা তিনিটা দিনবহে কথা।

কথাখিনি চিন্তা কৰি বমাকান্ত মাষ্টৰে কম কমৰ পৰা ওলাই হেডমাষ্টৰৰ কম পালেগৈ। হেডমাষ্টৰৰ পৰা ঘৰত বৰ জৰুৰী কাম থকা বুলি ছুটী অনুমতি লৈ তেওঁ চাইকেল খন ঠেলি ঠেলি স্কুল চৌহদৰপৰা ওলাই বাট্টা পালে। তাৰপিচত চাইকেলখত উঠি ল'লে। লাকৰি সিঙক গাদীত থাকোঁতে লগ পাব লাগিব। দুপৰীয়া ভাত খাবলৈ গ'লে আহোঁতে সি দেবী কৰে। পইচাখিনি এতিয়া যোগাব নকৰিলেই নহ'ব। দৰা পক্ষৰ মানুহ আবেলি তিনিটা চাৰিটাৰ ভিতৰত আহি পাবহি। সুৰভিক পছন্দ হ'ল বিয়াখন বহাগতে পাতিব লাগিব। তেতিয়াও লাকৰি সিঙক ধৰিব লাগিব। সুপ্ৰভাই কৈছে— বিয়াখন হ'লে দৰাঘৰৰ মান ৰাখি কোনো কাৰ্পণ্য নকৰ কৈ যৌতুকো দিব লাগিব। মানে—হাতৰ কাণৰ, ডিঙিৰ, সোণৰ অলংকাৰ, ফাৰ্ণিছাৰ, পাৰ্ট-মুগাৰ চেট, ইত্যাদি ইত্যাদি। আকৌ ৰাইজৰ অভ্যৰ্থনাতো আছেই—।

মনত চিন্তাৰ বা-মাৰলিজাক লৈ জনকীৰ্ণ ৰাষ্ট্ৰৰ মাজেৰে বমাকান্ত মাষ্টৰ চাইকেলেৰে আগবাঢ়িল। মাষ্টৰে গৈ থকা চিনাকি মানুহ বিলাকক আজি তেওঁৰ বৰ অচিনাকি যেন ল'গিল। গাড়ী-মটৰৰ সন্ধেতো তেওঁৰ কাণত নপৰা হ'ল। এটা সময়ত পিচফালৰ পৰা প্ৰচণ্ড গতিত অহা ট্ৰাক এখনে বমাকান্ত মাষ্টৰক খুন্দা মাৰি বগৰাই দিলে। মুহূৰ্তৰ ভিতৰত কি হৈ গ'ল তেওঁ গমেই নাপালে। মাত্ৰ খন্তেক সময়ৰ কাৰণে তেওঁৰ সমুখত জিলিকি উঠিল আলকাতৰাৰে কদাকাৰ কৰি দিয়া গান্ধীৰ স্মাৰলৰ মূৰ্তিটো। ... ইমতিয়াজ ... মৈলীকেয় সুপ্ৰভাই দিয়া বজাৰৰ তালিকাখন লাকৰি সিং দোকানী কইনাৰ সাজত তেওঁৰ ডাঙৰজনী ছোৱালী সুৰভি....

শুধু প্ৰহৰ

শ্ৰীক্ষীৰোদ কুমাৰ ঠাকুৰীয়া

২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাক্‌বিশ্ববিদ্যালয়

হঠাৎ ছুৱাবত কাৰোবাৰ ব্যগ্ৰ হাতৰ টোকৰ পৰাত টোপনিৰ শেষ আমেজৰূপ ভাঙি গ'ল ডাক্তৰ চলিহাৰ। ছুৱাৰখন খুলি দেখা পালে স্থানীয় হাইস্কুলৰ শিক্ষক জীৱন বৰুৱাক। মানুহজনক চিনি পায় ডাঃ চলিহাই। এইখন পাহাৰীয়া ঠাইলৈ বদলি হৈ অহাৰ তিনি মাহৰ ভিতৰত কম সংখ্যক অসমীয়া মানুহ হৈ চকুত পৰিছে ডাঃ চলিহাৰ। তাৰ ভিতৰত ডাঃ চলিহাই জীৱন বৰুৱাক মনত ৰখাৰ বিশেষ কাৰণটো হৈছে মানুহজনৰ কথা-বতৰা, চাল-চলন সকলোতে ফুটি উঠা ব্যক্তিত্ব। মুখমণ্ডলত যথেষ্ট ব্যগ্ৰতা, ব্যাকুলতা আৰু আতংকৰ প্ৰলেপ সানি ডাঃ চলিহাক দেখাৰ লগে লগে বৰুৱা মাঠৰে কৈ উঠিল—“ডাক্তৰ অনুগ্ৰহ কৰি মোৰ তালৈ এতিয়াই এবাৰ যাব লাগে। মোৰ পৰিবাৰৰ কালিৰপৰা তীব্ৰ জ্বৰ। আপুনি দয়া কৰি এতিয়া—এতিয়াই এবাৰ যাবনে?” ডাঃ চলিহাই লক্ষ্য কৰিলে মানুহজনৰ কাতৰ অনুৰোধৰ চাপ পৰা চকু হুঁটা যেন কিবা। এক বেদনাত সেমেকি উঠিছে। শুই উঠি মুখখনো ধুব নোৱাৰা অৱস্থাত আহি আমনি দিয়াত স্বাভাৱিকতে ডাঃ চলিহা যথেষ্ট বিৰক্ত হ'ল যদিও মানুহজনৰ সন্নিৱন্ধ অনুৰোধ উপেক্ষা কৰিব নোৱাৰিলে।

মুখখন দৌৰাদৌৰিকৈ ধুই গাত কাপোৰযোৰ সোমাই দৌৰাদৌৰিকৈ হাতত ষ্টেটিচস্কোপ আৰু দুই এপদ দৰ্কাৰী বস্ত্ৰৰে চামৰাৰ সৰু বেগটো লৈ ডাঃ চলিহা জীৱন বৰুৱাৰ লগত ওলাই আহিল। বৰুৱাই বিস্মা এখন লৈ আহিছিল। দুয়ো বিস্মাত উঠি ললে।

ডাঃ চলিহাৰ চৰকাৰী বাসস্থানৰ পৰা জীৱন মাঠৰ ঘৰলৈ প্ৰায় এক কিল'মিটাৰ হ'ব। বিস্মখন মাঠৰ নিৰ্দেশ মতে যিটো ঘৰৰ সমুখত ব'ল তাৰ নঙলা মুখত ব্যগ্ৰতাৰে বৈ আছিল এজনী ওঠৰ-বিশ বছৰীয়া গাভৰু। মাঠৰে বিস্মাৰপৰা নামিয়েই ছোৱালীজনীক সুধিলে—“এতিয়া মাৰ কেনে আছে?” “একে আছে দেউতা” বুলি কৈ ছোৱালী জনীয়ে ডাক্তৰৰ ফালে ঘূৰি চালে। চকুত অযুত কাকূতি লৈ ডাক্তৰৰ ফালে চোৱা ছোৱালীজনীৰ চকুঘূৰি পানীৰে চপচপীয়া হৈ থকা ডাক্তৰে লক্ষ্য কৰিলে।

এথন্তেকো দেবি নকৰি ডাঃ চলিহা আৰু বৰুৱা ছোৱালীজনীৰ পিচে পিচে বোগীৰ কোঠালৈ সোমাই গ'ল। বিচনা এখনত বৰুৱাৰ পত্নীক শুৱাই থোৱা আছে। প্ৰায় মূৰপৰা ভৰিলৈকে জাপি দিয়া আছে এখন লেপ আৰু লেপৰ ওপৰত

এখন কন্মল । হয়তো জ্বৰৰ তীব্ৰতা বোধ কৰিবলৈ
কৰা অপচেষ্টা । বৰুৱা বা ছোৱালীজনীলৈ অপেক্ষা
নকৰি ডাঃ চলিহাই নিজে লেপ আৰু কন্মলখন
মূৰৰপৰা ডিঙিলৈকে ওচাই দিলে । কিন্তু এয়া
কি ? ডাঃ চলিহাৰ ছচকু মুহূৰ্তৰ কাৰণে বোগীৰ
মুখৰ ফালে চাই থৰ লাগি গ'ল । অন্তৰৰ
গভীৰতম স্থানত মুহূৰ্তৰ বাবে যেন এক বৰ ভুঁইকপৰ
জোকাৰণি অনুভৱ কৰিলে ডাঃ চলিহাই । কিন্তু সেয়া
মুহূৰ্তৰ বাবেহে । চলিহা ডাক্তৰ সুখ্যাতিৰে পাচ কৰি
সুখ্যাতিৰে চিকিৎসা কৰি অহা সঁচা অৰ্থৰ কৃতী
ডাক্তৰ । অনুভূতিৰ আক্ৰমণক লাই নিদিয়ৈ সহজে ।
তথাপি মুহূৰ্তৰ কাৰণে নিজৰ অজ্ঞানিতে ঘটি যোৱা
ভাৱান্তৰক বৰুৱা বা বৰুৱাৰ ছোৱালীজনীক জানিব
নিদি সম্পূৰ্ণ নিকৰ্ণ মনে সুখি গ'ল বোগৰ
বিৱৰণ । লগে লগে ষ্টেটিচক্কে পেৰে পৰীক্ষা কৰিলে বুকু
পিঠি । প্ৰথমতে হাতেৰে পিচত থাৰ্মোমিটাৰেৰে
জুখি ললে শৰাৰৰ উষ্ণতা । বোগীৰ মূদ খাই
থকা চকুৰ পতা মেলি লৈ কিবা চাই ডাঃ চলিহা
নিজৰ অজ্ঞানিতে গম্ভীৰ হৈ পৰিছিল । ততাতৈয়াকৈ
নিজৰ অকমানি চামৰাৰ বেগটোৰপৰা টেবলেট
কেইটামান উলিয়াই তাৰে দুটা তেতিয়াই খুৱাই
দিবলৈ ওচৰত একান্ত বাধ্য ছাত্ৰীৰ দৰে বৈ থকা
বৰুৱাৰ ছোৱালীজনীক নিৰ্দেশ দিলে । তাৰ পিচত
কাষত পাৰি থোৱা চকীখনত বহি এটুকুৰা কাগজত
ঔষধ কেইটামান লিখি অতি সোনকালে সেইকেইটা
আনি বোগীক খুৱোৱাৰ কথা বৰুৱাক কলে । তাৰ
পিচত আকৌ এবাৰ বোগীৰ মুখখন চাই ডাঃ
চলিহা বহাৰপৰা উঠিল । মাষ্টৰৰ নিৰ্দেশত
ছোৱালীজনীয়ে বটাটোত দুখন দহটকীয়া নোট

আগবঢ়াই নিলে । ডাক্তৰৰ পাৰিশ্ৰমিক । কিয়
জানো টকা বিশটা লবলৈ ডাঃ চলিহাৰ কোনো
পধ্যেই সত নগ'ল । বৰুৱাৰ অনুবোধত 'পিচত
ল'ম বাক' বুলি কৈ ডাক্তৰ চলিহা চিন্তাশ্বিতভাবে
ওলাই আহিল । নঙলা মুখলৈ আগবঢ়াই দিবলৈ
আহোঁতে বৰুৱাই বোগীৰ অৱস্থাৰ বিষয়ে সোধাত
ডাঃ চলিহা একমুহূৰ্তৰ কাৰণে বিমোহিত পৰি গ'ল ।
এনেকুৱা ক্ষেত্ৰত সঁচা কথাটো কোৱা অনুবিধা-
জনক যদিও বোগীৰ মঙ্গল চিন্তা কৰি সঁচাকথাটোকে
ডাঃ চলিহাই বৰুৱাক কলে— "চিৰিয়াছ ; কিন্তু
ভাল চিকিৎসা আৰু যত্নত আৰোগ্য হ'ব পাৰে ।
আপুনি সোনকালে ঔষধ কেইটা অনাৰ ব্যৱস্থা
কৰক । প্ৰয়োজন হলে মোক খবৰ দিব ।" কথা
কেইটা কৈ ডাঃ চলিহাই বৈ থকা বিজ্ঞানখনত
কোৱাৰ্টাবলৈ উভতিল । বাতিপুৱাৰ চাহকাপ খোৱাই
হোৱা নাই । চাহ খাই সোনকালে হস্পিটেল
পাব লাগে । চিৰিয়াছ বোগী এটা কালি
গধূলি ভৰ্তি কৰা হৈছে । হয়তো মেডিকেল
কলেজলৈ স্থানান্তৰিত কৰাৰো প্ৰয়োজন হ'ব পাৰে ।

কোৱাৰ্টাবলৈ আহি দৌৰাদৌৰিকৈ চাহ কাপ
খাই চলিহা হস্পিটেল পালেগৈ । প্ৰথমে চিৰিয়াছ
বোগীটোৰ ওচৰলৈ গৈ এটেণ্ডিং নাৰ্চৰ পৰা গম
পালে বোগীৰ কালি ভাল টোপনি হৈছে ।
ঔষধে ভাল বেচপণ্ড কৰিছে । চলিহাৰ যথেষ্ট
সকাহ পোৱা যেন লাগিল । তাৰ পিচত ৱাৰ্ডৰ
বাকীবোৰ বোগীৰ ওচৰে ওচৰে গৈ ডিউটিত থকা
নাৰ্চ কেইগৰাকীক প্ৰয়োজনীয় নিৰ্দেশ দি আহি
নিজৰ নিৰ্দিষ্ট আসনত বহি টিগাৰেট এটা জ্বলাই
ল'লে । লগে লগে বাতিপুৱা দেখি অহা বৰুৱা

মাষ্টৰৰ ঘৈণীয়েকৰ মুখখনে তেওঁৰ সন্মুখত দোলা দিব ধৰিলে। সাইলাখ একে মুখ। সুদীৰ্ঘ বিশ বছৰ আগতে ভোগদৈৰ বলিয়া বানত মাকৰ লগতে হেৰাই যোৱা মাইকণ বায়েকৰ সাইলাখ একে মুখ। কিন্তু কেনেকৈ যেনেকৈ সম্ভৱ হ'ব পাৰে এইটো? ভোগদৈয়েতো আন বহুতৰ লগতে মাক আৰু বায়েক দুয়োকে গ্ৰাস কৰা বলিয়ে ধৰি লৈছে তেওঁ। নহ'লে এই সুদীৰ্ঘ বিশ বছৰে কিয় তেওঁ সিহঁতৰ প্ৰতি নোপোৱাকৈ থাকিব? তহুণি এতিয়া লুইতৰ বুকুত জাহ যোৱা সিহঁতৰ আমতোলা গাঁওৰ পৰা পাঁচশ মাইল আঁতৰৰ এই পাহৰীয়া চহৰখনত ক'বপৰা কেনেকৈ ওলাব তেওঁৰ আদৰৰ বায়েকজনী? কেই মুহূৰ্ত্ত কাৰণে ডাঃ চলিহাৰ স্মৃতিৰ পৰ্দাত ভাঁহি উঠিল কুৰি বছৰ আগৰ এটি দিনৰ এখন নিৰ্মম ছবি। সেই ছবিত দেখা পালে আমতোলা গাঁৱৰ এটি দহ বছৰীয়া শিশু, শিশুটিৰ বুদ্ধা মাক আৰু কুৰিৰ দেওনাত ভৰি দিয়া বাঙালী সাদৰী বায়েক-জনী। লগতে অতি চেনেহৰ গাঁওখনি। আন দিনাৰদৰে উমলি জামলি সেইদিনাও সি শুই পৰিছিল। একেখন বিচনাত—কাষত তাৰ বায়েক। আন এখন বিচনাত মাক। ইঠাং ঘটি গ'ল সাংঘাতিক নিৰ্মম ঘটনাটো। গাঁৱৰ উত্তৰফালে সজোৱা মথাউৰিটো প্ৰচণ্ড শব্দ কৰি ছিঙি গ'ল। লগে লগে আৰম্ভ হ'ল আৰ্ত্তনাদ, চিঞৰ-বাখৰ। বানৰ পগলা সোঁতত মাক আৰু বায়েক কেনি উঠি গ'ল সি গমেই নাপালে। ঘৰৰ মুখচত চিঞৰি চিঞৰি কোনোমতে খামোচ মাৰি ধৰি থাকোঁতে গাঁৱৰ প্ৰাণকৃষ্ণ আঁতৈয়ে তাক দেখা

পাই ভুবত তুলি লৈ আনিছিল পাঁচ মাইল আঁতৰৰ প্ৰাইমাৰী স্কুলখনত পতা সাহায্য শিবিৰলৈ। মাক আৰু বায়েকক তাত নেদেখি সি চিঞৰি চিঞৰি কান্দিছিল। তাৰদৰে সি আৰু বহুতকে কন্দা দেখিছিল। বহুতকে-নিজৰ বহুতকে হেৰোৱা সি খবৰ পাইছিল। অৱশেষত দিনৰ পিচত দিন কান্দি কান্দি সি ভাগৰি পৰিছিল। আৰু সাহায্য শিবিৰ উঠাই দিয়াৰ পিচত সি হৈ পৰিছিল সম্ভাৱনহীন আনন্দ মাষ্টৰৰ তোলনীয়া ল'ৰা। এটা সময়ত সি সহিব পৰা হৈছিল মাক আৰু বায়েকৰ অনুপস্থিতি এটাসময়ত টোপনিত সি 'মা' অথবা 'বাইদেউ' বুলি চিঞৰি মুঠা হৈছিল। কেবাবছৰলৈ জীৱন্ত হৈ থকা তেওঁলোকৰ কেঁচা স্মৃতিত এটা সময়ত জমা হৈছিল বছৰৰ ধূলি-মাকতি। মাষ্টৰৰ তহাৱধান আৰু অনুগ্ৰহত সেই শিশুটোৱে মনপুতি পঢ়াশুনা কৰি অৱশেষত এদিন ডাক্তৰ হৈ ওলাইছিল।

স্মৃতি এলবামৰপৰা নিজৰ অতীতৰ ছবিবোৰ এখন এখনকৈ উলিয়াই চাই থাকোঁতে ডাঃ চলিহাই কিছুসময়ৰ কাৰণে পাহৰি গৈছিল তেওঁৰ চাৰিও ফালৰ পৰিবেশ। ইঠাং মানুহ এজনৰ ব্যস্ত আগমন আৰু সম্বোধনে তেওঁৰ তন্ময়তা ভাঙি দিছিল। মানুহজনে তেওঁক নিব বিচাৰিছে। ঘৰত একমাত্ৰ পুত্ৰৰ বে'ৱা-থোৱা অৱস্থা। বাতি-পুৱা বকুৱা মাষ্টৰৰ অনুৰোধ উপেক্ষা কৰিব নোৱাৰাৰ দৰে এই অনুৰোধটোও উপেক্ষা কৰিব নোৱাৰিলে ডাঃ চলিহাই। অনিচ্ছা স্বত্বেও উঠি পৰিল। ডিচপেনচি ৰক্ষত থকা নাৰ্চজনীক কৈ গ'ল—আহোঁতে অলপ দেৰি হ'ব পাৰে।

আৰু সঁচাকৈয়ে যেতিয়া তেওঁ ঘূৰি আহিছিল তেতিয়া যথেষ্ট দেৰি হৈ গৈছিল। যাবলগীয়া হৈছিল প্ৰায় চাৰি মাইল দূৰৰ ঘেঁকট গাঁও এখনলৈ। তাকে গোটেই ছোৱা বাট চাইকেল নিব পৰা হলে কথা নাছিল। কিছু দূৰ যোৱাৰ পিচত আধা মাইলমান বাষ্টা চাইকেল ঠেলি নিব লগা হৈছিল। বাষ্টৰ তেনে অৱস্থা দেখি এবাৰ উভতি অহাৰ ভাৱ কৰাত মানুহজন তেওঁৰ ভৰিত ধৰাৰ নিচিনা কৰিলে। গতিকে উপায় নাই। পথৰ সকলো দুৰ্গতি আৰু বিলম্ব যুগ পাতি নীৰৱে যাবলগীয়া হ'ল।

হম্পিটেল আহি পোৱাৰ লগে লগে নাৰ্চ-জনীয়ে ডাক্তৰ চলিহাক জোৱন বৰুৱা নামৰ মানুহ এজনে ওঁও ওলাই যোৱাৰ ঠিক পিচতে বিচাৰি অহা কথা ক'লে। লগতে কলে মানুহ-জনৰ ঘৰত হেনো ঘৈণীয়েকৰ বৰ টান। ডাক্তৰ চলিহাই যেন অতি সোনকালে পাক এটা মাৰে।

এক মুহূৰ্ত্তও পলম নকৰি ডাঃ চলিহা চাইকেলত উঠিছিল। আৰু যেতিয়া বৰুৱা মাষ্টৰৰ ঘৰৰ সমুখত চাইকেল বাখিছিল তেতিয়া তেওঁ দেখা পাইছিল চোতালত, পিৰলিত বহুতো মানুহৰ জুম। মতা, তিৰোতা ল'ৰা-ছোৱালী। সকলোৰে চকু সেমেকা। ঘৰৰ ভিতৰৰ পৰা ডাঁহি আহিছিল বৰুৱা মাষ্টৰৰ বিলাপ আৰু কোনোবা নাৰীকণ্ঠৰ হিয়া ভগা কান্দোন। নিশ্চয় বৰুৱা মাষ্টৰৰ ছোৱালীজনীৰে হ'ব—ডাঃ চলিহাই অনুমান কৰি ল'লে।

ডাঃ চলিহা এনে পৰিস্থিতিৰ সমুখীন আগতে ক'হানিও হোৱা নাছিল। পৰিস্থিতিটো দেখিয়ে বুজি পাইছিল সকলো শেষ হৈ গৈছে। ডাক্তৰ হিচাপে তেওঁ অহাৰ প্ৰয়োজনো এতিয়া শেষ হৈ গৈছে। তথাপিও এক অহতুক কৌতুহলত বন্দী হৈ ডাঃ চলিহাই মানুহৰ ভিৰ ঠেলি বোগী

থকা কোঠাটোলৈ সোমাই যাব খোজোঁতেই বৰুৱা মাষ্টৰে দেখা পাই প্ৰায় চিঞৰি উঠিল: “ডাক্তৰ, আপোনাক আৰু এতিয়া প্ৰয়োজন নাই।” তাৰ পিচত সোঁহাতেৰে নিজৰ কপালত জোৰেৰে চপৰিয়াই মানুহজনে এক অব্যক্ত বেদনাত মাটিত বহি পৰিছিল।

বৰুৱাৰ বাবে ডাঃ চলিহাৰ প্ৰয়োজন শেষ হৈ গলেও নিজৰ মনৰ মাজত অনুভৱ কৰা কিবা এক প্ৰয়োজনত ডাঃ চলিহাই বোগী গুৱাই থোৱা বিচনাখনৰ কাষ পালেগৈ। আৰু ভূত দেখা মানুহৰ দৰে ডাক্তৰ চলিহাই দেখা পালে যিখন চাদৰেৰে বৰুৱা মাষ্টৰৰ পত্নীৰ মৃত দেহটো ঢাকি থোৱা হৈছিল, সেইখন চাদৰ সুদীৰ্ঘ কুৰিটা বছৰ আগতে আমতোলা নামৰ এখন শাস্ত্ৰী গাঁওৰ এটি শাস্ত্ৰীৰে ডবা পঁজাৰ পিবালিত বহি গাঁওৰ সবাতকৈ লেখত লবলগীয়া বোৱনী বাংচালী গাভৰু এগৰাকীয়ে গৰকাৰ চাবে চাবে বিহু গীতৰ কলি আওবাই বইছিল। মোগালী সূতাৰ বুটা বহা চাদৰখনৰ একেণত গাভৰু গৰাকীয়ে নিজৰ নামটোও তুলি লৈছিল। চাদৰ-খন সঁচাকৈয়ে ইমান চকুত লগা হৈছিল যে গাঁওৰ প্ৰায় প্ৰতিজনী মাইকী মানুহে গাভৰু গৰাকীক মুখখুলি প্ৰশংসা কৰিছিল। মোগালী সূতাৰ বুটা বহা আৰু নিজৰ নাম লিখা একেখন চাদৰেৰে বৰুৱাৰ পত্নীৰ মৃতদেহটো ঢাকি থোৱা দেখি ডাঃ চলিহাৰ অনুভূতিৰ মৰ্মস্থলীত আগতে কাহানিও নঘটা এক সৰ্বগ্ৰাসী বিস্ফোৰণ ঘটিছিল। সহজে অনুভূতিক প্ৰশ্ৰয় নিদিয়া ধীৰ স্থিৰ ডাক্তৰ দীপক চলিহাই বাধা নামানি হিলদল ভাঙি ওলাই অহা ছচকুৰ পানীবোৰ ভেটা দিবলৈ দুয়োখন হাতেৰে নিজৰ চকুটো জোৰেৰে হেঁচি ধৰিছিল।

প্ৰবন্ধ

সংস্কৃতিৰ ওপৰত পৰিবেশৰ প্ৰভাৱ

শ্ৰীভবেশ চন্দ্ৰ গোস্বামী
অধ্যাপক, নৃত্ত্ববিজ্ঞান বিভাগ

প্ৰচলিত অৰ্থত সংস্কৃতিয়ে সাহিত্য, শিল্পকলা, নৃত্য, গীত আদি কৃষ্টিমূলক দিশবোৰকহে বুজায়। উদাহৰণ স্বৰূপে, অসমীয়া সংস্কৃতি বুলিলে আমাৰ মনৰ দাপোণত ভাঁহি উঠে বিহুৰ দৰে জাতীয় উৎসৱবোৰ, বনগীত, বৰগীত, পাটমুগাৰ বুটাবছা কাপোৰ, জাপি ইত্যাদি। এই সকলোবোৰ অসমীয়া সংস্কৃতিৰ উপাদান। ইয়াৰ উপৰিও খেতি-বাতি, ঘৰ-বাৰী, কোৰ, দা, মাছমৰা বিভিন্ন সঁজুলি, ধৰ্মীয় বিশ্বাস আদিও অসমীয়া সংস্কৃতিৰ অংগ। ইয়াৰ মাজতে আমি অসমীয়া সংস্কৃতিৰ স্বৰূপ দেখিবলৈ পাওঁ। মানুহে সমাজৰ স্বীকৃতি লৈ যি কৰে সেয়ে সংস্কৃতি। এই কাৰ্যৰ মাজেদি সেই সমাজৰ সংস্কৃতি প্ৰতিফলিত হয়।

প্ৰত্যেক জাতিৰে নিজস্ব সংস্কৃতি থাকে। সংস্কৃতিৰ পৰিচয়ে জাতিৰ পৰিচয়। যি জাতিৰ সংস্কৃতি নাই সেই জাতিয়ে স্বকীয়তা হেৰুৱাই অন্য জাতিৰ লগত বিলীন হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে। অৰ্থাৎ জাতিটোৰ অস্তিত্ব অৱশেষত লোপ পায়। কিন্তু সেইবুলি সংস্কৃতি স্থিতিশীল নহয়। সংস্কৃতিৰ পৰিৱৰ্তন নোহোৱাকৈ নাথাকে। নহ'লে যুগে

যুগে মানৱ সংস্কৃতিৰ বিভিন্নৰূপ নেদেখিলোহেঁতেন। আমাৰ ওচৰৰ পাহাৰীয়া জনজাতি বিলাকৰো নিজা সংস্কৃতি আছে। বড়ো, বাভা, কছাৰী, গাৰো, নগা আদি বিভিন্ন জনজাতি বিলাকৰ নিজস্ব সংস্কৃতি আছে আৰু তেওঁলোকৰ মাজত সংস্কৃতিৰ বিভিন্ন ৰূপ বিদ্যমান। যাদিবে সৈতে আৰু ঘৰতে বোৱা সুন্দৰ কাপোৰেৰে নগা যুৱক এজনে আমাৰ মনত তেওঁলোকৰ সংস্কৃতিৰ ৰূপ ফুটাই তোলে। তেওঁলোকৰ সাজ-পাৰ, আহাৰ, বন্ধন প্ৰণালী, ধৰ্মীয় অনুষ্ঠান আদি এটাৰ লগত আনটো নিমিলে। সংস্কৃতিৰ বিভিন্ন উপাদান আৰু দিশবোৰৰ বৈচিত্ৰ্য বৰ্ণনা কৰি শেষ কৰিব নোৱাৰি। নানা উপাদানেৰে মানুহে নিজ নিজ সংস্কৃতিক পৰিবেশ সৃষ্টি কৰি লৈছে। পৃথিবীৰ এনে কোনো জাতি বা সম্প্ৰদায় নাই যাৰ সংস্কৃতি নাই। ইমান সময়ে সংস্কৃতি সন্মুখে এটি চমু আভাসহে দিয়া হ'ল। এতিয়া পৰিবেশে সংস্কৃতিৰ ওপৰত কেনেদৰে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰে তাক বৰ্ণনা কৰা যাওক।

প্ৰাকৃতিক পৰিবেশ লৈ মানৱজীৱন ধাৰাত নানা

বৈচিত্ৰ্যৰ সৃষ্টি হয়। পৃথিবীৰ প্ৰায় সকলো অঞ্চলতে মানুহ বাস কৰে। কিন্তু এই অঞ্চলবোৰৰ জলবায়ু, বতৰ বা ঠাইৰ উচ্চতা একে নহয়। বিভিন্ন পৰিবেশত মানুহে নিজকে বেলেগ বেলেগ ধৰণে খাপ খুৱাই লবলগীয়া হয়। ইয়াৰ বাবে মানুহে নানা সাংস্কৃতিক উপায় জৱলম্বন কৰে। ফলত ভিন্ন ভিন্ন প্ৰাকৃতিক পৰিবেশত মানুহৰ সাংস্কৃতিক জীৱনত কিছুমান পাৰ্থক্য দেখা যায়।

মানুহে তিনিবিধ পৰিবেশৰ লগত নিজকে খাপ খুৱাব লাগে; যেনে— ভৌগোলিক পৰিবেশ, সামাজিক পৰিবেশ আৰু অলৌকিক পৰিবেশ। ভৌগোলিক পৰিবেশ শব্দৰ অৰ্থৰ পৰিধি বিশাল। মাটিৰ গুণ, স্থানৰ উচ্চতা জলবায়ু ভৌগোলিক পৰিবেশৰ অন্তৰ্গত।

আদিম অৱস্থাৰ পৰাই মানুহে সমাজ পাতি বাস কৰি আহিছে। মানৱ সভ্যতাৰ বিভিন্ন স্তৰত বিভিন্ন ধৰণৰ সমাজ ব্যৱস্থা আছিল। আহাৰ সংগ্ৰহকাৰী অৱস্থাত মানুহে সৰু সৰু দল বান্ধি বাস কৰি চিকাৰ কৰি ফুৰিছিল। বলী আৰু পাকৈত চিকাৰীজন দলৰ দলপতি আছিল আৰু তেওঁৰ নিৰ্দেশ দলৰ মানবোৰে মানি চলিছিল। তেওঁৰ আচৰণৰ মাজেৰে সেই দলৰ সংস্কৃতি প্ৰকাশ পায়। এয়ে সামাজিক পৰিবেশ।

আদিম অৱস্থাত মানুহে বৰষুণ কিয় দিয়ে, মেঘে কিয় গবজে, বজ্ৰপাত কিয় হয় ইত্যাদি সম্বন্ধে সম্পূৰ্ণ অজ্ঞান আছিল। তেওঁলোকে এই প্ৰাকৃতিক চৰ্চাগবোৰ কোনোবা অদৃশ্য দেৱতাৰ দ্বাৰা হৈছিল বুলি মনতে ভাবিছিল আৰু ইয়াৰ পৰা অমঙ্গল হোৱাৰ ভয়ত পূজা-পাতাল কৰিছিল।

আদিম মানুহে বিশ্বাস কৰিছিল যে পূজা-পাতাল কৰিলে দেৱতাই তেওঁলোকৰ সমাজৰ কোনো অনিষ্ট কৰিব নোৱাৰে। এইদৰে তেওঁলোকে অলৌকিক পৰিবেশৰ সৃষ্টি কৰিছিল।

মানুহৰ মুখ্য প্ৰয়োজনীয় বস্তু হৈছে আহাৰ, পানী, সাজপাৰ আৰু ঘৰ। এইবোৰ মানুহে ভৌগোলিক পৰিবেশৰ পৰা আহৰণ কৰি লব লাগিব। উদাহৰণ স্বৰূপে—এক্সিম' বিলাক মেক দেশত বাস কৰে। তাত চাৰিওফালে ধৰফ—খেতি-বাতি নহয়। গতিকে এক্সিমো সকলে জীৱন ধাৰণৰ বাবে সেই পৰিবেশৰ লগত খাপ খুৱাই লব লাগে। বৰফৰ ওপৰত চলিবলৈ চকাবিহীন কুকুৰে টনা গাড়ীৰ ব্যৱহাৰ তেওঁলোকৰ অতি শীত প্ৰধান বৰফময় পৰিবেশৰ দাবীতে সৃষ্টি হোৱা বুলি কব পাৰি। কাৰণ বৰফৰ ওপৰত চকাবিশিষ্ট গাড়ী চলাব নোৱাৰি। জন্তুৰ চামৰাৰ সাজ-পাৰ, বৰফেৰে তৈয়াৰী ঘৰ আদি সাংস্কৃতিক উপাদানবোৰ তেওঁলোকে পৰিবেশৰ পৰাই আহৰণ কৰে। গতিকে তেওঁলোকৰ সংস্কৃতিত পৰিবেশে প্ৰভাৱ পেলাৱা নাই জানো? আমাৰ দাঁতি কাষৰীয়া পাহাৰীয়া জনজাতিসকলে বোকোচাত বোজা কঢ়িয়ায়। কাৰণ গধুৰ ওজনৰ বোজা বোকোচাত লৈ পাহাৰ বগাবলৈ সহজ। তানহাতে ভৈয়ামৰ মানুহে কাষমাৰিত ভাব বান্ধি বোজা কঢ়িয়ায়। অসমকে লৈ সমগ্ৰ উত্তৰ-পূৱ অঞ্চলত মানুহে বাঁহ, কাঠ, খেৰ আদিৰে ঘৰ সাজে। আনহাতে বিহাৰ আদি কিছুমান কম বৰষুণ হোৱা অঞ্চলৰ মানুহে মাটিৰে ঘৰ সাজে। কাৰণ তাত কম বৰষুণ হোৱা বাবে বনজ সম্পদৰ অভাৱ।

অষ্ট্ৰেলিয়াৰ আদিম অধিবাসীসকলৰ জীৱনতো পৰিবেশে প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰা দেখা যায়। তেওঁলোকে বাস কৰা অঞ্চল মৰুভূমিময়। এওঁলোকৰ খেতি-বাতিও নাই অথবা এওঁলোকে পশুপালনো নকৰে। চিকাৰ আৰু আহাৰ অন্বেষণত এওঁলোক ব্যস্ত থাকিব লাগে। সেইবাবে তেওঁলোকে সৰু সৰু দলত বিভক্ত হৈ অঘৰী জীৱন যাপন কৰে। এওঁলোকৰ স্থায়ী ঘৰ-বাৰী নাই। মৰুভূমিৰ মাজত বাস কৰা বাবে তেওঁলোকৰ মাজত খাও সামগ্ৰীৰ

অভাৱ। মৰুভূমিৰ পৰিবেশে তেওঁলোকৰ জীৱনত নানান সংঘাত আনিছে।

সংস্কৃতিৰ সকলো দিশ আৰু উপাদান সৃষ্টিৰ মূলতে হৈছে পৰিবেশ। সংস্কৃতি পৰিবেশেই অৱদান আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক অৱস্থাই মানুহৰ জীৱন-যাপনৰ মান নিৰ্ণয় কৰে। প্ৰাকৃতিক সম্পদ, জলবায়ু আৰু ভৌগোলিক অৱস্থানে এটা সংস্কৃতিৰ শিল্প, বাণিজ্য, ধৰ্মীয় জীৱন, বীতি-নীতি আৰু সভ্যতাৰ বিকাশো নিৰ্দ্ধাৰণ কৰে।

* প্ৰৱন্ধটো যুগ্মভাৱে তলত দিয়া কিতাপ কেইখনৰ সহায় লোৱা হৈছে :

- (১) Cultural Anthropology— H. Vits.
- (২) An Introduction to Anthropology— Beals & Hoijer.
- (৩) Cultural and Social Anthropology— A. Hoebel & L. Frost.
- (৪) নৃতত্ত্ব পৰিচয় (২য় খণ্ড)— মাধৱ গোস্বামী।
- (৫) অসমৰ জনজাতি এছ. বৰকটকী।

বিঃ দ্ৰঃ প্ৰৱন্ধটো ১৯৮১ চনৰ উদগীৰণৰ বঙালী বিহু সংখ্যাত প্ৰকাশিত।

ঃ অসমৰ যুৱ আন্দোলন প্ৰসঙ্গ ঃ

শ্ৰীভূপেন শইকীয়া

অধ্যাপক, ভূগোল বিভাগ

[অসমৰ মাটিত ইয়াণ্ডাবু সন্ধিব পিচৰ পৰাই বহু যুৱকৰ বুকুৰ উম আৰু কেঁচা ডেঙ্গৰ বিনিময়ত জন্ম পোৱা যুৱ আন্দোলনৰ ইতিহাসৰ প্ৰসঙ্গটো উত্থাপন কৰিছোঁ মাথোন । কিন্তু এই আলোচনা সম্পূৰ্ণ বুলি ধৰিলে ভুল হ'ব নিশ্চয় । চিন্তাশীল ব্যক্তিয়ে এই দিশত ইতিবাচক ভাৱে গভীৰ পৰ্যালোচনা চলালে আৰু ন ন আলোকপাত তথা সংযোজনা হোৱাৰ সম্ভাৱনা ।]

এক ঐতিহ্যপূৰ্ণ অভীত আৰু এটা জলন্ত বৰ্ত্তমানেৰে সমৃদ্ধ অসমৰ যুৱ সমাজৰ আছে ডেৰশ বছৰীয়া সুদীৰ্ঘ সংগ্ৰামী ইতিহাস । যদিও এই দীৰ্ঘদিনীয়া সংগ্ৰামী ইতিহাস নিবৰচ্ছিন্ন আৰু আদৰ্শগতভাৱে নিৰ্দ্দিশ্ট নাছিল তথাপি বিক্ষিপ্ত ৰূপত হ'লেও বিভিন্ন বাস্তৱ সমস্যা তথা পৰিস্থিতিৰ দাবীত অসমৰ যুৱ সমাজে আজিলৈকে এক চমৎকাৰ সংগ্ৰামী পৰম্পৰা কঢ়িয়াই আনিছে । অসমৰ যুৱ আন্দোলন বুলিলে ছাত্ৰ সমাজৰ তথা ছাত্ৰৰ নেতৃত্বত গঢ় লৈ উঠা আন্দোলনৰ কথাকে ক'ব লাগিব । কাৰণ অসমৰ মাটিত গঢ়ি উঠা প্ৰায় বোৰ আন্দোলনেই ছাত্ৰ তথা যুৱ সমাজে জন্ম দিয়া । অসমৰ বুকুত যুৱ আন্দোলনৰ এক পটভূমি গঢ়ি উঠিছিল অসমে স্বাধীন সত্তা হেৰুৱাই পৰাধীনতাৰ শৃঙ্খল পিন্ধি লোৱাৰ লগতে অৰ্থাৎ ১৮২৬ চনৰ ২৭ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখৰ ইয়াণ্ডাবু সন্ধিৰ মাজেৰে বৃটিছ সাম্ৰাজ্যবাদৰ কবলত পৰা দিনতে । পৰাধীনতাৰ গধুৰ যুৱলি কান্ধত তুলি

লবলৈ অস্বীকাৰ কৰি পোন প্ৰথমে ১৮২৮ আৰু ১৮২৯ চনত গোমধৰ কোঁৱৰ, ৰূপচান্দ কোঁৱৰ আৰু গদাধৰ কোঁৱৰৰ নেতৃত্বত অসমৰ যুৱকে বিক্ষিপ্ত ৰূপত হ'লেও জন্ম দিছিল এক ঐতিহাসিক বিদ্ৰোহৰ— উপনিবেশতাবাদী বৃটিছৰ বিৰুদ্ধে গঢ়ি তোলা এক গণ অভ্যুত্থানৰ ।

গোমধৰ কোঁৱৰে বজ্জাব দিনৰ প্ৰাক বৃটিছৰ অধীনৰ বিষয়াসকললৈ চিঠি প্ৰেৰণ কৰি ষড়যন্ত্ৰত যোগ দিবলৈ টানি অহুৰোধ জনাইছিল আৰু ইংৰাজৰ হৈ খাজানা তুলি ফুৰা লোকক হকা-বধা কৰিছিল । গোমধৰ কোঁৱৰৰ মুখ্য সহায়কাৰী আছিল কান্দুৰা ডেকা ফুকন, ধনঞ্জয় গুৰুফে পিয়লী বৰগোহাঁই আৰু হৰনাথ গোহাঁই । এই বিদ্ৰোহত বহু যুৱকে অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ লৈ গোমধৰ কোঁৱৰৰ পিচত থিয় দিছিল । কিন্তু এই বিদ্ৰোহৰ আয়োজনৰ বিষয়ে বৃটিছে গম পাই ১৮২৮ চনৰ ২৯ অক্টোবৰ তাৰিখে লেফ্টেনেণ্ট, কথৰ ফোৰ্ড চাহাবে গোমধৰ কোঁৱৰৰ লোকক আক্ৰমণ কৰি

অত্যাচাৰ চলায় আৰু গোমধৰ কোঁৱৰক সাত বছৰ কাৰণে নিৰ্বাসন দিয়ে। হৰনাথৰ বিৰুদ্ধে প্ৰমাণ নোপোৱাত তেওঁক অৱশ্যে মুক্তি দিয়ে। কিন্তু হৰনাথে পুনৰ ষড়যন্ত্ৰ আৰম্ভ কৰে। এই ষড়যন্ত্ৰৰ নেতা আছিল পিয়ালি বা পোৱালী বৰফুকন আৰু জীউবাম ঢুলীয়া বৰুৱা। এওঁলোকে সিদ্ধান্ত কৰিলে যে ১৮৩০ চনৰ ২৫ মাৰ্চ তাৰিখে বংপুৰৰ চিপাহীৰ ছাউনীত জুই দি চিপাহীক আক্ৰমণ কৰিব আৰু ৰাজ্য দখল কৰি স্বাধীনতা ফিৰাই আনিব। এইবাবৰ অভিযানো সম্পূৰ্ণ সফল নাছিল আৰু বৃটিছে পিয়ালি বৰফুকন আৰু জীউবাম ঢুলীয়া বৰুৱাক মৃত্যুদণ্ড দিয়ে আৰু বোম চিংফৌ, ৰূপচান্দ কোঁৱৰ, দেওৰাম দিহিঙীয়া ডেকা আৰু হৰনাথক চৈধ্য বছৰ নিৰ্বাসন দিয়ে।

সমগ্ৰ ভাৰত জুৰি জ্বলা ১৮৫৭ চনৰ চিপাহী বিদ্ৰোহৰ অগনি অসমতো মণিৰাম দেৱান আদিৰ নেতৃত্বত বিয়পি পৰিছিল। চাহাবাদৰ হিন্দু চিপাহীৰ পত্ৰ পাই অসমতো 'ডিব্ৰুগড় বেজিমেণ্ট'ৰ চিপাহীয়ে ডেকা চাৰিং বজাৰ নেতৃত্বত বিদ্ৰোহৰ সূচনা কৰিব বিচাৰিছিল। ১৮৫৯ চনত বৰপেটা মহকুমাত বহু বিদ্ৰোহীৰ লগত পুলিছৰ সংঘৰ্ষ লাগিছিল। এনেকৈয়ে ১৮২৮ চনৰপৰা ১৮৫৯ চনলৈকে প্ৰায় ডেৰকুৰি বছৰ অসমীয়া যুৱকে যুঁজি স্বাধীনতা পুনৰ উদ্ধাৰৰ বাবে সংগ্ৰাম অব্যাহত ৰাখিছিল। অৱশ্যে এই অভ্যুত্থান-বোৰত অসমৰ ব্যাপক অংশক জড়িত কৰিব নোৱাৰাটো এক ঐতিহাসিক বিফলতা বুলিয়ে ক'ব লাগিব। এইটোও অনস্বীকাৰ্য যে এই অভ্যুত্থানৰ গুৰিয়ালৰ প্ৰায়বোৰে দেহত আছিল

ৰাজ পৰিয়ালৰ তেজ আৰু সেয়ে এই অভ্যুত্থানৰ আঁৰত লুকাই আছিল শাসন ক্ষমতা পোৱাৰ এক চক্ৰান্ত।

ইয়াৰ উপৰিও বৃটিছ সাম্ৰাজ্যবাদৰ বিৰুদ্ধে কুশল কোঁৱৰ, তিলক ডেকা প্ৰমুখ্যে বহু যুৱ-যুৱীদৰ বীৰত্বপূৰ্ণ সংগ্ৰামৰ ইতিহাসে পৰাধীনতাৰ কালৰে পৰা গঢ়ি উঠা যুৱ সমাজৰ উপনিবেশ বিৰোধী সচেতনতাৰ স্বাক্ষৰ বহন কৰিছিল। একে সন্দৰ্ভত উল্লেখনীয় যে আনন্দৰাম ঢেকিয়াল ফুকন, গুণাভিৰাম বৰুৱা প্ৰমুখ্যে বহু যুৱক সমাজ সংস্কাৰকে বিক্ষিপ্ত ৰূপত হ'লেও সমাজৰ এটা অংশক কু সংস্কাৰমুক্ত কৰি সচেতন কৰি তুলিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল।

অসমৰ স্বাধীনচিন্তীয়া ৰাইজে পৰাধীনতাৰ শৃঙ্খল তুলি লোৱাৰ কিছুকাল পিচতে অৰ্থাৎ ১৮৩৬ চনত একাংশ বঙালী আমোলাৰ সহযোগত বৃটিছ শাসকসকলে জাপি দিলে বঙলা ভাষা। বঙলা ভাষাৰ প্ৰচলন বন্ধ কৰি মাতৃভাষাক সমাধিৰ পৰা তুলি অনাৰ দায়িত্বও ন্যস্ত হৈছিল পোন প্ৰথমে অসমৰ যুৱ সম্প্ৰদায়ৰ ওপৰত। আৰু সেয়ে হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা প্ৰমুখ্যে শিক্ষিত যুৱক সকলেই ইয়াৰ গুৰি ধৰিছিল। এক দেশ প্ৰেমিক জাতীয়তাবাদী চিন্তাধাৰাৰ ভেটিতেই প্ৰাৰম্ভিক অৱস্থাত যুৱ ছাত্ৰ সমাজৰ একাংশই এক্যবদ্ধ হোৱাৰ প্ৰচেষ্টা চলায়। সেই সময়ত কলিকতাত থকা প্ৰবাসী যুৱ-ছাত্ৰসকলৰ মাজৰ চিন্তা চৰ্চাৰ ফলশ্ৰুতিত 'অসমীয়া ভাষা উন্নতি সাধিনী সভা', এ, এছ, এল ক্লাব আদি সংগঠনো গঢ়ি উঠে— যি সংগঠনে ব্যাপকভাৱে অসমীয়া যুৱকলৈ কঢ়িয়াই

আনিছিল সংগ্ৰামী চেতনাৰ বীজ। অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ বিকাশৰ গতি মন্থৰ হৈ পৰাৰ সময়ত অগ্ৰণী যুৱ-ছাত্ৰৰ প্ৰচেষ্টাই ভাষা-সাহিত্য সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰত পৰিৱৰ্তনৰ সূচনা কৰিছিল। বাস্তবিকতে সেইসময়ৰ জাতীয় তথা সামাজিক চেতনাই যুৱ-ছাত্ৰ সমাজক সংগঠিত কৰি তোলাত এক ঐতিহাসিক ভূমিকা লৈছিল। অৱশ্যে এইটোও অনস্বীকাৰ্য যে ঠিক তেতিয়ালৈকে কোনো সুসংহত আদৰ্শৰ ভেটিত যুৱ-ছাত্ৰৰ সংগ্ৰামী সংগঠন গঢ়ি উঠিব পৰা নাছিল। ১৮৩৬ চনৰ পৰা ১৮৭২ চনলৈকে এই কালছোৱাত অসমৰ যুৱ-ছাত্ৰ সমাজে বিভিন্ন ধৰণেৰে বাহিৰে ভিতৰে যুঁজি অসমীয়া ভাষাক পুনৰ স্থাপিত কৰিবলৈ অহোপুৰুষাৰ্থ কৰিছিল। এনে জাতীয় আন্দোলনত অসমৰ যুৱ সমাজে লোৱা স্বাধীন সংগ্ৰামী ভূমিকাক মনত ৰাখিব লাগিব। এ, এছ, ক্লাবৰ অবিহণাও নিচেই তাকৰ নাছিল। এসময়ৰ এই ক্লাবৰ সভাপতি জগন্নাথ বৰুৱাই ১৮৭২ চনতে অসমত বেল লাইন প্ৰচলন কৰাৰ বাবে সেই সময়ৰ বুঢ়ীছ গৱৰ্ণৰ ৰবাৰ্ট ক্ৰক চাহাবৰ ওচৰত দাবী উত্থাপন কৰিছিল। এনে বিভিন্ন সামাজিক আৰু জাতীয় স্বাধীন চিন্তা আৰু কামৰ ভেটিত জড়িত হৈ যুৱ-ছাত্ৰ সমাজ ক্ৰমাৎ সংগঠিত হোৱাৰ পথত আগবাঢ়িছিল।

ইয়ান উপৰিও স্বাধীনতাৰ আগৰ আৰু স্বাধীনতা আন্দোলনৰ কালছোৱাত প্ৰগতিশীল চিন্তা-চৰ্চাই ছাত্ৰ সমাজৰ এটা অংশৰ মাজত গা-কৰি উঠিছিল। এনে প্ৰক্ৰিয়াৰ মাজতে ছাত্ৰ সমাজে সাম্যবাদী চিন্তা-চৰ্চাৰ ভেটিত সংগঠিত হোৱাৰ প্ৰচেষ্টাও

আৰম্ভ হয়। ১৯২১ চনত জন্ম পোৱা “আসাম এছোছিয়েছন” নামৰ সংগঠনে ১৯৩৬ চনত মঙ্গলদৈত ভূমি ৰাজহৰ ভিত্তিত সংগ্ৰাম গঢ়ি তুলিছিল। তেনেদৰে বিক্ষিপ্ত ৰূপত হ’লেও সমসাময়িকভাৱে বহুতো যুৱ ছাত্ৰ সংগঠনে অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত মূৰ দাঙি উঠিছিল। অসম কেশৰী অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীৰ নেতৃত্বত “ডেকা অসম” নামৰ সংগঠন গঢ়ি উঠিছিল আৰু ইয়াৰ উদ্দেশ্যই আছিল প্ৰকৃত জাতীয় আন্দোলনত উদ্বুদ্ধ কৰি যুৱ-ছাত্ৰৰ ৰাজনৈতিক সচেতনতা বঢ়াই তোলা।

সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্মিলনেই আছিল ১৯৩৯ চনলৈ সমগ্ৰ অসমৰে যুৱ-ছাত্ৰসকলৰ বৃহৎ শক্তিশালী সংগঠন। ৰাজনৈতিক উদ্দেশ্যক আগত ৰাখিয়েই ১৯৩৯ চনৰ এপ্ৰিল মাহৰ ২১-২২ তাৰিখে যোৰহাটত বহা অধিবেশনত সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্মিলনক নিখিল ভাৰত ছাত্ৰ ফেদাৰেছন’ৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত কৰা হয়। এনেদৰেই অসমৰ জাতীয়তাবাদী ধাৰাটোৰ লগত সৰ্বভাৰতীয় শূঁতিটোৰ সমন্বয় ঘটে। অসমৰ যুৱ-ছাত্ৰ আন্দোলনৰ ইতিহাসত মাৰ্ক্সীয় দৰ্শনৰ ভেটিত সৰ্বভাৰতীয় পৰ্যায়ত ছাত্ৰ সংগঠন গঢ়ি উঠাৰ প্ৰাথমিক চৰ্তবোৰ ইয়াৰ মাজতেই নিহিত আছিল যাৰ ফলত ১৯৩৯ চনৰ ৭ নবেম্বৰত গোলাঘাট ছাত্ৰ সমাজৰ উদ্যোগত মহান অক্টোবৰ বিপ্লৱৰ বাৰ্ষিক উৎসৱ অনুষ্ঠিত হৈছিল। মাৰ্ক্সীয় দৰ্শনৰ ভিত্তিত ৰাজনৈতিক স্বাধীনতা তথা অৰ্থনৈতিক স্বাধীনতাৰ চিন্তাই সেই সময়ৰ ছাত্ৰ সমাজক ভবাই তুলিছিল। ১৯২৭ চনত কটন মহাবিদ্যালয়ৰ কিছু ছাত্ৰই বঙ্গদেশৰ কৃষক আৰু শ্ৰমিক সংগঠনৰ লগত

বেংগাযোগ স্থাপন কৰি তুলিছিল। ভাৰতব
বিপ্লৱী কমিউনিষ্ট পাৰ্টিৰ (আব, চি, পি, আই)
নেতৃত্বত অসমৰ মাটিত সংগ্ৰাম অব্যাহত থকা
সময়তে এক যুৱ সংগঠন গঢ়ি উঠিছিল আৰু
এই সংগঠনে ধুবুৰীৰ অস্ত্ৰাগাৰৰ অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ পৰ্য্যন্ত
লুণ্ঠন কৰি আনিছিল। একেদৰেই ১৯৩১ চনৰ
১৯ এপ্ৰিলত ন-জৱাহৰ অস্থিতিত বলিষ্ঠ যুৱ লীগৰ
অধিবেশনত শহীদ ভগৎ সিঙৰ আদৰ্শৰ পৰম্পৰা
কঢ়িয়াই নিয়াৰ প্ৰতিশ্ৰুতি গ্ৰহণ কৰা হৈছিল।
এনেদৰেই এক শক্তিশালী ডেকা শক্তিৰ জন্ম
হৈছিল।

ত্ৰিশৰ দশকৰ মাজ ভাগত অসমৰ ছাত্ৰ
সমাজৰ একাংশৰ উদ্যোগত বিভিন্ন প্ৰমিক সং-
গঠনো গঢ়ি উঠে। তাৰ ভিতৰত ধুবুৰীৰ অসম
মেট্ৰ' কোম্পানীৰ আন্দোলন (১৯৩৬-৩৭), ডিব্ৰুগড়
জাহাজ বাটৰ প্ৰমিক আন্দোলন, ডিগবৈ অসম
অয়ল কোম্পানীৰ আন্দোলন (১৯৩৮-৩৯) ইত্যাদি।
অসম বেলৱে আৰু ট্ৰেডিং কোম্পানীৰ প্ৰমিক
সংগঠনো যুৱ সমাজৰ উদ্যোগতে গঢ়ি উঠিছিল।
এনেকৈয়ে ত্ৰিশৰ দশকৰ ভিতৰত সংগঠিত হোৱা
অসমৰ প্ৰমিক আন্দোলনত যুৱ-ছাত্ৰসকল জড়িত
হৈ পৰিছিল আৰু সংগ্ৰামৰ প্ৰতি পাট মজ্জাই
বুঢ়িহ সাত্ৰাজ্যবাদৰ বিপক্ষে গুৰুৰি গুৰুৰি উঠিছিল।
ইয়াৰ উপৰিও সৰ্বভাৰতীয় সংগঠনৰ লগত ওত-
প্ৰোতভাৱে জড়িত থাকি হেমবৰুৱা, অমিয়কুমাৰ
দাস প্ৰমুখ্যে যুৱসকল আৰু স্বাধীনভাৱে বিদ্ৰুৰাভা
প্ৰমুখ্যে বিভিন্ন বাম চিন্তাৰ বিপ্লৱী যুৱসকল
প্ৰত্যক্ষভাৱে বুঢ়িহ উপনিবেশৰ বিৰুদ্ধে সংগ্ৰামত
জপিয়াই পৰিছিল।

অসমৰ মাটিৰপৰা বুঢ়িহৰ শাসনৰ পৰিসমাপ্তি
ঘটাৰ পিছতো যুৱসকলে বিভিন্ন সমস্যাৰ ভিত্তিত
আন্দোলন গঢ়ি তুলিবলগীয়া হৈছিল। ১৯৬০
চনৰ ৰাজ্যভাষা আন্দোলন, ১৯৬৭-৬৯ চনত
দ্বিতীয় ভেল শোখানাগাৰৰ দাবীত কৰা আন্দোলন,
১৯৭২ চনৰ মাধ্যম আন্দোলন, ১৯৭৪ চনৰ খাদ্য
আন্দোলন আদি উল্লেখনীয়। সদৌ অসম ছাত্ৰ
সন্থাৰ নেতৃত্বত ১৯৭৯ চনৰপৰা আৰম্ভ হোৱা
বিদেশী নাগৰিক বহিষ্কাৰ সন্দৰ্ভত আন্দোলনেও
সেই পৰম্পৰাকে বহন কৰিছে।

১৯৪৭ চনৰ পিছতো বিভিন্ন সময়ত ভিন্
ভিন্ ৰাজনৈতিক পাৰ্টি তথা সামাজিক সংগঠনৰ
পতাকাৰ ডলত বিভিন্ন যুৱ-সংগঠন গঢ়ি উঠিছে।
তৰ্ফ অসম সংঘ (১৯৬০); অসম জাতীয়তাবাদী
যুৱ-ছাত্ৰ পৰিষদ (AJYSP), সন্মিলিত যুৱ-মৰ্জা
(SYM), জনতা যুৱ-মৰ্জা (JYM), ফেডাৰেল
ইয়'থ লীগ (FYL), ডেমক্ৰেটিক ইয়'থ ফেডাৰে-
চন অব ইণ্ডিয়া (DYFI), ট্ৰাইবেল যুৱ-ছাত্ৰ
পৰিষদ (TYSP), অসম যুৱ সমাজ (AYS),
টাই যুৱ লীগ (TYL), চাহ জনজাতি যুৱ-ছাত্ৰ
পৰিষদ (SJYSP) আদি হ'ল অসমৰ মাটিত
গঢ়ি উঠা কিছুমান যুৱ-ছাত্ৰ সংগঠন। আজিৰ
পৰিস্থিতিত যুৱ শক্তি ভিন্ ভিন্ শিবিৰত বিভক্ত
হৈ পৰাৰ বাবে যুৱ-সমস্যাৰ দাবীত কোনো
একক শক্তিশালী সংঘত সংগ্ৰাম গঢ়ি মুঠাটো
এক ঐতিহাসিক ব্যৰ্থতা।

’৮৪ ব অলিম্পিক আৰু ভৱিষ্যত

২৮ জুলাই। এই বিশেষ দিনটোতে ১৯৮৪ৰ অলিম্পিক অনুষ্ঠিত হৈছিল, আমেৰিকাৰ মনোৰম মহানগৰী লচ এঞ্জেলচত। অনুষ্ঠিত হৈছিল নানা উদ্ভূত ৰাজনৈতিক ধুমুহাৰ মাজত। আজিকালি অলিম্পিক খেল আয়োজন কৰা এক অভাৱনীয় ব্যয় বহুসং কাম আৰু সাধাৰণ দেশ এখনৰ বাবে স্বপ্নৰ অতীত প্ৰায়। উদাহৰণ স্বৰূপে আমি উল্লেখ কৰিব পাৰোঁ যে ১৯৭৬ চনত মণ্ট্ৰীল চহৰত অলিম্পিক আয়োজন কৰিছিল বৰ্তমান বিশ্বৰ অন্যতম সম্পদশালী ৰাষ্ট্ৰ কানাডাই। কিন্তু এই খেলৰ আয়োজনত হোৱা মেটমৰা খৰচৰ কৰৰ বোজাৰপৰা আজিও কানাডাৰ মানুহে উদ্ধাৰ পোৱা নাই। সেয়ে ৩৭ তম অলিম্পিকৰ খৰচৰ ভাৰ অৰ্পণ কৰা হৈছিল আমেৰিকাৰ কিছুমান বহু জাতিক কোম্পানী (Multi-national Corporation)ৰ হাতত। আনকথাত, বৰ্তমান অলিম্পিক খেল প্ৰতিযোগিতা ব্যৱসায়ী চক্ৰলৈ হস্তান্তৰ হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। অলিম্পিক খেল প্ৰতিযোগিতাৰ স্বাৰ্থৰ বাবে এইটো এটা ভয়াবহ লক্ষণ। তথাপি নানা বিতৰ্কৰ মাজেদি—প্ৰতিযোগী সকলৰ ভাগাব ভঙা-গঢ়াৰ মাজেদি বিশ্বৰ বৃহত্তম খেল প্ৰতিযোগিতাৰ সামৰণি পৰিছিল ১৪ আগষ্টত। ৰাজনৈতিক বিতৰ্ক : ৩৭ তম অলিম্পিকত প্ৰথম বিতৰ্কৰ সূচনা হয় বাচিয়া গোটীৰ দেশ-সমূহক বৈধ কৰি। অলিম্পিক আৰম্ভ হোৱাৰ

কিছুদিন আগতে আমেৰিকাত থকা কমিউনিষ্ট বিৰোধী গোষ্ঠীয়ে কমিউনিষ্ট দেশৰ খেলুৱৈসকলক হত্যা কৰাৰ ভাবুকি দি কিছুমান বেনামী চিঠি প্ৰেৰণ কৰে। কমিউনিষ্ট দেশকেইখনে সেই কাৰ্যৰ প্ৰতি আমেৰিকান চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছিল আৰু নিজ নিজ দেশৰ খেলুৱৈসকলক নিৰাপত্তাৰ বাবে আমেৰিকান চৰকাৰৰ ওচৰত দাবী কৰিছিল। কিন্তু বেগান প্ৰশাসনৰপৰা যথোপযুক্ত সঁহাৰি নেপোৱাৰ বাবে বাছিয়াৰ নেতৃত্বত পূব ইউৰোপৰ আৰু আফ্ৰিকাৰ কিছুমান দেশে ৩৭ তম লচ এঞ্জেলচ অলিম্পিক বৰ্জন কৰাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে। সন্দেহ নাই, বৰ্তমান অলিম্পিক প্ৰতিযোগিতা যুগনীয় ৰাজনীতিৰ কবলত পৰিছে। ১৯৮০ চনত অ.ফ.গানিহানত বাছিয়াৰ হস্তক্ষেপৰ প্ৰতিবাদত আমেৰিকাৰ নেতৃত্বত পশ্চিম ইউৰোপৰ দেশসমূহে ১৯৮০ চনৰ মস্কো অলিম্পিক বৰ্জন কৰিছিল। কিছুমান কূটনীতিবিদে ধাৰণা কৰে যে ১৯৮৪ চনৰ লচ এঞ্জেলচ অলিম্পিক বৰ্জন কৰা সিদ্ধান্ত বাচিয়াৰ এক ৰাজনৈতিক প্ৰতিশোধৰ বাহিৰে আন একো নহয়। আচলতে অলিম্পিক ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগিতাৰ লক্ষ্য হৈছে বিশ্বৰ দেশসমূহৰ মাজত মানবিক বুজাবুজি স্থাপন কৰি ভাৰত্বৰ বান্ধোন সুদৃঢ় কৰাৰ লগতে ক্ৰীড়া কৌশলত মানুহৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰা। কিন্তু বলুৰিত ৰাজনীতিৰ কবলত পৰি প্ৰচলিত অলিম্পিক

মূল্যবোধৰ অপমৃত্যু ঘটিছে। ইয়াৰ বাবে কোন দেশ দায়ী, সেইকথাৰ বিচাৰ ইয়াত নকৰিলেও এটা কথা কিন্তু ক'বই লাগিব যে এইটো সমগ্ৰ মানৱ সমাজৰ বাবে গুৰুত্বপূৰ্ণ নহয়।

লচ এঞ্জেলচৰ আকৰ্ষণ - বাচিয়াকে ধৰি পূব-ইউৰোপৰ দেশ সমূহে লচ এঞ্জেলচ অলিম্পিক বৰ্জন কৰাৰ ফলত এইবাৰৰ অলিম্পিক প্ৰতিযোগিতা যে যথেষ্ট স্তান হৈ পৰিছিল তাত সন্দেহৰ অকণো প্ৰকাশ নাই। কাৰণ বিশ্বৰ ক্ৰীড়া জগতত পূব ইউৰোপৰ কমিউনিষ্ট ৰাষ্ট্ৰ সমূহৰ দক্ষতা ইতিমধ্যে সন্দেহাতীতভাৱে প্ৰমাণিত হৈছে। তথাপি ৩৭ তম লচ এঞ্জেলচৰ আকৰ্ষণ একেবাৰে স্তান হৈ যোৱা বুলি কলে ভুল কৰা হ'ব। যোগদানকাৰী দেশসমূহৰ প্ৰতিযোগীসকলে নিজস্ব দক্ষতা দেখুৱাবলৈ কুপণালি কৰা নাছিল। এই ক্ৰীড়াঙ্গনৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ আকৰ্ষণ আছিল আমেৰিকাৰ নীথ্ৰো ক্ৰীড়াবিদ কাৰ্ল লুইচ। কাৰ্ল লুইচে একক ভাৱে বিভিন্ন খেলত চাৰিটা সোণৰ মেডেল লাভ কৰি বাৰ্লিন অলিম্পিকত ওৱেনে প্ৰতিষ্ঠা কৰা ৰেকৰ্ডৰ লগত সমতা স্থাপন কৰে। বাছিয়াৰ অনুপস্থিতি স্বত্বেও লচ এঞ্জেলচ অলিম্পিকৰ বিশেষ আকৰ্ষণ আছিল জিম্নাষ্টিকচ, এই বিভাগত চীন, জাপান আৰু আমেৰিকাৰ প্ৰতিযোগীৰ মাজত তীব্ৰ প্ৰতিযোগিতা হয়। কিন্তু কিছুমান বিভাগত বিশেষকৈ সাঁতোৰ, ভাব তোলা, চাইকেল প্ৰতিযোগিতা, বক্সিং (এই বিভাগত সমাজতান্ত্ৰিক ৰাষ্ট্ৰ কিউবাৰ শ্ৰেষ্ঠ সন্দেহাতীত), জাম্পিং আদিত এই অলিম্পিকত বিশ্ব মানদণ্ড অটুট থকা নাই বুলি বহু ক্ৰীড়াবিদে মন্তব্য কৰিছে। আনহাতে

১৯৮০ চনৰ মস্কো অলিম্পিকত ফুটবল আৰু হকীৰ বাহিৰে আন আন খেল সমূহত কিন্তু নিসন্দেহে বিশ্ব মানদণ্ড অটুট আছিল।

সুদীৰ্ঘ বিবতিৰ পিচত এইবাৰ লচ এঞ্জেলচ অলিম্পিকত যোগদান কৰি সমাজতান্ত্ৰিক চীনে অভাৱনীয় সাফল্য প্ৰদৰ্শন কৰে। এইবাৰৰ অলিম্পিকত পূব-ইউৰোপৰ দেশ সমূহৰ অনুপস্থিতিয়ে যদিও চীনক যথেষ্ট সুযোগ দিছিল তথাপি চীনৰ স্বকীয় ক্ৰীড়া দক্ষতাক অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি। এই কেইখন দেশৰ অনুপস্থিতিয়ে আমেৰিকাকে একে সুযোগকে দিছিল যাৰ ফলত মেডেল লাভৰ তালিকাত বিশ্ব ৰেকৰ্ড স্থাপন কৰি আমেৰিকাই প্ৰথম স্থান দখল কৰে। জাপান আৰু দক্ষিণ কোৰিয়াৰ সফলতাও উল্লেখনীয়। ভাৰতৰ ভূমিকা— বিশ্ব ক্ৰীড়া-মঞ্চত ভাৰতৰ স্থান নগণ্য আৰু অলিম্পিক ক্ৰীড়া-প্ৰতিযোগিতাত যোগদান ভাৰতৰ বাবে এক গতানুগতিকতাৰ বাহিৰে আন একো নহয়। সেয়ে লচ এঞ্জেলচৰ অলিম্পিকত যোগদান ভাৰতৰ বাবে বিশেষ আশা-ব্যঞ্জক নাছিল যদিও মস্কো অলিম্পিকৰ হকী চেম্পিয়ন ভাৰতীয় হকী দলটোৰ ওপৰত ভাৰতীয় মানুহে প্ৰবল আশা ৰাখিছিল। কাৰণ বাল কিষাণ সিঙৰ প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত তৰুণ খেলুৱৈৰে গঠিত ভাৰতীয় দলটো আছিল যথেষ্ট শক্তিশালী। কিন্তু জাফব ইকবালৰ নেতৃত্বত খেলা ভাৰতীয় দলটোৱে সোণৰ মেডেল লাভ কৰাটো দূৰৰ কথা, কোনো মতে পঞ্চম স্থান লাভ কৰিয়ে সন্তুষ্ট থাকিব লগীয়া হ'ল। প্ৰশিক্ষক বাল কিষাণৰ মতে ভাৰতীয় দলে উচ্চ স্তৰৰ খেল প্ৰদৰ্শন কৰা স্বত্বেও

গোল দিয়াৰ সুযোগৰ সদ ব্যৱহাৰ কৰিব নোৱাৰাৰ ফলত বাৰ্ষ হবলগীয়া হয়। হকীত সোণৰ মেডেল লাভ কৰে পাকিস্থানে।

চুটিং, ভাৰতোলন, খোজকঢ়া, বক্সিং আদি প্ৰতিযোগিতাত ভাৰতীয় পুৰুষ প্ৰতিযোগীসকল নিৰাশা আৰু বাৰ্ষতাৰ অন্তকাৰত ডুব গৈ থাকিলেও, মহিলা প্ৰতিযোগী দলটোৱে কিন্তু চমকপ্ৰদ আশাৰ আলো প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছিল। বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিত প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত পশ্চিমীয়া মহিলা খেলুৱৈ সকলৰ লগত পি টি উষা, চানি আব্ৰাহাম, বন্দনা ৰাও, বালসামা আদিয়ে তীব্ৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা গঢ়ি তুলি বিশ্ব ক্ৰীড়াঙ্গনত ভাৰতৰ মৰ্যাদাৰ ধ্বজা উকুৱাব পাৰিছিল। এই ক্ষেত্ৰত আমি কেৰেলাৰ ২০ বছৰীয়া যুৱতী পি টি উষাৰ কথা গোঁৱৰেৰে উল্লেখ কৰিব পাৰোঁ। ৪০০ মিটাৰ হাড্ৰল-ৰেচ

প্ৰতিযোগিতাত ১ ছেকেণ্ডৰ ১০০ ভাগৰ ১ কম হোৱা বাবে উষাই চতুৰ্থ স্থান লাভ কৰে আৰু পদক লাভৰ পৰা আফ্‌চোচ কৰিবলগীয়া ধৰণে বঞ্চিত হয়। অভিজ্ঞতাৰ অভাৱৰ কাৰণে উষাই এই সন্মান লাভ কৰিব নোৱাৰিলে। এই প্ৰসঙ্গতে উল্লেখ কৰিব পাৰোঁ যে ৰোম অলিম্পিকতো ভাৰতৰ উৰন্ত মিলখা সিঙে ৪০০ মিটাৰ দৌৰত ৪ৰ্থ স্থান লাভ কৰিছিল। কিন্তু তেওঁ আছিল বিদেশত প্ৰশিক্ষণপ্ৰাপ্ত। কিন্তু উষাৰ বিদেশত কোনো প্ৰশিক্ষণ নাছিল। সেয়ে উষাৰ এই সাফল্য মিলখা সিঙতকৈ বেছি চমকপ্ৰদ। তাৰ পিচত ভাৰতৰ আন উল্লেখনীয় সাফল্য হ'ল ৪০০ মিটাৰ ৰিলে-ৰেচত ভাৰতৰ চাৰিওগৰাকী

মহিলাই ফাইনেলত প্ৰৱেশ কৰাটো। আমি আশা কৰিছোঁ, ১৯৮৮ চনত চিউলত হবলগীয়া অলিম্পিকত ভাৰতীয় মহিলা সকলে বিশেষকৈ উষাই ভাৰতৰ মৰ্যাদাৰ ধ্বজা তুলি ধৰিব পাৰিব। '৮৪ৰ ফ্ৰেণ্ডশ্বিপ্ গেমছ সম্পৰ্কে দুআষাৰ—সদাহতে ৰাছিয়াৰ নেতৃত্বত লচ এঞ্জেলচৰ অলিম্পিক বৰ্জন কৰা দেশ সমূহে মন্থোত Friendship Games অনুষ্ঠিত কৰিছে। এই খেলত প্ৰতিযোগী সকলে বহু কেইটা বিভাগত লচ এঞ্জেলচৰ অলিম্পিক অভিলেখ ভাঙি ক্ৰীড়া জগতত স্বকীয় শ্ৰেষ্ঠত্ব প্ৰমাণ কৰিছে। বিশেষকৈ বক্সিং, সাঁতোৰ আৰু চাইকেল প্ৰতিযোগিতাত এই কেইখন দেশে কেইবাটাও বিশ্ব ৰেকৰ্ড স্থাপন কৰিছে আৰু '৮৪ অলিম্পিকৰ প্ৰথম স্থান বিজয়ী আমেৰিকাৰ সাফল্যক প্ৰকাৰান্তৰে প্ৰত্যা-স্থান জনাইছে।

সদাহতে অলিম্পিকৰ সংগঠক সকলে অলিম্পিক ৰাজনীতিৰ কবলৰ পৰা মুক্ত কৰাৰ কাৰণে সক্ৰিয় হৈ উঠিছে আৰু ১৯৮৮ চনত চিউলত অনুষ্ঠিত হবলগীয়া অলিম্পিকত বাতে সকলো দেশে অংশ গ্ৰহণ কৰে তাৰ বাবে প্ৰচেষ্টা চলাইছে। তদুপৰি, বিশ্বৰ কিছুমান দেশে অলিম্পিকক সম্পূৰ্ণভাবে ৰাজনীতিৰ পৰা মুক্ত কৰাৰ উদ্দেশ্যে অলিম্পিকৰ জন্মদাত্ৰী গ্ৰীচত স্থায়ীভাৱে অলিম্পিক অনুষ্ঠিত কৰাৰ প্ৰস্তাৱ দাঙি ধৰিছে। আমি অশ কৰিছোঁ, অলিম্পিক ৰাজনীতিৰ কলুষিত কবলৰ পৰা মুক্ত হওক আৰু বিশ্ব মানৱৰ মাজত ভাতৃত্বৰ বান্ধোন কটকটীয়া কৰাত অলিম্পিকে যোগাওক আশানু-ৰূপ অৰিহণা। ● ●

ফ্রাডেলিয়েল কাপ আৰু ভাৰত

শ্ৰীযোগেন নাথ

২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাক্‌বিশ্ববিদ্যালয়।

১৯৮৩ চনৰ ২৫ জুন তাৰিখে নিশা ১১ বাজি ৪৫ মিনিট যোৱাৰ লগে লগে বিশ্ব ক্ৰিকেটৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতে ৱেষ্ট ইণ্ডিজক হৰুৱাই লাভ কৰা সাকল্যই পতিজন ক্ৰিকেটপ্ৰেমী ভাৰতীয়ৰে হিয়া জুব পেলাই যায়।

ফ্ৰাডেলিয়েল কাপৰ জন্ম : ইংলেণ্ডৰ ফ্ৰাডেলিয়েল কোম্পানীয়ে ১৯৭২ চনত “ফ্ৰুড টেষ্ট” (মিনি টেষ্ট) আৰম্ভ কৰি ১৯৭৫ চনৰ জুন মাহৰপৰা বহু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰিকেট প্ৰতিযোগিতা আৰম্ভ কৰে। এই প্ৰতিযোগিতা প্ৰত্যেক চাৰি বছৰ অস্তৰ্বে অস্তৰ্বে অনুষ্ঠিত কৰা হয়। বৰ্তমানলৈ এই খেল তিনিবাৰ অনুষ্ঠিত হৈ যায়। এইখিনিতে উল্লেখনীয় যে ১৯৭৫ আৰু ১৯৭৯ চনৰ খেল দুখনৰ চেম্পিয়ন হৈছিল ৱেষ্ট ইণ্ডিজ আৰু দুয়োখন খেলৰে নেতৃত্ব কৰিছিল ক্লাইভ লয়ডে।
আৰ্থিক দিশ : ফ্ৰাডেলিয়েল কাপৰ প্ৰতিখন খেলতে মেন অফ দি মেচ’ৰ পুৰস্কাৰ থাকে। প্ৰতিটো দলৰ অহা-যোৱা আৰু খৰচ খোৱাৰ সম্পূৰ্ণ ব্যয় বহন কৰে প্ৰতিযোগিতাৰ ব্যৱস্থাপক সঞ্চালক। আই. চি. চি. (I. C. C.)ৰ পূৰ্ণ সদস্য দেশসমূহে অৰ্থাৎ ৱেষ্ট ইণ্ডিজ, ভাৰত, পাকিস্তান, শ্ৰীলঙ্কা, ইংলেণ্ড, অষ্ট্ৰেলিয়া আৰু নিউজিলেণ্ডে ‘গেবাণ্টিমানি’ হিচাপে চাবে আঠ

লাখ টকাকৈ পায়। অৱশ্যে জিম্বাব’ৱে ৪৭ হাজাৰ টকাহে পায়। চেম্পিয়ন হোৱা দলটোৱে ২০,০০০ পাউণ্ড (৩০,০০০ ডলাৰ) আৰু বাণাট আপ হোৱা দলটোৱে ১০,০০০ পাউণ্ড (১৫,০০০ ডলাৰ) পায়।

প্ৰতিযোগিতাৰ নিয়ম : এই বিশ্বকাপ ক্ৰিকেটৰ বাবে কিছুমান নতুন নিয়ম প্ৰবৰ্তন কৰা হৈছে। প্ৰতিটো দলে ৬০ ওভাৰ কৈ খেলিব আৰু খেল হ’ব এদিনীয়া। বৰষুণ হ’লে পিট্‌ছ চাকি বখাৰ ব্যৱস্থা কৰা হয় আৰু কোনো বাউলৰে ১০ ওভাৰতকৈ বেছি বল দিব নোৱাৰে। যদি দুয়ো দলৰ বাণ সমান হয় আৰু সেই অৱস্থাতে খেলখন শেষ হয়, তেনেহ’লে যি দলে কম উইকেট হেৰুৱায় সেই দলকে বিজয়ী বুলি ঘোষণা কৰা হয়। যদি দুয়োটা দলে সকলো উইকেট হেৰুৱাই সমান বাণ কৰে অৰ্থাৎ খেলখন টাই হয়, তেনেহ’লে সামগ্ৰিক ‘স্ব’বিংবেট’ৰ ভিত্তিত জয়-পৰাজয়ৰ মীমাংসা কৰা হয়। যি কোনো অৱস্থাতে বিজয়ী হোৱা দলে ৪ পইন্ট লাভ কৰে।
তৃতীয় ফ্ৰাডেলিয়েল কাপৰ চমু বিৱৰণ : ১৯৮৩ চনৰ ৯ জুনৰপৰা ২৫ জুনলৈ ইংলেণ্ডত অনুষ্ঠিত হৈছিল তৃতীয় ফ্ৰাডেলিয়েল কাপ প্ৰতিযোগিতাৰ খেলসমূহ। এইবাৰৰ খেলৰ ‘এ’

গ্ৰুপত আছিল ইংলেণ্ড, পাকিস্থান, নিউজিলেণ্ড আৰু শ্ৰীলঙ্কা। 'বি' গ্ৰুপত আছিল ৱেষ্ট ইণ্ডিজ, ভাৰত, অষ্ট্ৰেলিয়া আৰু জিম্বাব'ৱে। খেলবোৰ ডৱল লীগ ভিত্তিত অনুষ্ঠিত হৈছিল। ডৱল লীগৰ খেলসমূহ ৯ জুনত আৰম্ভ হৈ ২০ জুনত শেষ হয়। 'এ' গ্ৰুপৰপৰা ইংলেণ্ডে ২০ পইন্ট আৰু পাকিস্থানে ১৬ পইন্ট আৰু 'বি' গ্ৰুপৰ পৰা ৱেষ্ট ইণ্ডিজ ২০ পইন্ট আৰু ভাৰতে ১৬ পইন্ট পাই ছেমি ফাইনেল খেলাৰ যোগ্যতা অৰ্জন কৰে।

ছেমি ফাইনেলখন অনুষ্ঠিত হৈছিল ২২ জুনত। এফাতে ইংলেণ্ড আৰু ভাৰত আৰু আনহাতে ৱেষ্ট ইণ্ডিজ আৰু পাকিস্থান। ইংলেণ্ডে বেট ধৰি গোটেই কেইটা উইকেটৰ বিনিময়ত মাত্ৰ ২১৩ বাণ সংগ্ৰহ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। ইংলেণ্ডৰ ২১৩ বাণৰ পুত্ৰান্তৰত ভাৰতে ৪ উইকেটৰ বিনিময়ত ২১৭ বাণ সংগ্ৰহ কৰি ফাইনেল খেলৰ যোগ্যতা অৰ্জন কৰে। আনখন ছেমি ফাইনেলত পাকিস্থানে বেট ধৰি আটাইকেইটা উইকেটৰ বিনিময়ত মাত্ৰ ১৮৪ বাণ সংগ্ৰহ কৰে। পাকিস্থানৰ বাণৰ বিপৰীতে ৱেষ্ট ইণ্ডিজ বেট ধৰি হেলাৰঙে ২ উইকেটৰ বিনিময়ত সেই স্বৰ অতিক্ৰম কৰি ফাইনেলত প্ৰবেশ কৰে।

২৫ জুন। এই তাৎপৰ্যপূৰ্ণ দিনটোতে ইংলেণ্ডক বিশ্ববিখ্যাত লৰ্ড খেল পথাৰত ফ্ৰডেলিয়েল কাপৰ চূড়ান্ত মীমাংসাৰ বাবে মুখামুখি হৈছিল ভাৰত আৰু ৱেষ্ট ইণ্ডিজ। সকলোৰে মনত এটাই

প্ৰশ্ন : আগৰ দুবাৰৰ চেম্পিয়ন ৱেষ্ট ইণ্ডিজ দলে ক্লাইভ লয়ডৰ নেতৃত্বত ভাৰতক পৰাস্ত কৰি 'হেট্ৰিক' কৰিব পাৰিবনে নাই? নে 'ডাৰ্ক হৰ্ট' বুলি উপলুঙাৰ পাত্ৰ হোৱা ভাৰতে ক্লাইভ লয়ডৰ apple cart গুলোটাই দিব?

'টচ'ত জিকি ৱেষ্ট ইণ্ডিজৰ অধিনায়ক ক্লাইভ ভাৰতক বেট ধৰিবলৈ দিয়ে। ৱেষ্ট ইণ্ডিজৰ দুৰ্ব্বৰ 'বলিঙ'ৰ আগত ভাৰতৰ সকলো কেইটা উইকেট ১৮৩ বাণত 'আউট' হৈ যায়। তাৰ পিছত ৱেষ্ট ইণ্ডিজ বেট ধৰিবলৈ লয়। কিন্তু ভাৰতীয় দলৰ কটকটীয়া ফিল্ডিং আৰু সুন্দৰ 'বলিঙ'ৰ আগত ১৪০ বাণত ৱেষ্ট ইণ্ডিজৰ সকলোকেইটা উইকেটৰ পতন ঘটে আৰু ৪৩ বাণত ভাৰতে ৱেষ্ট ইণ্ডিজক পিচ পেলাই তৃতীয় ফ্ৰডেলিয়েল কাপ বিজয়ীৰ সন্মান লাভ কৰে। যিজন মানুহৰ উল্লেখযোগ্য ভূমিকাই ভাৰতৰ জয় লাভত বিশেষ অৰিহণা যোগাই 'মেন অফ দি মেচ' আৰু 'মেন অফ দি চিৰিজ'ৰ সন্মানেৰে বিভূষিত হৈছিল তেওঁ আছিল মহিন্দৰ অমৰ নাথ।

বিশ্ব ক্ৰিকেট প্ৰতিযোগিতাত কৰা জয় লাভে এই কথা প্ৰমাণ কৰি দিলে যে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ক্ৰীড়া জগতত যোগ্য স্থান লাভ কৰিবৰ বাবে ভাৰতীয় খেলুৱৈৰ পুতিভাৰ অভাৱ নাই। আমি আশা কৰিছোঁ, ভাৰতত অনুষ্ঠিত হ'বলগীয়া চতুৰ্থ ফ্ৰডেলিয়েল কাপ প্ৰতিযোগিতাতো ভাৰতীয় খেলুৱৈয়ে এই সন্মান অক্ষুণ্ণ ৰাখিব।

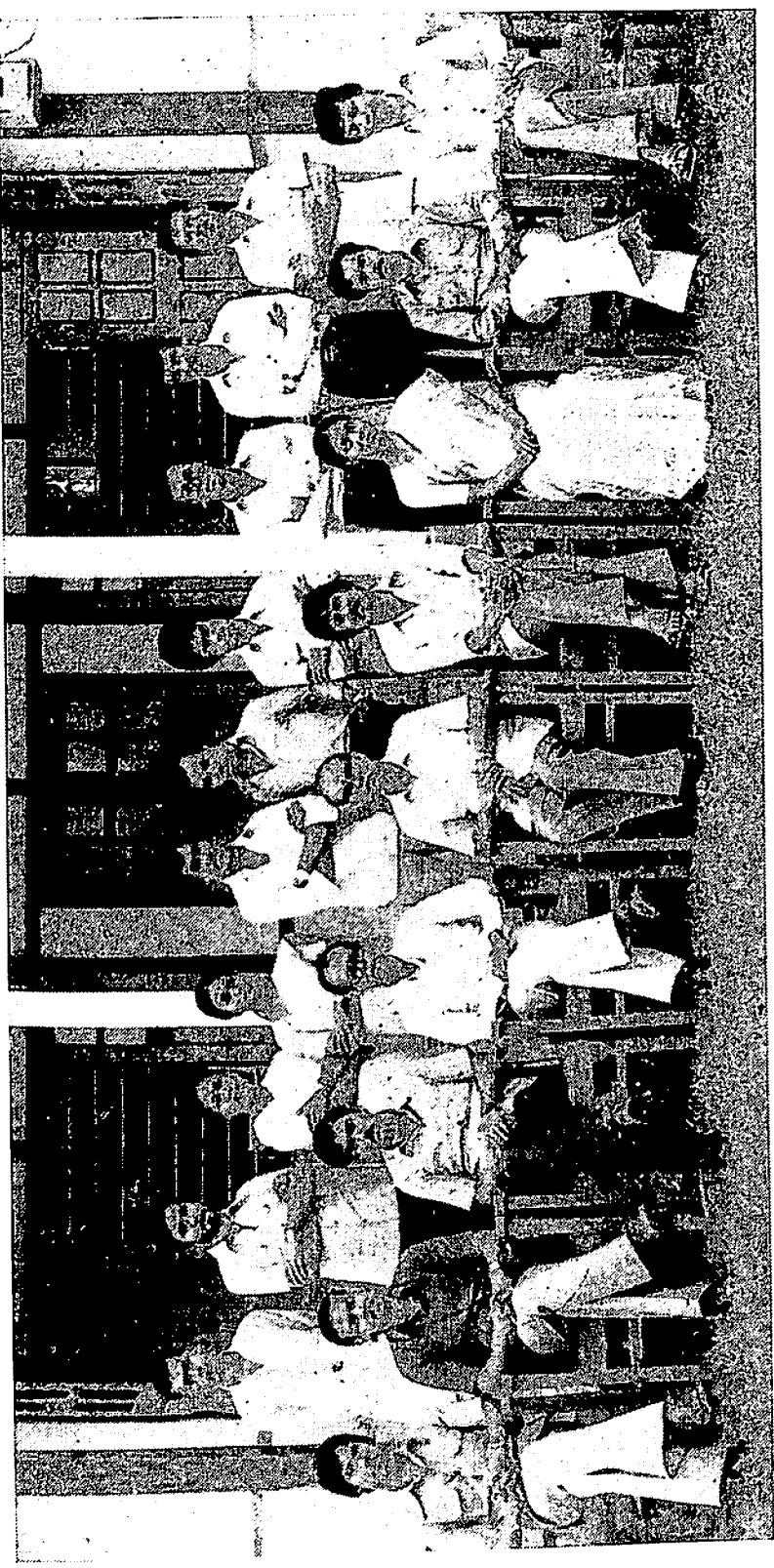
১৯৮৩-৮৪ ইং চনৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন ।

সূৰ্যসম অনল শিখাৰে বৰলুইতৰ ছয়োপাৰে জ্বলি উঠা অসমৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ সংগ্ৰামত বুকুৰ কেঁচা তেজ ঢালি আত্মাহুতি দিয়া জ্ঞাত-অজ্ঞাত বীৰ শ্বহীদ সকললৈ পাতনিতৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰিছোঁ ।

সাধাৰণ সম্পাদকৰ সম্পাদকীয় প্ৰতিবেদনৰ আদিতে জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বন্ধু-বান্ধৱীয়ে আমাৰ মাজৰ ঐক্য সংহতি অটুট ৰাখি ১৯৮৩-৮৪ ইং চনৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাৰে মোক নিৰ্বাচিত কৰি এই মহান অনুষ্ঠানখনলৈ সেৱা আগবঢ়োৱাৰ সুবিধাকণ দিয়া হেতু সহপাঠী বন্ধু-বান্ধৱী সকললৈ মোৰ অকৃত্ৰিম প্ৰীতি ভৰা ওলগ জনাইছোঁ ।

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ : জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ১৯৮৩-৮৪ ইং চনৰ বাৰ্ষিক মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ” ৮৩ চনৰ ২৬ ডিচেম্বৰৰ পৰা ৩১ ডিচেম্বৰলৈ বিভিন্ন কাৰ্য্য-সূচীৰে পালন কৰা হয় । ২৬ ডিচেম্বৰৰ ৰাতিপুৱা মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীযতীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ নাথদেবে পতাকা উত্তোলন কৰি মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ কাৰ্য্য-ক্ৰমণিকা মুকলি কৰে । ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ পূৰ্ণ সহায় সহযোগত সপ্তাহ জুৰি মহাবিদ্যালয় চৌহদ উৎসৱ মুখৰ হৈ উঠে । বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতাত বিজয়ী হোৱা প্ৰতিযোগীসকলক ৩১ ডিচেম্বৰৰ মুকলি সভাত প্ৰমাণপত্ৰ সহ বঁটা বিতৰণ কৰা হয় । উক্ত মুকলি সভাত সভাপতিত্ব কৰে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ে । মুখ্য অতিথি হিচাপে পাণ্ডু মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ডঃ প্ৰবীণ চন্দ্ৰ শৰ্মা, বিশিষ্ট অতিথি হিচাপে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ প্ৰধান ভাৰতীয় ভাষা (M. I. L) বিভাগৰ অধ্যাপক ডঃ বাণীকান্ত শৰ্মা আৰু নিৰ্দিষ্ট বক্তা হিচাপে শিল্পী সাহিত্যিক শ্ৰীযুত নাৰায়ণ বেজবৰুৱাদেৱে যোগদান কৰে । আমাৰ মাজলৈ আহি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ প্ৰতি বহুমূলীয়া ভাষণ আগবঢ়োৱাৰ লগতে মুকলি সভাখন সফল কৰাত অৰিহণা যোগোৱা হেতু এই মহান ব্যক্তি কেইগৰাকীলৈ মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ হৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ ।

সৰস্বতী পূজা : চলিত অসম আন্দোলনৰ প্ৰৱল বতাহৰ কাৰণে পৰম্পৰাগতভাৱে পালন কৰি অহা সৰস্বতী পূজা অগ্ৰাণ্য বছৰৰ দৰে এইবাৰ জাক জমকতাৰে পালন কৰিব পৰা নহ'ল যদিও ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে অনুষ্ঠানটোকৈ দেৱীৰ চৰণত যথাবিহিতভাৱে নৈবেদ্য সমন্বিতে পুষ্পাঞ্জলি আগবঢ়ায় ।

বহি—(বাওঁফালৰ পৰা) সৰ্বশ্ৰীনেৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ৰাভা (সাধাৰণ সম্পাদক, অধ্যাপক দিলীপ দাস (তত্ত্বাবধায়ক, আলোচনী), অধ্যাপক খগেশ সেন ডেকা তত্ত্বাবধায়ক, ক্ৰীড়া বিভাগ)। অধ্যাপক বসন্ত দত্ত (তত্ত্বাবধায়ক, সাংস্কৃতিক বিভাগ), অধ্যাপক যতীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ নাথ সভাপতি, অধ্যাপক দ্বিজেন দাস (তত্ত্বাবধায়ক, তৰ্ক আলোচনা চক্ৰ), অধ্যাপিকা জয়ন্তী ভূঞা (তত্ত্বাবধায়িকা ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা), অধ্যাপক নবীন চন্দ্ৰ মুদিয়াৰ (তত্ত্বাবধায়ক, সমাজ সেৱা), ধীৰেন্দ্ৰ চৌধুৰী (শ্ৰেণী প্ৰতিনিধি, ২য় বাৰ্ষিক স্নাতক)।

খিয় হৈ—(বাওঁফালৰ পৰা) সৰ্বশ্ৰীকনক দাস (কাৰ্যালয় সহকাৰী), অন্ননী কান্ত অধিকাৰী (সম্পাদক, জৱাহৰ জ্যোতি), অমিয়া নাৰ্জাৰী (শ্ৰেণী প্ৰতিনিধি, ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি বি.), ভৈৰৱী চৌধুৰী (সম্পাদিকা তৰ্ক-আলোচনা চক্ৰ), বলিত ৰাভা (সম্পাদক, ক্ৰীড়া বিভাগ, ভূষণ ঠাকুৰীয়া (শ্ৰেণী প্ৰতিনিধি, ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি বি.), দিলীপ মজুমদাৰ (সম্পাদক ছাত্ৰ জিৰণি কোঠা), যোনাথন মাৰাক (সম্পাদক, সাংস্কৃতিক বিভাগ), ত্ৰৈলোকা কলিতা (সম্পাদক, সমাজ সেৱা), মহেশ দাস (চৌকিদাৰ)।

(অনুপস্থিত থকা বাবে সমিতিৰ আন কেইগৰাকীমান সদস্য ফটোত নাই)

বিদায় সভা : ১৯৬৩-৬৪ ইং চনৰ স্নাতক মহলাৰ চূড়ান্ত পৰীক্ষা দি মহাবিদ্যালয় পৰ্যায়ৰ পাঠ্যক্ৰম সমাপ্ত কৰা বন্ধু-বান্ধৱী বৰ্গলৈ মহাবিদ্যালয়ৰ ভৰফৰ পৰা ১৯-৩-৬৪ ইং তাৰিখে আনুষ্ঠানিক ভাৱে বিদায় সম্ভাষণ জনোৱা হয়।

শোক সভা : সাধাৰণ সম্পাদকৰ কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণৰ, দ্বিতীয় দিনাই অসমৰ চলিত গণ-আন্দোলনৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰ্যসূচী সফল কৰিবলৈ আগবাঢ়ি অহা সুশিল্পী, গীতিকাৰ, সুকণ্ঠী গায়ক নলিনী কুমাৰ চৌধুৰীৰ শোকাৱহ, অকাল, অস্বাভাৱিক মৃত্যুত শ্ৰদ্ধা জনাই এক শোক সভাৰ আয়োজন কৰা হয়। ইয়াৰ পিচত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ৰাজনীতি বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰব্বী কৃতী অধ্যাপক দীনেশ চন্দ্ৰ শৰ্মা চাৰ আৰু উদীয়মান ছাত্ৰী বান্ধৱী সভ্য ৰাভাৰ অকাল মৃত্যুত আন দুখন শোক সভাৰে গভীৰ দুখ প্ৰকাশ কৰা হয়। প্ৰথৰ কণ্ঠস্বৰেৰে আৰু মুদ্ৰা সম্বলিত বক্তব্যৰে পাঠ দান কৰা আমাৰ অতি মৰমৰ আৰু শ্ৰদ্ধাভাজন অধ্যাপক দীনেশ চন্দ্ৰ শৰ্মা চাৰৰ মৃত্যুৰ শোক আমি কোনো দিনে পাহৰিব নোৱাৰোঁ। চাৰৰ আন্ত-শ্ৰদ্ধা বধাসময়ত ৰীতিগত ভাৱে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ জিৰণি গৃহত বিভিন্ন ধৰ্মপুথি পাঠ আৰু নাম প্ৰসংগেৰে পালন কৰা হৈছিল। ইয়াৰ উপৰিও অসম মাতৃৰ অন্তিত বন্ধাৰ সংগ্ৰামত বহুজনৰ দৰে প্ৰাণ আহুতি দিয়া চামতাৰ কামৰূপ কলেজৰ ছাত্ৰ শ্বহীদ সুভাষ চন্দ্ৰ শৰ্মা আৰু বৰপেটাৰ মাধৱ চৌধুৰী কলেজৰ ছাত্ৰ শ্বহীদ গৰ্গেশ্বৰ পাঠকৰ কৰুণ মৃত্যুত আন দুখন শোক সভাৰে আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জনোৱা হয়।

অভাৱ-অভিযোগ : আমাৰ অভাৱ অভিযোগৰ তালিকাখন যথেষ্ট দীঘল। ইয়াত কেইটা-মানহে দোহাৰিব খুজিছোঁ—কৰ্তৃপক্ষৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণৰ উদ্দেশ্যেৰে। আমাৰ আশা, আমাৰ এই যুক্তি সঙ্গত অভাৱ অভিযোগ সমূহ কৰ্তৃপক্ষই সহনশীলভাৱে বিবেচনা কৰি অনতিপলমে পূৰণ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব।

আমাৰ প্ৰধান অভাৱ হ'ল শিক্ষা বিষয়ক। ১৯৬৪ চনত ঘাটি মজুৰী পোৱা আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ শৈক্ষিক ক্ষেত্ৰ অকল কলা শাখাৰ কেইটামান বিষয়ক লৈ আৱদ্ধ হৈ থকাটো বৰ দুৰ্ভাগাজনক। আমাৰ অনুৰোধ—কলা বিষয়ৰ আন আন বিষয় কেইটা প্ৰৱৰ্তন কৰাৰ উপৰিও যেন অনতিপলমে ইয়াত বিজ্ঞান আৰু বাণিজ্য শাখা হুটাও প্ৰৱৰ্তন কৰে—যাতে আমাৰ পিচপৰি থকা জনজাতীয় অঞ্চলৰ গৰীব ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে নিজৰ কটি আৰু প্ৰতিভা অনুযায়ী এই মহাবিদ্যালয়তে কলাৰ লগতে এই হুটা শাখাতো শিক্ষা গ্ৰহণ কৰি স্বকীয় প্ৰতিভাৰ স্ফুৰণ ঘটাব পাৰে।

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পুথিভঁৰালটো সৰু কোঠাটোৰ পৰা এটি আহল-বহল কোঠালৈ স্থানান্তৰিত কৰিব লাগে আৰু পুথিভঁৰালৰ লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অৱসৰ সময়ত অধ্যয়ন কৰিব

পৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। দূৰ দূৰণিৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে একোটাকৈ ছাত্ৰাবাস আৰু ছাত্ৰীবাস আৰু সভা সমিতি আদি পতাৰ বাবে প্ৰেক্ষাগৃহৰ ব্যৱস্থা অনতিপৰ্নমে কৰি দিব লাগে। ছাত্ৰ জিৰণি গৃহৰ চিলিং আৰু দুৱাৰ খিৰিকিবোৰত বং আদি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে আৰু এটা শৌচাগাৰ আৰু প্ৰশ্নাৱধানা নিৰ্মাণ কৰি দিব লাগে। ছাত্ৰীসকলৰ বাবে এটি আহল-বহল জিৰণি কোঠা সাজি দি বহুদিন ধৰি ভুগি থকা ছাত্ৰীসকলৰ এই অভাৱটো পূৰণ কৰিব লাগে। লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ জিৰণি কোঠা দুটাত কমেও একোটাকৈ কিল্টাৰৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। মহাবিদ্যালয়ৰ কাৰ্যালয়তে আৱদ্ধ হৈ থকা বিজুলী, সবববাহ শ্ৰেণী কোঠা, ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ জিৰণি কোঠালৈ সম্প্ৰসাৰিত কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। ভূগোল আৰু নৃতত্ত্ব বিষয়ৰ উপযুক্ত পৰীক্ষাগাৰৰ ব্যৱস্থা কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অধ্যয়ন আঁতৰ কৰিব লাগে। ইয়াৰ লগতে শ্ৰেণী কোঠাৰ অভাৱো উল্লেখযোগ্য। আমি আশা বাগিছো, মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষই মুখ্য পাঠদান গৃহৰ গাতে লগাই সাজি থকা কোঠা দুটা যেন অতি সোনকালে সম্পূৰ্ণ কৰি আমাৰ বহুদিনীয়া অভাৱটো পূৰণ কৰে। মহাবিদ্যালয়ৰ চৌহদৰ বাকী থকা সীমা দুটাত কাটাৰ্জাৰ বৰ দি প্ৰৱেশ দাৰৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। সৰ্বশেষত মহাবিদ্যালয় চৌহদত বিশৃঙ্খলভাৱে থলগীয়া হোৱা চাইকেল সমূহ শৃঙ্খলাবদ্ধভাৱে ৰাখিবলৈ এটি চাইকেল ষ্টেণ্ড অনতিপৰ্নমে সাজি দিব লাগে।

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ : ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ পূৰ্ণ সহযোগত মোৰা ৮৩ জনৰ ১৩ ডিচেম্বৰ তাৰিখে মই জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ কাৰ্য্যভাৰ উৎসাহেৰে গ্ৰহণ কৰিছিলোঁ। এই দায়িত্ব-গধুৰ কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰি কাৰ্য্যকালৰ সকলো কাৰ্য্যকৰী দিশত সাহসেৰে আগবাঢ়ি যাবলৈ উক্তদিনাৰ পৰাই মনত দৃঢ়তা পোষণ কৰিছিলো। সমস্যা জৰ্জৰিত মহাবিদ্যালয়খনৰ অভাৱ অভিযোগ পূৰণৰ অৰ্থে কাৰ্য্যকালৰ সময় ছোৱাত বংগবোনাস্তি চেষ্টা কৰা হৈছিল। মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ প্ৰতি থকা মোৰ দায়িত্ব পালনত চেষ্টাৰ ক্ৰটি কেতিয়াও কৰা নাছিলো। ছাত্ৰ একতা সভাৰ কাম পৰিচালনা কৰাত আৰু লগতে অসমৰ সাম্প্ৰতিক বিদেশী বিতাৰণৰ গণ আন্দোলনৰ কাৰ্য্যসূচী সফল কৰাত যি সকল বন্ধু-বান্ধৱীয়ে আন্তৰিকতাৰে সহায় কৰিছিল তেওঁলোকলৈ মোৰ অকৃত্ৰিম ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

শেষত জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বস্বত্বীন উন্নতিৰ লগতে 'জৱাহৰ জ্যোতি'ৰো দীৰ্ঘায়ু কামনা কৰি মোৰ অনিচ্ছাকৃত ভুল ভ্ৰান্তিৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত মৰিষণ বিচাৰি প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিছোঁ। 'জয় আই অসম'

শ্ৰীশ্ৰী কুমাৰ ৰাভা, সাধাৰণ সম্পাদক।

জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা

খেলা বিভাগৰ সম্পাদকৰ বছৰেকীয়া প্ৰতিবেদন—

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে ১৯৮৩-৮৪ চনৰ নিৰ্বাচনত মোক বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাবে মহাবিদ্যালয়ৰ খেলবিভাগৰ সম্পাদক ৰূপে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সেৱা কৰাৰ সুযোগকণ দিয়াৰ বাবে জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনাইছোঁ।

খেলাবিভাগৰ সম্পাদক এজনৰ দায়িত্ব আৰু কৰ্তব্য বহুত। তেনে দায়িত্ব আৰু কৰ্তব্য পালনত মই কিমানখিনি অগ্ৰসৰ হ'ব পাৰিছোঁ সেয়া আপোনালোকে বিচাৰি ল'ব।

খেলা-ধেমালি শিক্ষাৰ এক অবিচ্ছেদ্য অঙ্গ। সেইবাবেই হয়তো খেলা-ধেমালিৰ জনপ্ৰিয়তা সমগ্ৰ বিশ্বতে ক্ৰমান্বয়ে বাঢ়ি আহিছে। এই জনপ্ৰিয়তাৰ লগতে খেলা-ধেমালি সম্পৰ্কীয় এক সাহিত্যও গঢ়ি উঠিছে। শৰীৰৰ পৰিপুষ্টি সাধনৰ লগতে খেলা-ধেমালিয়ে মানুহৰ মানসিক উৎকৰ্ষ সাধনতো যথেষ্ট সহায় কৰে। ইয়াৰ যোগেদি নিজৰ দেশৰ উন্নতি সাধন কৰাৰ লগতে বিশ্ববাসীৰ সৈতে পৰিচয় হোৱাৰো সুযোগ ঘটে। কৃতী খেলুৱৈ এজনে নিজক প্ৰতিষ্ঠা কৰাৰ লগতে নিজৰ দেশখনৰ গৌৰৱৰ কাৰণো হয় আৰু বিশ্ববাসীৰ সতে সহস্ৰ স্থাপনত যথেষ্ট বৰঙণি আগবঢ়ায়। আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে তেনে আদৰ্শৰে অনুপ্ৰাণিত হৈ খেলা-ধূলত অংশ গ্ৰহণ কৰিলে নিজৰ আৰু দেশৰ মঙ্গল আশা কৰিব পৰা যায়।

আমাৰ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ : এইবেলি ২৬ ডিচেম্বৰ '৮৪ ইং তাৰিখৰ পৰা উলহ-মালহেৰে "মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ" আৰম্ভ হয়। এই মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত বাৰ্ষিক ক্ৰীড়া সমাৰোহো গান্ধীৰ সৈতে পালন কৰা হয়। ক্ৰীড়া-প্ৰতিযোগীসকলে সকলোবোৰ খেলতে আনবেলিতকৈ এইবেলি বহু আগ্ৰহেৰে আগবাঢ়ি আহি অংশ গ্ৰহণ কৰি যথেষ্ট উন্নত খেল প্ৰদৰ্শন কৰে আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰায় ভাগ ক্ৰীড়া প্ৰেমী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে খেল পথাৰত উপস্থিত থাকি খেলুৱৈ সকলক উৎসাহ উদ্দীপনা যোগায়। শ্ৰেণী ভিত্তিক 'ভলীবল' প্ৰতিযোগিতাৰ চূড়ান্ত খেলখেলা প্ৰাক্ বিশ্ববিদ্যালয় ২য় বাৰ্ষিক আৰু স্নাতক মহলা ২য় বাৰ্ষিকৰ মাজত বেছ আকৰ্ষণীয় ভাৱে অনুষ্ঠিত হয়। হাই জাম্পত সীতা বড়ো আৰু প'লভৰ্ণত ধীৰেন কলিতাৰ সুন্দৰ ক্ৰীড়া-কৌশল দেখা যায়। শ্ৰেণী ভিত্তিক কাবাডি প্ৰতিযোগিতাৰ ছোৱালীৰ খেল সমূহ বিশেষ কাৰণত বাতিল কৰিবলগীয়া হয়। যোৱা বছৰৰ শ্ৰেষ্ঠ ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগীদ্বয় বিষ্ণু বড়ো আৰু বুলুৰাণী দাসে এইবেলিও শ্ৰেষ্ঠ ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগী হোৱাটো গৌৰৱৰ কথা। কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন : মোৰ কাৰ্যকালছোৱাত মোৰ দায়িত্ব পালনত সহায় কৰা সকলৰ ওচৰত

মই চিৰ কৃতজ্ঞ হৈ থাকিবই লাগিব। সেই সকলৰ ভিতৰত খেল বিভাগৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক মাননীয়-শ্ৰীখগেশ সেন ডেকা চাৰ আৰু ক্ৰীড়াপ্ৰেমী অধ্যাপক মাননীয় শ্ৰীমদন চন্দ্ৰ কাকতিদেৱে নিচেই কাষতে থাকি দিয়া বহুমূলীয়া উপদেশ, পৰামৰ্শই মোৰ কাৰ্যকালত এক চিৰস্মৰণীয় অবিহণা যোগালে। তদুপৰি মোৰ কাম সমূহ সুচাৰুৰূপে পৰিচালনা কৰাত যি সকল অধ্যাপক-অধ্যাপিকাই অবিহণা যোগালে তেখেত সকললৈও মোৰ সশ্ৰদ্ধ কৃতজ্ঞতা জনাইছোঁ। ইয়াৰ উপৰিও মোৰ কাৰ্যকালত বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়োৱাৰ বাবে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সদস্য-সদস্যাসকল, প্ৰাক্তন ক্ৰীড়া সম্পাদক শ্ৰীখগেশ কলিতা (ককাইদেউ স্বপন ছৱৰা, কমল পাঠক, নৱ দাস, দেবেন বড়ো, ধীৰাজ মহন্ত, জীতেন নাথ জীনা দাস আৰু বজ্জন বাভা (বন্ধুবৰ) শুক্লেশ্বৰ, বিষ্ণু, নৱ, বিজয়, বাণী, সীতা, শিবেন্দ্ৰ (ভাইটি) ইন্দ্ৰেশ্বৰ, (বান্ধৱী), হিৰু দিপা, (ভক্তি) ৰুণু, বুলু, ৰীতা মলয়া, নিলীমা আৰু অগ্ৰান্ত ক্ৰীড়ানুৰাগী বন্ধু-বান্ধৱীলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতাৰ শৰাই আগবঢ়ালোঁ।

সলোঁ শেষত মোৰ অজানিত দোষ-ক্ৰটিৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা প্ৰাৰ্থনা কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ খেল বিভাগৰ উত্তৰোত্তৰ উন্নতি কামনাৰে মোৰ প্ৰতিবেদন সামৰিলোঁ।

শ্ৰীবলীত চন্দ্ৰ ৰাভা

সম্পাদক, খেল বিভাগ

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন—

প্ৰতিবেদনৰ পাতনিতে জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ১৯৮৩-৮৪ চনৰ সাংস্কৃতিক সম্পাদক হিচাপে মোক সেৱা অৰূপ আগবঢ়াবলৈ সুবিধা দিয়াৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

কৃষ্টি-সংস্কৃতি মানুহৰ মাজত ঐক্যৰ এনাজৰিডাল কটকটীয়া কৰাত কিমান সহায়ক তাক আমি সকলোৰে অনুভৱ কৰোঁ। সংস্কৃতি হ'ল গণ জীৱনৰ সম্পদ। গণ জীৱনক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই সংস্কৃতি গঢ়ি উঠে আৰু জীয়াই থাকে। ভাৰতবৰ্ষৰ নুমূলীয়া জী অসমী আইৰ চিৰ সেউজীয়া ছুমিত কৃষ্টি-সংস্কৃতিৰ যেন এক মধুৰ মিলন ঘটিছে। সৰু সৰু জুৰি, নিজৰা, নৈ আৰু উপনৈ

লগতই বিদৰে বিশালতা লাভ কৰে ঠিক তেনেকৈ অসমৰ বহু জাতি, উপজাতি আৰু জনজাতিৰ বিভিন্ন কৃষ্টি-সংস্কৃতিয়ে এক লগতই এক মধুৰ সময়ৰ সৃষ্টি কৰিছে। বৰ্তমান যুগ হ'ল প্ৰতিযোগিতাৰ যুগ। সকলো দিশতে নিজকে আগবঢ়ুৱা হিচাপে প্ৰতিপন্ন কৰিবলৈ সকলোৰে লক্ষ্য। এনে ক্ষেত্ৰত আজিৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েও কেৱল অধ্যয়নতে আৱদ্ধ নাথাকি আন আন দিশৰ উপৰিও সাংস্কৃতিক দিশতো সমানে ধোজ মিলাই যাবলৈ ধৰিছে। বহুতো ছাত্ৰ ছাত্ৰীয়ে অধ্যয়নৰ উপৰিও সাংস্কৃতিক দিশত যেনে - সঙ্গীত, নৃত্য, বাঁদ্যবাদ, হস্তশিল্প আদিত স্বকীয় প্ৰতিভাৰ উচ্চ চানেকি দিবলৈ সক্ষম হৈছে। অৱশ্যে সকলো ক্ষেত্ৰতে কৃতকাৰ্য হবলৈ সাধনা আৰু একাগ্ৰতাৰ নিত্যন্ত প্ৰয়োজন।

এই খিনিতে মই মোৰ কাৰ্যকালত অনুষ্ঠিত হোৱা বহুবেকীয়া মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ বিষয়ে ছফা কৰলৈ বিচাৰিছোঁ। মই সাংস্কৃতিক সম্পাদক হিচাপে কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ কিছুদিনৰ পাছতেই 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ' উদ্‌ঘাপন কৰা হয়। উল্লেখিত মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ ২৬-১২-৮৩ ইং তাৰিখৰ পৰা ৩১-১২-৮৩ ইং তাৰিখলৈ উলহ-মালহেৰে পালন কৰা হয়। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত আয়োজন কৰা সাংস্কৃতিক বিভাগৰ বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতা সমূহত সবহ সংখ্যক প্ৰতিযোগীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰি নিজ নিজ প্ৰতিভাৰ পৰিচয় দিয়ে।

সঙ্গীত বিভাগৰ বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতাত শাস্ত্ৰীয় সঙ্গীতৰ প্ৰতিযোগীয়ে যোগ দিয়ে। শাস্ত্ৰীয় সঙ্গীত প্ৰতিযোগিতাত প্ৰতিযোগী তাকৰ সংখ্যক হোৱাটো বৰ পৰিতাপৰ কথা। যিহেতু শাস্ত্ৰীয় সঙ্গীতেই সঙ্গীতৰ মূল মন্ত্ৰ, যাৰ অবিহনে সঙ্গীত সাধনা ব্যৰ্থ, সেয়েহে শাস্ত্ৰীয় সঙ্গীতৰ প্ৰতি অমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী (সঙ্গীত অনুৰাগী) সকল ভৱিষ্যতে আগবঢ়ুৱা হব বুলি আশা কৰিলোঁ।

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত একাংকিকা নাট প্ৰতিযোগিতা প্ৰতিযোগী দলৰ অভাৱত বাতিল কৰিব লগা হোৱাটো দুখ লগা। প্ৰতিযোগী দলৰ অভাৱৰ মূলতে আছিল মহাবিদ্যালয়ত স্থায়ী প্ৰেক্ষাগৃহৰ অভাৱ, আগন্তুক বাছনি পৰীক্ষা আৰু দূৰৰ পৰা অহা ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ যাতায়াতৰ অসুবিধা। এইখিনিতে স্থায়ী প্ৰেক্ষাগৃহৰ অভাৱ পূৰণ কৰিবলৈ মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলোঁ।

আনহাতে এইবাৰ পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে অনুষ্ঠিত কৰা প্ৰদৰ্শনী প্ৰতিযোগিতা আছিল মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ এটা আকৰ্ষণীয় দিশ। এই প্ৰদৰ্শনী প্ৰতিযোগিতাত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হস্তশিল্প, হাতে অঁকা ছবি, বয়ন শিল্প, ছিলাই আদিত বহুতো প্ৰতিযোগীয়ে যোগদান কৰি তেওঁলোকৰ কলা সুলভ প্ৰতিভাৰে প্ৰদৰ্শনীখন অতি বৰণীয় কৰি তুলিছিল। বিশেষকৈ

বয়স শিল্পত উন্নত কলা প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ প্ৰতিযোগী সকল সক্ষম হয়। প্ৰদৰ্শনীখনত এই অঞ্চলৰ জাতীয় জীৱন সম্পূৰ্ণভাৱে প্ৰস্ফুটিত হৈ উঠে। আনহাতে এটা মন কৰিবলগীয়া কথা হ'ল, ছোৱালী প্ৰতিযোগীতকৈ ল'ৰা প্ৰতিযোগীয়ে বয়স শিল্পত উন্নত মানৰ পৰিচয় দি প্ৰথম স্থান অধিকাৰ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। মোৰ পৰৱৰ্তী বিভাগীয় সম্পাদকে যেন এই প্ৰদৰ্শনী প্ৰতিযোগিতাখনত ভৱিষ্যতে আৰু অন্যান্য বিষয়ৰ প্ৰতিযোগিতাত অন্তৰ্ভুক্ত কৰি ইয়াক অধিক উন্নত মানদণ্ডৰ কৰি তোলে—এয়ে মোৰ একান্ত অনুৰোধ।

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সঙ্গীত অনুৰাগী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে এইটো বৰ সৌভাগ্যজনক যে এই মহাবিদ্যালয়ৰ তুলনাত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত সঙ্গীত চৰ্চাৰ যিখিনি প্ৰাৰম্ভিক বাদ্য-যন্ত্ৰৰ প্ৰয়োজন সেই আটাইখিনিয়ে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত আছে। কিন্তু এই বাদ্য-যন্ত্ৰবোৰ ৰাখিবলৈ উপযুক্ত ঠাই বা আছুতীয়া কোনো কোঠালি নথকাত সেইবোৰ অৱহেলিত ভাৱে অকিচ কোঠাৰ অ'ত-ত'ত পৰি থাকে। গতিকে মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষলৈ মোৰ অনুৰোধ, এই বাদ্য-যন্ত্ৰবোৰ আছুতীয়াকৈ ৰখাৰ অনতি পলমে যেন ব্যৱস্থা হাতত লয়।

অৱশেষত মোৰ কাৰ্যকালত বিভাগীয় ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক মাননীয় শ্ৰীবসন্ত দত্তদেৱ, অধ্যক্ষ শ্ৰীযতীন্দ্ৰ নাথদেৱ, কাৰ্যনিৰ্বাহক কমিটিৰ উপ-সভাপতি শ্ৰীশৰৎ তালুকদাৰদেৱ আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ অধ্যাপক-অধ্যাপিকা সকলে মোক নানা দিশত দিয়া তেওঁলোকৰ বহুমূলীয়া পৰামৰ্শৰ বাবে মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনালে। লগতে 'ছাত্ৰ একতা সভা'ৰ সমূহ সম্পাদক-সম্পাদিকা আৰু মোৰ কাৰ্যকালত যিসকল বন্ধু-বান্ধৱীয়ে মোক অকৃত্ৰিম ভাৱে সহায়-সহযোগ আগবঢ়ালে তেওঁলোকৰ প্ৰতিও মই মোৰ আন্তৰিক শলাগৰ শৰাই আগবঢ়ালো। সদৌ শেষত অনিচ্ছাকৃত ভুলৰ বাবে ক্ষমা প্ৰাৰ্থনাৰে আৰু জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ উত্তৰোত্তৰ উন্নতি কামনাৰে মোৰ প্ৰতিবেদনৰ মোখনি মাৰিলোঁ।

“জয়তু জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়”

শ্ৰীমোনাথন মাৰাক

সাংস্কৃতিক সম্পাদক

তৰ্ক আৰু আলোচনা চক্ৰৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন—

জয় জয়তে যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু বান্ধৱীয়ে মৰম আৰু সহানুভূতিৰে মোক তৰ্ক আৰু আলোচনা চক্ৰৰ সম্পাদিকাৰ দৰে গুৰু দায়িত্বভাৰ অৰ্পণ কৰি তেওঁলোকক সেৱা কৰাৰ সুবিধা দিলে সেই সকললৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

স্ব-নাগৰিক গঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত যুক্তি তৰ্কৰ অনুশীলনৰ বৰ আৱশ্যক। তাতে আমাৰ দেশ গণতন্ত্ৰৰ ভেটিত প্ৰতিষ্ঠিত। এই গণতন্ত্ৰত প্ৰত্যেক নাগৰিকৰে মতামত দাঙি ধৰাৰ অধিকাৰ আছে। কোৱা বাহুল্য, সেই অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰিবলৈ হ'লে প্ৰত্যেক নাগৰিক স্ব-বক্তা আৰু সংসাহসী হোৱা উচিত। বিদ্যালয় মহাবিদ্যালয় বিলাকত আয়োজিত তৰ্কসভা বিলাকে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক ভৱিষ্যতে তেনেধৰণে গঢ় লোৱাৰ সুযোগ দিয়ে। সেয়ে এই বিলাকত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে সক্ৰিয়তাৰে অংশ গ্ৰহণ কৰা উচিত।

আন আন বছৰৰ দৰে এইবাৰো আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত বিভিন্ন কাৰ্য-সূচীৰে “কলেজ সপ্তাহ” পালন কৰা হয়। তাত তৰ্ক সভা আকস্মিক বক্তৃতা আৱৃতি (অসমীয়া, ইংৰাজী) কুইজ আদি প্ৰতিযোগিতা পতা হয়। তৰ্ক সভাত অধ্যক্ষতা কৰে অধ্যাপক শ্ৰীবসন্ত কুমাৰ দত্তদেৱে। এইবাৰ প্ৰতিযোগিতা সমূহত প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা আন বছৰৰ তুলনাত অধিক হৈছিল যদিও মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যাৰ তুলনাত তাক অতি তাকৰ বুলিয়ে কব লাগিব। আন এটা পৰিতাপৰ কথা এই যে, প্ৰতিযোগিতাৰ সময়ত প্ৰতিযোগীৰ বাহিৰে মহাবিদ্যালয়ত আন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক প্ৰায়ে উপস্থিত থকা দেখিবলৈ পোৱা নাযায়। ভৱিষ্যতলৈ আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱীসকললৈ মোৰ এটি অনুৰোধ যাতে তেওঁলোকে এনেবোৰ সভা সমিতি বা প্ৰতিযোগিতাত অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহে আৰু এনে অনুষ্ঠানৰ মৰ্যাদাও অটুট ৰাখে।

মোৰ কাৰ্যকালত মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ উপলক্ষে আয়োজন কৰা তৰ্ক সভা, আকস্মিক বক্তৃতা, আৱৃতি (অসমীয়া, ইংৰাজী) আৰু কুইজ প্ৰতিযোগিতাসমূহ পৰিচালনা কৰাত যি সকল অধ্যাপক, অধ্যাপিকাই মোক সহায়-সহযোগ আগবঢ়ালে তেখেত সকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰিলোঁ। তৰ্ক, আৱৃতি আদিৰ বিষয়-বস্তু ঠিক কৰি দি সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱা বাবে অধ্যাপক শ্ৰীধৰেশ্বৰেন ডেকাদেৱলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা

নিবেদন কৰিলে।। বিসকল ছাত্র-ছাত্রীয়ে উক্ত অভিযোগিতা সমূহত অংশ গ্ৰহণ কৰি সহযোগ আগবঢ়ালে তেওঁলোকলৈ মোৰ শুভেচ্ছা আৰু ধন্যবাদ থাকিল। এই বিভাগৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক শ্ৰীযুত দ্বিজেন দাসদেৱে প্ৰত্যেক কামতে দ্বিহা-পৰামৰ্শ দি সহায় কৰাৰ বাবে তেখেতলৈ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা বাচিলে।। ইয়াৰ উপৰিও বিসকল ছাত্র-ছাত্রীয়ে মোক সকলো সময়তে সহায় কৰিছিল, তেখেত সকলজৈ মোৰ হিয়াভৰা মৰম আৰু কৃতজ্ঞতা বাচিলে।।

সদৌ শেষত জয়হৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতি কামনা কৰি প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলে।।

“জয় আই অসম”

মিচ. ভৈৰবী চৌধুৰী

সম্পাদিকা, তৰ্ক আৰু আলোচনাচক্ৰ

সমাজ সেৱা বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন—

জয়জয়তে সমাজ সেৱা বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাবে নিৰ্বাচিত কৰি মোক জয়হৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ক সেৱা কৰাৰ সুযোগকণ দিয়া বাবে সমূহ ছাত্র-ছাত্রী, বন্ধু-বান্ধৱী সকললৈ মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

শিক্ষাৰ এটি প্ৰধান অঙ্গ হ'ল সমাজ সেৱা। পুথিগত শিক্ষাতে ছাত্র জীৱনৰ শিক্ষা শেষ নহয়। পাঠ্যপুথিৰ শিক্ষাৰ লগে লগে ছাত্র সমাজৰ প্ৰয়োজন সমাজ সেৱাৰ। সমাজ সেৱাই ছাত্র-ছাত্রীক মানৱ সেৱাৰ নিচিনা এবিধ অমূল্য জ্ঞানৰ সন্ধান দিয়ে। কিন্তু বহু ক্ষেত্ৰত ছাত্র-ছাত্রীক এই বিষয়টো আগুকাণ কৰা দেখা যায়। মোৰ এবছৰীয়া অভিজ্ঞতাৰ পৰা এটা ধাৰণা হৈছে, কোনো এদিন সমাজ সেৱাৰ কাম দিলে ছাত্র-ছাত্রীৰ উপস্থিতি তেনেই সেৱেঙা হয়। নক'লেও হব, কম সংখ্যক ছাত্র-ছাত্রীৰ দ্বাৰা সমাজ সেৱাৰ কামত আগবাঢ়ি যোৱাত যথেষ্ট অসুবিধা। ফলত এই বিষয়টো বহুত পিছ পৰি যায়। আশা কৰিলোঁ, বন্ধু-বান্ধৱী সকলে সমাজ সেৱা বিষয়টোৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিব।

মোৰ কাৰ্যক্ৰমৰ ভিতৰত বন্ধু-বান্ধৱী সকলক দি অহা প্ৰতিশ্ৰুতি সমূহ হয়তো পূৰণ কৰিব পৰা নাই। তাৰ বাবে সীমিত অৰ্থবল আৰু সীমিত সময় একমাত্ৰ দায়ী। মোৰ কাৰ্যক্ৰম তলত দিয়া ধৰণৰ—

১৬/১২/৮৩ ইং তাৰিখে পি, ইউ ১ম বাৰ্ষিকৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ দ্বাৰা ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ চাৰিওকাষ পৰিষ্কাৰ কৰা হয়। ২১/১২/৮৩ ইং তাৰিখে পি, ইউ ২য় বাৰ্ষিকৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ দ্বাৰা মহাবিদ্যালয়ৰ সমুখ ভাগ পৰিষ্কাৰ কৰা হয়। ইয়াৰ উপৰিও ১৯৮৩-৮৪ চনৰ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ বাবে ২০/১২/৮৩ ইং তাৰিখে সমাজ সেৱা প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। সেইদিনা আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ বৃহত্তৰ খেল পথাৰখনৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ চাৰিওকাষ পৰিষ্কাৰ কৰা হয়। সেইদিনাখনৰ কামৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি ১৯৮৩-৮৪ চনৰ বাবে ২০ জন সমাজ সেৱক-সেৱিকা নিৰ্বাচিত কৰি পুৰস্কৃত কৰা হয়।

ইয়াৰ বাহিৰেও ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ ওচৰত খোৱা পানী আৰু প্ৰস্ৰাৱখানা, শ্বহীদ বেদী আদিৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ পৰিকল্পনা আছিল যদিও অৰ্থবল আৰু সময়ৰ অভাৱ হেতু তাক বাস্তৱত ৰূপ দিব নোৱাৰিলোঁ।

মোৰ কাৰ্যক্ৰমত বহুমূলীয়া উপদেশেৰে সহায় আগবঢ়োৱা ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপক শ্ৰীনবীন চন্দ্ৰ মুদিয়াৰদেওলৈ আৰু লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ আৰু আন আন অধ্যাপক-অধ্যাপিকা সকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। মোক আন্তৰিকতাবে সহায় আগবঢ়োৱা ছাত্ৰ একতা সভাৰ বন্ধু-বান্ধৱীসকলৰ উপৰিও মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

পৰিশেষত মোৰ কাৰ্যকাল ছোৱাত অজানিতে হোৱা ভুলৰ বাবে আটাইৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰি মোৰ প্ৰতিবেদনৰ মোখনি মাৰিছোঁ।

“জয় আই অসম”

শ্ৰীত্ৰৈলোক্য কুমাৰ কলিতা

সম্পাদক, সমাজ সেৱা বিভাগ (১৯৮৩-৮৪)

ছাত্র জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন—

মোৰ প্ৰতিবেদনৰ প্ৰাৰম্ভণিতে অসমৰ জাতীয় অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ আন্দোলনত প্ৰাণাহুতি দিয়া বীৰ শ্বহীদ সকললৈ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰাৰ লগতে পদ্ম হোৱা বীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী যুৱক-যুৱতী সকলৰ আশু-আৰোগ্য কামনা কৰি ভগৱানৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰিলোঁ।

ইয়াৰ লগে লগে সেই সকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱীলৈ মই ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ—
ষিসকলে মোক জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ১৯৮৩-৮৪ ইং চনৰ বাবে ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদক হিচাপে সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুবিধাকণ দিলে। লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ আৰু অধ্যাপক-অধ্যাপিকা বৃন্দলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা নিবেদিত্তোঁ।

শাৰীৰিক বা মানসিক পৰিশ্ৰমৰ বাবে জিৰণিৰ প্ৰয়োজন অনস্বীকাৰ্য। ক্ষন্তেকীয়া জিৰণিৰ মাজেৰে পৰিশ্ৰান্ত দেহত পুনৰ জাগি উঠে নতুন কৰ্ম প্ৰেৰণা। সেই হেতুকে আমাৰ ছাত্ৰ সকলৰ ক্লাচ কৰাৰ পিচত আজৰি সময়খিনি কটাই দিবৰ কাৰণে এটি উৎকৃষ্ট জিৰণি কোঠাৰ আৱশ্যক। বৰ সূৰ্যৰ বিষয় যে ১৯৮১-৮২ ইং চনতে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ আৰু ছাত্ৰ একতা সভাৰ অশেষ চেষ্টাৰ ফলত ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ বহুদিনীয়া অভাৱটো পূৰণ হৈছে যদিও আনুষঙ্গিক প্ৰয়োজনীয় অভাৱখিনি বাককৈয়ে বিদ্যমান। অৱশ্যে কৰ্তৃপক্ষই সীমিত অৰ্থৰ মাজেৰে কেৰম ব'ৰ্ড, বেড্‌মিণ্টন, ৰিংটেনিছ আদি খেলৰ সামগ্ৰী যোগান ধৰিছে। টেবুল টেনিছ খেল ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ আজৰি সময়ৰ নিতান্ত দৰকাৰী খেল। সেয়েহে কলেজ কৰ্তৃপক্ষৰ ওচৰত উক্ত খেলৰ সামগ্ৰী সমূহ আৰু ছাত্ৰসকলৰ মানসিক দিশলৈ লক্ষ্য ৰাখি কিছু সংখ্যক সাহিত্য সংস্কৃতিৰ সমালোচনামূলক আলোচনীৰ লগতে মহান কবি, সাহিত্যিকৰ দেৱাল ছবি যোগান ধৰিবলৈ অনুৰোধ কৰিলোঁ।

“মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ” এই অনুষ্ঠানৰ এক উল্লেখযোগ্য উৎসৱ। অইন বেলিৰ দৰে এই বেলিও মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ উলহ-মালহেৰে আৰম্ভ হৈছিল। ছাত্ৰসকলৰ প্ৰতিভা বিকাশ আৰু স্বীকৃতিৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি জিৰণি কোঠাৰ ফালৰ পৰা কেবাটিও প্ৰতিযোগিতা “মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ”ত অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল। অন্তৰ্দ্বাৰ খেল-ধেমালিৰ ভিতৰত আছিল বেড্‌মিণ্টন আৰু কেৰম ব'ৰ্ড প্ৰতিযোগিতা। সকলো ক্ষেত্ৰতে ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ উৎসাহ পূৰ্ণসংহাৰিয়ে অনুষ্ঠানসমূহ সফল কৰাত সহায় কৰিছিল।

যোৱা এবছৰীয়া কাৰ্যকালত মই কি কৰিব পাৰিলো বা নোৱাৰিলো তাৰ বিচাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে কৰিব। এই কাৰ্যকালছোৱাত যিসকলে দিহা-পৰামৰ্শেৰে মোক প্ৰেৰণা যোগাইছিল সেই সকলৰ কথা উল্লেখ নকৰিলে দোষে চুব। ছাত্ৰ জিৰণি কোঠা বিভাগৰ তত্ত্বাবধায়ক মাননীয় অধ্যাপক মঃ মজিবৰ ৰহমান চাহাব আৰু ছাত্ৰ একতা সভাৰ উপদেষ্টা শ্ৰীযুত শৰৎ চন্দ্ৰ তালুকদাৰ চাৰৰ পৰা সকলো ক্ষেত্ৰতে পাই অহা দিহা-পৰামৰ্শৰ বাবে মই তেওঁলোকৰ ওচৰত চিৰ ধন্য। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত মোক সকলো কামতে বিশেষভাৱে সহায় কৰাৰ বাবে বন্ধু সৰ্বশ্ৰী বিজয় অধিকাৰী, ইকবাল হুচেইন বিমল মজুমদাৰ, জুৱেণ বড়ো, কমল পাঠক, পূৰ্ণ ৰাভা শিবেন্দ্ৰ পাটগিৰী, দ্বিজেন দাসৰ লগতে অন্যান্য বন্ধু-বান্ধৱীসকলক কৃতজ্ঞতা জনাবলৈ গৈ ভাষাৰ দৈন্য প্ৰকাশ নকৰোঁ।

সদৌ শেষত জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতিৰ কামনাৰে আশা কৰিছোঁ মহাবিদ্যালয়ৰ নবাগত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে যেন নিজে “অজ্ঞান চাকনৈয়া এফলীয়া কৰি থৈ জীৱনৰ দাঁৰ” মাৰি যোৱাৰ লগতে এই অনুষ্ঠানটিৰ সৰ্বতোপ্ৰকাৰে মঙ্গলৰ অৰ্থে কাম কৰে। সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ শুভ কামনাৰে মোৰ অজ্ঞানিত ভুল ত্ৰুটিৰ বাবে ক্ষমা বিচাৰি প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।

‘জয়ন্তু জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়’

শ্ৰীদিলীপ কুমাৰ মজুমদাৰ

সম্পাদক, ছাত্ৰ জিৰণি কোঠা (১৯৮৩-৮৪)

ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন—

জয়জয়তে মোক জৱাহৰলাল নেহৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকা হিচাপে বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাৰে নিৰ্বাচিত কৰাৰ বাবে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকললৈ মই আন্তৰিক ধন্যবাদ ‘জৱাহৰ-জ্যোতি’ৰ জৰিয়তে জ্ঞাপন কৰিলোঁ। এই কাৰ্যকালছোৱাত মই মোৰ কৰ্তব্য পালনত কিমান দূৰ অগ্ৰসৰ হব পাৰিছোঁ সেইয়া বিচাৰ কৰাৰ ভাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপিকাৰ হাততই এৰি দিছোঁ।

ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ গতানুগতিক কামবোৰৰ উপৰিও আন কিছুমান কাম মই কৰিবলগীয়া হৈছিলোঁ। ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতাৰ প্ৰতি চকু দিয়াৰ উপৰিও মই ছাত্ৰী সকলৰ অৱসৰ বিনোদৰ কাৰণে খেলৰ সামগ্ৰী সমূহ যোগান ধৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিছিলোঁ।

এই বছৰ আমাৰ মহাবিদ্যালয়ত উলহ-মালহেৰে 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ' পালন কৰা হয়। এই সপ্তাহ উপলক্ষে অনুষ্ঠিত কৰা পুষ্প সজ্জা আৰু চিলাই প্ৰতিযোগিতাত ছাত্ৰীসকলৰ লগতে ছাত্ৰসকলৰ সক্ৰিয় যোগদানে এই প্ৰতিযোগিতা অতি সুন্দৰ কৰি তোলে। ভৱিষ্যতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ এনে ধৰণৰ উৎসাহ কামনা কৰা হ'ল।

মোৰ কাৰ্যকালছোৱাত ছাত্ৰীসকলৰ বিশেষ একো অভাৱ পূৰণ কৰিব নোৱাৰি মই দুঃখিত আৰু লজ্জিত। কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিয়েই মই কলেজ কৰ্তৃপক্ষক ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ বাবে এটা ফিল্টাৰ আৰু চকী কেইখনমানৰ বাবে কাণ চোৱাইছিলোঁ। যদিও সেই অভাৱ এতিয়ালৈ পূৰণ হৈ উঠা নাই। ইয়াৰ উপৰিও ছাত্ৰীৰ সংখ্যা বেছি হোৱাৰ বাবে আমাৰ জিৰণি কোঠাটো ভাবিব নোৱাৰোঁ। ধৰণে সৰু হৈ পৰিছে। আনপিনে গৰমৰ দিনত কোঠাটোত সোমোৱাটোৱেই অসহকৰ হৈ পৰে। আশা কৰিছোঁ, মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই অনতিপলমে ছাত্ৰীসকলৰ বহুদিনীয়া অভাৱবোৰ পূৰণ কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিব।

মোৰ কাৰ্যকালছোৱাত বিভিন্ন দিশত দিহা-পৰামৰ্শ দি সহায় কৰা বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত যতীন্দ্ৰ নাথ দেৱলৈ, ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যাপিকা জয়শ্ৰী ভূঞালৈ আৰু আমাৰ বিভিন্ন বিভাগৰ অধ্যাপক-অধ্যাপিকালৈ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা আৰু কৃতজ্ঞতা জনালোঁ। ইয়াৰ উপৰিও বিভিন্ন কামত সহায়-সহযোগ আগবঢ়োৱা বাবে বন্ধু-বান্ধৱী তথা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ ওচৰত মই চিৰ কৃতজ্ঞ।

অতি কম সময়ৰ ভিতৰত সকলোবোৰ কাম কৰিবলগীয়া হোৱা বাবে মোৰ কৰ্তব্য-পালনত বহুতো ভুল-ভ্ৰান্তি থাকিব পাৰে। তাৰ বাবে সমূহ ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ ওচৰত মই ক্ষমা বিচাৰিছোঁ। শেষত জে, এন কলেজ ছাত্ৰ একতা সভাৰ দীৰ্ঘ জীৱন কামনা কৰি, মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ অধ্যাপক-অধ্যাপিকা আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ শ্ৰদ্ধা, শুভেচ্ছা আৰু ধন্যবাদ জনাই মোৰ প্ৰতিবেদনৰ ইমানতে সামৰণি মাৰিছোঁ।

মিচ্, দিলুণাৰা বেগম

সম্পাদিকা ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা (১৯৮৩-৮৪)

১৯৮৩-৮৪ চনৰ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ খেল-ধেমালি প্রতিযোগিতাসমূহৰ ফলাফল :

ল'ৰাৰ :

১০০ মিটাৰ দৌৰ :

১ম—ত্ৰিবিষ্ণু বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

২য়—ত্ৰিপৰেশ চৌধুৰী, ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক

২০০ মিটাৰ দৌৰ :

১ম - ত্ৰিহলধৰ বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

২য়—ত্ৰিবিষ্ণু বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

৪০০ মিটাৰ দৌৰ :

১ম—ত্ৰিবিষ্ণু বড়ো ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

২য়—ত্ৰীকৰ্ণভূষণ বসুমতাৰী, ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

৮০০ মিটাৰ দৌৰ :

১ম ত্ৰিবিষ্ণু বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

২য়—ত্ৰীভূষণ ঠাকুৰীয়া, ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

বিলেবেচ :

১ম - (ক) ত্ৰীলক্ষীনন্দন বড়ো, ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

(খ) ত্ৰীকৰ্ণভূষণ বসুমতাৰী ১ম বাৰ্ষিক প্ৰাঃ বিঃ

(গ) ত্ৰীভূষণ ঠাকুৰীয়া. ১ম বাৰ্ষিক প্ৰাঃ বিঃ

(ঘ) ত্ৰিবসন্ত বড়ো, ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক

২য় (ক) ত্ৰিবিষ্ণু বড়ো ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

(খ) ত্ৰীসীতা বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

(গ) ত্ৰীহৰক্ষুণ বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

(ঘ) ত্ৰিহলধৰ বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

লংজাম্প :

১ম - ত্ৰিপৰেশ চৌধুৰী, ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক

২য় - ত্ৰীধীৰেণ কলিতা, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

হাই জাম্প :

১ম - (ক) ত্ৰীসীতা বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বিঃ

(খ) ত্ৰীধীৰেণ কলিতা, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

২য় - ত্ৰীপ্ৰসন্ন কলিতা, ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰাঃ বি.

হপষ্টেপ এণ্ড জাম্প :

১ম—ত্ৰীধীৰেণ কলিতা, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

২য় - ত্ৰিপৰেশ চৌধুৰী, ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক

প'লভল্ট :

১ম - ত্ৰীধীৰেণ কলিতা, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

২য় - ত্ৰীপ্ৰসন্ন কলিতা, ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

স্টেপুট :

১ম - ত্ৰীস্বাধীন বড়ো ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

২য় ত্ৰীমতিলাল বাভা, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

ডিচ্কাচ্ থ্ৰো :

১ম ত্ৰীমতিলাল বাভা, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

২য়—ত্ৰীস্বাধীন বড়ো, ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

জেন্ডলিন থ্ৰো :

১ম - ত্ৰীকুকন দাস, ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি

২য়—ত্ৰীমতিলাল বাভা ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

ভলীবল :

চেম্পিয়ন - ২য় বাৰ্ষিক, প্রা. বি.

- (ক) বিষ্ণু বড়ো
- (খ) হৰফুল্ল বড়ো
- (গ) ষোগেন নাথ
- (ঘ) বিষ্ণুৰাম বড়ো
- (ঙ) জিতেন কলিতা
- (চ) হৰধৰ বড়ো

বাগাবচ্ আপ ২য় বাৰ্ষিক, স্নাতক

- (ক) মনোমোহন দাস
- (খ) হৰমোহন বড়ো
- (গ) নৰেশ্বৰ বড়ো
- (ঘ) গনেশ কলিতা
- (ঙ) জিতেন নাথ
- (চ) জীনা ৰাম দাস

কেৰম প্ৰতিযোগিতা : (এজনীয়া)

- ১ম - বিজয় অধিকাৰী, ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক
- ২য় - হৰমোহন বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক, স্নাতক
- (দুজনীয়া)

- ১ম - (ক) জীনা ৰাম দাস, ২য় বাৰ্ষিক, স্নাতক
- (খ) মহানন্দ কলিতা, ২য় বাৰ্ষিক, প্রা. বি.
- ২য় - (ক) জুবেন বড়ো, ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক
- (খ) ইকবাল জুচেইন, ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক

বেডমিণ্টন : (এজনীয়া)

- ১ম - সীতা বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.
- ২য় - বিজয় অধিকাৰী ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক
- (দুজনীয়া)

- ১ম - (ক) বিজয় অধিকাৰী, ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক
- (খ) ষোনাখন মাৰাক, ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক

২য় - (ক) সীতা বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক, প্রা. বি.

(খ) অৱনীকান্ত অধিকাৰী, ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক

ছোৱালীৰ :

১০০ মিটাৰ দৌৰ :

- ১ম - বুলুৰাণী দাস, ২য় বাৰ্ষিক, প্রা. বি.
- ২য় - খনা দেৱী চৌধুৰী, ২য় বাৰ্ষিক, প্রা. বি.

২০০ মিটাৰ দৌৰ :

- ১ম - পৰনেশ্বৰী বড়ো ২য় বাৰ্ষিক, প্রা. বি.
- ২য় - ৰীতা অধিকাৰী, ২য় বাৰ্ষিক, প্রা. বি.

৪০০ মিটাৰ দৌৰ :

- ১ম বুলুৰাণী দাস, ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.
- ২য় পৰনেশ্বৰী বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক, প্রা. বি.

বেলেন্স ৰেচ :

- ১ম বৈজয়ন্তী ৰাভা, ১ম বাৰ্ষিক. প্রা. বি.
- ২য় নিশিতা চৰকাৰ. ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

বিলেৰেচ :

- ১ম - (ক) আমিয়া নাৰ্জাৰী, ২য় বাৰ্ষিক, প্রা. বি.
- (খ) খনাদেৱী চৌধুৰী. ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.
- (গ) বুলুৰাণী দাস. ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.
- (ঘ) পৰনেশ্বৰী বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

- ২য় - (ক) ৰীতা অধিকাৰী, ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.
- (খ) অঞ্জলি দাস, ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.
- (গ) উমা কলিতা, ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.
- (ঘ) প্ৰতিভা দাস, ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

মিউজিকেল চেয়াৰ :

- ১ম - মলয়া কলিতা ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.
- ২য় - নীলিমা বেগম ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

ব্লাইণ্ডহিট :

ত্ৰিবেণী বিয়োগী ১ম বাৰ্ষিক প্রা. বি.

প্ৰতিমা বড়ো ১ম বাৰ্ষিক প্রা. বি.

জেভলিন থো :

১ম—সুমিত্ৰা বড়ো ১ম বাৰ্ষিক প্রা. বি.

২য়—পৰনেশ্বৰী বড়ো ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

শ্বটপুত :

১ম—অমিয়া নাজাঁৰী ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

২য়—নীলিমা বেগম ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

দিচ্কাচ্ থো :

১ম—ৰীতা বসাক ১ম বাৰ্ষিক প্রা. বি.

২য়—বুলুবাণী দাস ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

কাবাডি :

১ম—অমিয়া নাজাঁৰীৰ দল

(ক) অমিয়া নাজাঁৰী

(খ) সবলা বড়ো

(গ) ৰীণা বাণী মজুমদাৰ

(ঘ) ৰীতা বসাক

(ঙ) অনিলা বড়ো

(চ) ইৰা তালুকদাৰ

২য়—ত্ৰিবেণী বিয়োগীৰ দল

(ক) ত্ৰিবেণী বিয়োগী

(খ) অবলা বৈশ্য

(গ) আৰতি ডাকুৱা

(ঘ) কনমাই ৰাভা

(ঙ) সুমিত্ৰা বড়ো

(চ) ভৰ্গে বড়ো

বেড্‌মিণ্টন : (এজুনীয়া)

১ম—অমিয়া নাজাঁৰী ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

২য়—ৰীতা অধিকাৰী ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

বেড্‌মিণ্টন (ছজুনীয়া)

১ম—(ক) অমিয়া নাজাঁৰী ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

(খ) সবলা বড়ো ১ম বাৰ্ষিক প্রা. বি.

২য়—(ক) ললিতা ৰাভা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

(খ) পূৰ্ণিমা শৰ্ম্মা ১ম বাৰ্ষিক প্রা. বি.

দাবা প্ৰতিযোগিতা :

১ম—চিত্ৰা গোস্বামী ২য় বাৰ্ষিক স্নাতক

২য়—দিলুৱাৰা বেগম ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

ৰিং টেনিচ (এজুনীয়া) :

১ম—ৰীতা বসাক ১ম বাৰ্ষিক প্রা. বি.

২য়—কনমাই ৰাভা ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

(ছজুনীয়া)

১ম—দিলুৱাৰা বেগম ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

ৰীতা বসাক ১ম বাৰ্ষিক প্রা. বি.

২য়—মলয়া কলিতা ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

বুলুবাণী দাস ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

কেৰম (এজুনীয়া)

১ম—দীপালী কলিতা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

২য়—নীলিমা বেগম ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

(ছজুনীয়া)

১ম—(ক) নীলিমা বেগম ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

(খ) বুলুবাণী দাস ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

২য়—(ক) দিলুৱাৰা বেগম ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

(খ) দীপালী কলিতা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈ :

ল'ৰা—বিস্মু বড়ো ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

ছোৱালী—বুলুবাণী দাস ২য় বাৰ্ষিক প্রা. বি.

সাহিত্য প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল :

চুটিগল্প :

১ম—নৰমোহন ৰায় সৰকাৰ ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

২য়—চন্দনা ভাগৱতী ২য় বাৰ্ষিক স্নাতক

উদগনি বঁটা : জুলিয়েট দাস ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

প্ৰদীপ কুমাৰ দাস ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

অসমীয়া কবিতা :

১ম (ক) নৰমোহনৰায় সৰকাৰ ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

(খ) নৱ কুমাৰ দাস ২য় বাৰ্ষিক স্নাতক

২য় - (ক) বিৰিঞ্চি কুমাৰ ৰাভা ১ম বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

(খ) ধীৰাজ তামূলী ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

চিত্ৰাংকন :

উদগনি বঁটা : কমল কুমাৰ ৰাভা ১ম বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

সংগীত প্ৰতিযোগিতা

আধুনিক গীত :

১ম—জগবন্ধু চৌধুৰী ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

২য়—পূৰ্ণ ৰাভা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

জ্যোতি সংগীত :

১ম—কমী দত্ত বৰুৱা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

২য় - (ক) পূৰ্ণ ৰাভা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

(খ) প্ৰদীপ কুমাৰ দাস ১ম বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

গজল :

১ম - (ক) পূৰ্ণ ৰাভা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

(খ) কমী দত্ত বৰুৱা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

২য় - জগবন্ধু চৌধুৰী ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

বৰগীত :

১ম প্ৰদীপ কুমাৰ দাস ১ম বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

২য় - (ক) পূৰ্ণ ৰাভা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

(খ) কমী দত্ত বৰুৱা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

(গ) ধীৰাজ তামূলী ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

লোকগীত :

১ম—কমী দত্ত বৰুৱা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

২য় - (ক) হৰিনাৰায়ণ ৰয় ১ম বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

(খ) প্ৰদীপ কুমাৰ দাস ১ম বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

ৰাভা গীত :

১ম—শংকৰ বড়ো ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

২য়—পূৰ্ণ ৰাভা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

বিষ্ণু সংগীত :

১ম—(ক) কমী দত্ত বৰুৱা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

(খ) জয়ন্ত চৌধুৰী ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

২য়—জগবন্ধু চৌধুৰী ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

ভজন :

১ম - ননী গোপাল সৰকাৰ ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

২য়—কমী দত্ত বৰুৱা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

ভূপেন্দ্ৰ সংগীত :

১ম (ক) পূৰ্ণ ৰাভা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

(খ) প্ৰদীপ কুমাৰ দাস ১ম বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

২য়—শংকৰ বড়ো ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

বড়োগীত :

১ম—(ক) কমী দত্ত বৰুৱা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

(খ) ভোলানাথ বড়ো ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

২য় - (ক) প্ৰদীপ কুমাৰ দাস ১ম বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

(খ) পূৰ্ণ ৰাভা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

খেয়াল (উদগনি বঁটা) :

ধীৰাজ তামূলী ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

পূৰ্ণ ৰাভা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

শ্ৰেষ্ঠ সংগীত প্ৰতিযোগী :

কমী দত্ত বৰুৱা ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

ভেশ্‌চন প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল :

১ম শংকৰ বড়ো ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

২য় - (ক) হিৰণময়ী কলিতা ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

(খ) অমিয়া নাৰ্জাৰী ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

ভেশ্চন প্ৰতিযোগিতাৰ উদগনি বঁটা—

অৱলা বৈষ্ণু, ২য় বাৰ্ষিক, স্নাতক
দীপালী ৰাভা, ২য় বাৰ্ষিক, স্নাতক
খনা চৌধুৰী, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.
বুলু ৰাণী দাস, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.
মলয়া কলিতা, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.
দিলীপ মজুমদাৰ, ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক

হস্তশিল্প প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল—

১ম—সুমিত্ৰা ৰাভা, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.
২য়—ননী গোপাল চৰকাৰ, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

চিলাই প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল—

১ম—জুলিয়েট দাস, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.
২য়—(ক) বুলুৰাণী দাস, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.
(খ) ইৰা তালুকদাৰ, ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

বয়ন প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল—

১ম—স্বপন ছুৰবা, ২য় বাৰ্ষিক, স্নাতক
২য়—পৰনেশ্বৰী বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

চিত্ৰাংকন প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল—

১ম স্বপন ছুৰবা, ২য় বাৰ্ষিক, স্নাতক
২য়—হাফিজ আলি, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

পুষ্প সজ্জা প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল—

১ম—নীলিমা বেগম, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.
২য়—গীতা ধৰ, ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল—

১ম—ধীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ চৌধুৰী, ২য় বাৰ্ষিক স্নাতক
২য়—(ক) অৱনীকান্ত অধিকাৰী, ১ম বাঃ স্নাতক
(খ) প্ৰমীলা দাস, ২য় বাৰ্ষিক স্নাতক

আকস্মিক বক্তৃতাৰ ফলাফল—

১ম—প্ৰমীলা দাস, ২য় বাৰ্ষিক স্নাতক
২য়—ধীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ চৌধুৰী, ২য় বাঃ স্নাতক
অসমীয়া আৱৃতি প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল—

১ম—নৱ কুমাৰ দাস, ২য় বাৰ্ষিক, স্নাতক
২য়—ৰীতা বসাক ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

ইংৰাজী আৱৃতি প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল—

১ম নৱ কুমাৰ দাস, ২য় বাৰ্ষিক স্নাতক
২য় জুলিয়েট দাস, ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.

কৌতুক প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল—

১ম—অৱলা বৈষ্ণু, ২য় বাৰ্ষিক, স্নাতক
২য় কমল পাঠক ২য় বাৰ্ষিক, স্নাতক

কুইজ প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল—

১ম—(ক) অৱনী কান্ত অধিকাৰী, ১ম বাঃ স্নাতক
(খ) স্বপন ছুৰবা, ২য় বাৰ্ষিক স্নাতক
(গ) যোনাথন মাৰাক, ১ম বাৰ্ষিক স্নাতক
(ঘ) বিজয় অধিকাৰী, ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক
(ঙ) নৱ গোস্বামী, ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক

২য়—(ক) মতিলাল ৰাভা, ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.
(খ) যোগেন নাথ, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.
(গ) বুলুৰাণী দাস, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.
(ঘ) মলয়া কলিতা, ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.
(ঙ) দিলীপ দাস, ২য় বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

সমাজ সেৱাৰ বঁটা বিজয়ীসকল—

১ম (ক) ভূষণ ঠাকুৰীয়া, ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.
(খ) ইন্দ্ৰেশ্বৰ চৌধুৰী, ২য় বাৰ্ষিক প্ৰা. বি.
২য়—(ক) জগদীশ ৰাভা, ১ম বাৰ্ষিক, প্ৰা. বি.

(খ) অনন্ত বড়ো, ১ম বাৰ্ষিক, স্নাতক

(গ) পৱন ৰাভা, ১ম বাৰ্ষিক, প্রা. বি.

(ঘ) বীণা ৰাণী মজুমদাৰ, ১ম বাঃ প্রা. বি.

৩য়—(ক) লক্ষ্যধৰ কলিতা, ১ম বাৰ্ষিক, প্রা. বি.

(খ) সুভদ্রা ডাকুৱা, ১ম বাৰ্ষিক, প্রা. বি.

(গ) অমিয়া নাৰ্জাৰী, ২য় বাৰ্ষিক, প্রা. বি.

(ঘ) দেৱেন বড়ো, ২য় বাৰ্ষিক স্নাতক

প্ৰমাণ পত্ৰ পাওঁতা—

(ক) অৱলা বৈশা, ২য় বাৰ্ষিক, প্রা. বি.

(খ) শৰৎ বসুমতাৰী, ১ম বাৰ্ষিক, প্রা. বি.

(গ) বৈজয়ন্তী বড়ো, ১ম " " "

(ঘ) সুমিত্ৰা ৰাভা, ১ম " " "

(ঙ) খনা চৌধুৰী, ২য় " " "

(চ) হিৰণময়ী কলিতা ১ম " " স্নাতক

(ছ) হিৰণ কলিতা, ২য় বাৰ্ষিক, প্রা. বি.

(জ) অঞ্জলি দাস, ২য় " " "

(ঝ) তীৰ্থ কলিতা ২য় " " "

(ঞ) মলয়া কলিতা, ২য় " " "

অশ্রুত অঞ্জলিৰে যাচিছোঁ আমাৰ শ্ৰদ্ধাৰ্থী :

প্ৰয়াত দীনেশ চন্দ্ৰ শৰ্মা

জন্ম : ১ ডিচেম্বৰ, ১৯৪২ চন : মৃত্যু ১ মাৰ্চ, ১৯৮৪ চন

... যি গৰাকী কৃতী শিক্ষক, সুবক্তা, সমাজ সচেতন, সববৰহী
গুণী ব্যক্তিক নিষ্ঠুৰ কালে চিৰদিনৰ কাৰণে আমাৰ মাজৰ পৰা কাটি
নিলে—যাৰ উদাত্ত কণ্ঠ আজিও আমাৰ কাণত বৈ বৈ বাজে—যাৰ
নিবিড় স্মৃতি আমাৰ মনৰ মনিকোঠত আজিও সেউজবুলীয়া হৈ আছে

তেন্তেই স্বৰ্গগত আত্মাৰ চিৰশান্তিৰ কাৰণে সৰ্বনিয়ন্তাৰ ওচৰত
প্ৰাৰ্থনা কৰিছোঁ।

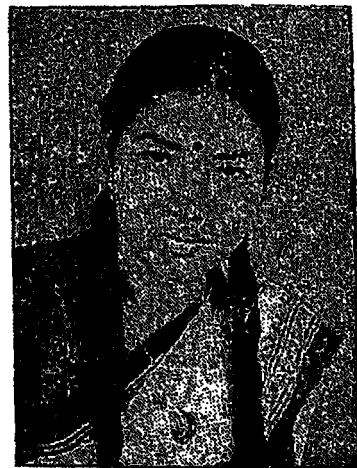
আমাৰ প্ৰতিভা :

বিষ্ণু বড়ো
বছৰৰ শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈ

কুমাৰী কমলদত্ত বৰুৱা
বছৰৰ শ্ৰেষ্ঠ গায়িকা

কুমাৰী বুলুবাণী দাস
বছৰৰ শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈ

THE JAWAHAR JYOTI

E
N
G
L
S
I
E
S
C
H
T
I
O
N

Editor :
Abani Kanta Adhikary

In
This Section.

Jawaharlal Nehru Colleg :

A Looking Back to the Past : 1 :

Shakespeare and his Comedies : 11 :

Recalling Sundays : 19 :

Mirage : 20 :

Principal J. C. Nath.

M. K. Sarma.

Miss Joyshri Bhuyan.

Naba Kr. Das.

Jawaharlal Nehru College :

A LOOKING BACK TO THE PAST.

Principal J. C. Nath.

Our college is now twenty and has exuberantly emerged out of the adolescence into youth. When we look back to the past—its origin and development—many things flash upon our inward eye and fill our heart with pleasure and pain. The idea of a college at a remote and undeveloped place like Boko fired the imagination of the people and its establishment under the inspiring leadership of late Sri Probin Kumar Chaudhuri, then M.L.A and later Minister, Assam, raised high hopes in the mind of the local people, particularly the tribals and other backward classes. On Sri Chaudhuri's suggestion, the people decided in a meeting held on the very next day of the sad demise of Pandit Jawaharlal Nehru on 27th May, 1964 to name the college after him as a token of love and respect for the

great leader and builder of modern India.

In the initial years there were two main hurdles, namely, low enrolment and meagre resources and both hampered the rapid growth of the college. In less than three years' time after the establishment it almost faced closure owing to financial stringencies. It was mainly due to the untiring zeal and efforts of late Sri Chaudhuri that the financial hurdles were overcome and the college was placed on a firm footing. There was another threat to its very existence from a responsible quarter in 1975. This time also Sri Chaudhuri took up the cudgels for the college and invited the attention of the Prime Minister, Srimati Gandhi whose timely intervention saved it from any possible harm. We are therefore very much pained to think

of his untimely loss and gratefully remember his signal services to the college. As President of the Governing Body of the college since its inception in 1964 till his death on 16th November, 1975 Sri Chaudhuri guided the college on sound lines.

A Recent Set-back :

There was no Governing Body after the death of Sri P. K. Chaudhuri and the college was managed by the Principal under direct orders from the D.P.I., Assam till the time of its reconstitution with effect from August 3, 1977 with Srimati Narbada Chaudhuri, wife of late Sri P.K. Chaudhuri and Chief Executive Councillor, Gauhati Mahkuma Parishad. Srimati Chaudhuri remained President till completion of her 2nd term in May/82. Thereafter the G. B. was reconstituted with effect from Aug 2, 1982 with the S.D.C., Boko Circle as the President and the Principal as the Secretary.

The Governing Body of an aided college in the State is constituted in accordance with the provisions of the Assam Aided Colleges Management

Rules, 1976. The powers and functions of the President, the Secretary and Principal and the Governing Body are well-defined and they are expected to function under their own jurisdiction. But the S.D.C., Sri Maheswar Das had a queer notion of the powers and functions of the President of a College Governing Body. Like a pucca bureaucrat he treated the Principal as his subordinate, wanted the Principal to be at his beck and call, and used derogatory language in his correspondences and denigrated the authority of the Principal by directly interfering in the day-to-day administration of the college. He went to the extent of receiving applications of the employees for leave over the head of the Principal, encouraging defiance of the authority of the Principal by the employees, questioning the movement of the Principal on official duty. He violated the provisions of the Assam Aided Colleges Management Rules, 1976 by refusing permission to convene a meeting of the G.B.

for more than nine months inspite of repeated requests. As a result the college suffered immensely and the developmental activities came to a standstill.

A Ray of Hope :

The attention of the D.P.I, Assam was drawn repeatedly to this unhappy state of affairs of the college for the intransigence of Sri Maheswar Das whose misuse of power and authority defeated the very purpose for which the G. B. was reconstituted. It was also brought to the notice of the Government his calculated attempt to lower the Principal in the estimation of the public. It may not be out of place to mention that Sri Das even questioned the authority of the D.P.I. to direct the Principal to convene a meeting of the G B. to discuss some of the pressing problems of the college and threatened to sue against him. At long last the D P.I., Assam was convinced of the great harm done to the college by the S. D. C. as President of the G. B. and dissolved it with effect from May/84 and

reconstituted it with Sri U. C. Das, Minister, Fishery and Co-operatives as the President and the Principal as the Secretary for better management of the college. It is fervently hoped that the G.B. under able guidance of the new President will rise to the occasion and do its best for the smooth management and rapid growth of the college.

Uphill task :

The new G. B. faces an uphill-task of expansion of physical facilities. There have been persistent demands for an auditorium, a separate library building, separate boys' and girls' common rooms, class rooms, laboratories and a museum as well as a girls' hostel. The G.B. will have to address itself to meeting these longstanding and genuine demands. With the introduction of the Three Year Degree Course from the current academic session expansion of class room accommodation has become an immediate necessity. In 1983 the college received a non-recurring building grant of Rs. 50,000/- from the state Government.

With this grant the college authorities took up extension of the existing college building measuring 2660 sqft. But before the work could start, the roofs of the main building were completely blown out by a cyclonic storm on the night of 11th April, 1983 causing a damage of over Rs. 50,000/-. The repair work was taken up on warfooting and completed in record time. The hon'ble D.P.I., Assam was kind enough to pay a visit to the college immediately after the calamity to assess the damage personally and promised adequate grant to compensate the damage. But the promise is yet to be fulfilled. The extension work was taken up but it still remains incomplete for want of funds.

A Welcome News :

The college has hitherto received no building grant from the U.G.C. Even the basic grant has been denied to this college. The State Government has however sanctioned a non-recurring grant of Rs. 1,00,000/- (Rupees one lakh) this year for

construction of a girls' hostel. This has been hailed by all sections of the people and has caused jubilation among the students, particularly the girl students. The hostel, when completed, will fulfil a long-felt need. Here we place on record our sincere thanks to the State Government for this sympathetic consideration.

A Common Handicap :

The colleges under deficit grant-in-aid system in the state have been suffering from a common handicap of non-sanctioning of posts of Lecturers by the Government in time. On public demand these colleges open new subjects with prior permission of the University and concurrence of the Government and appoint teachers on nominal consolidated salaries. Non-sanctioning of posts of Lecturers maintained by the colleges against the new subjects not only puts a severe financial strain on the colleges but also creates several problems for them. Notable among them are non-availability of duly qualified candidates at consolidated salary, frequent dislocations of

routine management owing to sudden resignation and growing dissatisfaction in the staff for disparity in pay. Our college is no exception to this situation. Even a small college like ours has been maintaining as many as seven teachers at consolidated salaries out of its meagre resources. Of these, only two posts have been sanctioned to this college in 1983 and 1984 and the appointment to these two posts is still to be approved by the D.P.I. Assam. This state of affairs is not at all conducive to the general academic atmosphere and the Government should give active consideration to remove the handicap by sanctioning requisite posts of Lecturers to the colleges in time.

Welcome to the New Members :

The undernoted teachers have joined our college during 1983 and 1984.

1. Srimati Binaya Devi, M. Sc.,
Department of Anthropology
(1983)
2. Kumari Manisha Bhattacharyya,
M, A. Dept of Political
Science. (1984)

3. Srimati Rafika Hussain, M.A.,
Dept of Education (1984)

4. Sri Gajendra Prasad Borah,
Ded. of Education (1984)

5. Sri Paramananda Majumdar,
Dept of Geography (1984)

6. Sri Bhadrakanta Sarma,
Dept of Geography (1984)

I, on behalf the staff, students and management of the college and on my personal behalf extend a warm welcome to the new members and hope that their joining the happy family of Jawaharlal Nehru College will enrich the heritage of this dear institution of ours.

Obituary :

The happy family of our college was overtaken by a tragedy on March 1, 1984 when Sri Dinesh Chandra Sarma, Head of the Department of Political Science died suddenly. His death was a bolt from the blue, for nobody could imagine that the man who attended college as usual on 28th February would be snatched by the icy hand of Death on 1st March. He joined this college as a Lecturer in Political

Science on 1. 8. 66 and was later appointed Head of the Department in the subject. A self-made man, Sri Sarma fought relentlessly against penury and adverse circumstances and provided a solid support to his family and other dependents. But unfortunately happiness, in the ordinary sense of the word, eluded him all along his life. This had had some effect on his psyche and disturbed him in the pursuit of his normal avocation. There were occasions when we had to deal with him sternly in the interest of the institution. But at the same time we were overwhelmed to see his moral courage when he offered apologies on realizing his mistakes and lapses. In his premature and unexpected death a stormy life came to an end and Jawaharlal Nehru College lost a successful teacher. May his soul rest in peace ! Amen !

Extra-Curricular Activities :

It has been our endeavour to provide opportunities to our students for extra-curricular activities for fuller development of their talents and

personalities. The Students' Union under the guidance of the teachers in charge of various departments, looks after the extra-curricular activities by organising competitions in sports, games, music, drama, social service etc. and by holding meetings and seminars. Last year our college participated in the Inter College Football Tournament held at Dhekiajuli LOCD College and moved up to Semi Final. The N. S. S. unit of the college organised a Special Camp in Chamaria Satra which was ravaged by the Bengali speaking people of the surrounding areas in the wake of the 1983 General elections and rendered yeomen's service by building as many as forty four houses to the riot-victims. At the invitation of the students' Union in connection with the annual College Week two distinguished educationists Dr. Probin Sarma, Principal Pandu College and Dr. Banikanta Sarma, Head of the Dept of M. I. L., Gauhati University, visited our college and participated in the prize giving meeting as Chief Guests.

We are however sorry that our college magazine 'Jawahar Jyoti' could not be brought out last year for continued absence of the Editor-elect and failure of the Students' Union to take timely action. This is a serious lapse and should not be repeated in future. The college magazine is the mirror where the activities of the college—its achievements and failures are reflected. As such it should be the endeavour of all those who are entrusted with the publication of the college magazine to see that it is brought out regularly for the benefit of its alumni and the general public. Jawahar Jyoti should also carry the message of love and brotherhood, national solidarity and international understanding and propagate the ideals of democracy, socialism and secularism—ideals for which Jawaharlal Nehru lived and worked.

Promises to keep and miles to go.

While opening the new college on August 4, 1971 late Sri Probin Kumar Chaudhuri, the founder President of the college and Transport

Minister, Assam, in his inaugural address made a solemn promise to make it a full-fledged college with both Arts and Science faculties and directed all his efforts to fulfil his promise. But before realization of his dream he was removed from the scene by destiny. It is for those of us who had the good fortune to work with him in close co-operation and perfect understanding to go ahead with courage and determination for realization of the dream of our dear departed leader. We know the path is long and we are far behind, but there will be no respite despite the heavy odds on the way until the goal is reached.

Appendix

Particulars of the college at a glance :

1. Year of establishment :- 1964
2. First affiliation : P. U. :- 1965
B.A. :- 1967
Present affiliation :- B.A. Pass
and Honours.
4. Subject taught :- (i) P. U. English, Alt. English, Assamese (MIL), Elective Assamese, Economics, Political Science,

History, Anthropology, Education, Economics, History, Pol. Science, Geography. Anthropology, Education, Geography.

(ii) B.A. (Pass) : English, Alt. English, B. A. (Hons) : Assamese and Economics. Assamese (MIL). Elective Assamese, mics.

5. Year of sanction of Deficit Grant :—1st September/1969.

6. Enrolment :

Year	P U./H.S.C		B.A.	
	Boys	Girls	Boys	Girls
1981-82	286	79	99	19
1982-83	288	113	101	31
1983-84	256	130	115	35
1984-85	243	107	96	27

7. Examination Result :

Year	P U.		B.A.	
	Appeared	Passed	Appeared	Passed
1982	166	72	69	20
1983	226	79	60	7
1984	278	48	93	21

8. Graduates of the year 1982, 1983 and 1984 :

1982

1. Miss Sabitri Kalita. (Hons/As)	6. Miss Malina Rabha.	”
2. Miss Ranju Rani Kalita.	7. Sri Mahat Pam.	”
3. Miss Manjula Boro.	8. Sri Mamat Ch. Kalita.	”
4. Miss Kabita Basak.	9. Sri Dinesh Ch. Das.	”
5. Sri Deben Ch. Boro.	10. Sri Prabhash Patowary (Simple pass)	

11. Sri Mihir choudhury (Simple pass)	11. Sri Jina Ram Das (Simple pass)
12. Sri Banamali Das "	12. Sri Laksheswar Rabha "
13. Sri Prabin kr. Nath "	13. Sri Ranjan Kr. Rabha "
14. Sri Mani Ram Rabha "	14. Sri Karuna Hazowary "
15. Sri Nanda Ram Boro "	15. Sri Naren Ch. Kalita "
16. Sri Chittaranjan Biswas "	16. Md. Matleb Ali "
17. Sri Dandeswar Rabha "	17. Sri Tarani Kanta Medhi "
18. Sri Sarbeswar Rabha "	18. Sri Nalini Kr. Kalita "
19. Sri Bhumidhar Rabha "	19. Sri Bhabendra Ch Kalita "
20. Sri Gopal Ch. Das "	20. Md. Rustam Ali "

1983

1. Sri Bhabendra Kr. Sarkar (Hons/Ec)	9. Teaching Staff :
2. Sri Ananta Kr. Roy (Simple pass)	1. Sri B K. Dutta --- Assamese
3. Sri Bhabitaran Boro "	2. Sri M. C. Kakati do
4. Sri Karuna Kanta Thakuria "	3. Sri D. K. Barua --- do
5. Sri Kumud Sarma "	4. Sri K. S. Deka do
6. Sri Paresh Ch. Mandal "	5. Sri S. C. Talukdar --- Economics
7. Sri Prabodh Kalita "	6. Sri D. N. Sarma do

1984

1. Sri Mono Mohan Das (Hons/As)	7. Sri A. C. Patowary --- do
2. Sri Kamaleswar Thakuria "	8. Sri K. M. Sarma --- English
3. Sri Karuna Kt. Deka "	9. Sri D. K. Das --- do
4. Md Abdus Salam (Simple pass)	10. Sri M. K. Sarma --- do
5. Sri Naba Kumar Das "	11. Sri D. N. Das --- History
6. Sri Naba Kumar Biswas "	Sri L. K. Sarma do
7. Sri Nalineer Kr. Das "	Md. M. Rahman --- Pol. Science
8. Sri Nagendra Kr. Kalita "	14. Miss M. Bhattacharya --- do
9. Sri Bipul Kr. Rabha "	15. Sri B. Goswami --- Anthropology
10. Sri Mono Mohan Adhikary "	16. Miss J. Bhuyan --- do
	17. Mrs. B. Devi --- do

18. Sri N. C. Mudiar Geography

19. Sri P. Majumdar ... do

20. Sri B. K. Sarma ... do

10. Non-Teaching Staff :

1. Sri K. C. Das, U. D. A.

2. Sri R. C. Medhi, L. D. A.

3. Sri S. N. Sarma do

4. Sri G. Rabha, Librarian

5. Sri S. Das, Grade IV.

6. Sri M. Das do

7. Md. H. Ali do (Library bearer)

11. Governing Body :

1. Sri U. C. Das, Minister, President

2. Principal J. C. Nath ... Secretary

3. Sri K. R. Rabha ... Govt. Nominee

4. Sri J. Pathak ... do

5. Sri A. Thakuria ... do

6. Mrs S. Marak ... do

7. Sri A. K. Adhikary ... G. U. Nominee

8. Principal, Chhaygaon College do

9. Sri J. Sarma ... Co-opted member

10. Sri C. Boro ... do

11. Sri M. C. Kakati ... Staff representatives

12. Sri M. K. Sarma ...

SHAKESPEARE AND HIS COMEDIES

M. K. Sarma
Lecturer in English

William Shakespeare, as we know, is the greatest dramatist of England. He also holds the foremost place in the world's literature. During his short stay in London, he wrote a number of plays generally divided into three classes—Comedies, tragedies and histories. His comedies are of different types. They range from farces like 'The Taming of the Shrew' to great romances like 'The Tempest.' They form more than a third part of his dramatic output.

The comedies written first by him are 'The Comedy of Errors', 'Love's Labour's Lost' and 'The Two Gentlemen of Verona.' They were written by him during the period of his apprenticeship in the literary workshop. In these early

comedies, Shakespeare imitated the modes of his contemporaries. But he reconstructed them to make them his own. In the play 'The Comedy of Errors', he followed Plautus, but the play surpasses the original in respect of the ingenuity of plotting and also its adaptability to the stage. In 'Love's Labour's Lost', Shakespeare devised a drama along the lines of Lyly's scheme for a court entertainment. Rich in verbal wit, the play reflects the taste of the time. In it also, Shakespeare sur-

passes Lyly in copiousness of wit and freedom of fancy. The other play 'The Two Gentlemen of Verona' is an experiment in sentimental romance after the fashion of Greene. It may be labelled as a romantic comedy.

having the charm and spirit of Greene's comedies. It, however, foreshadows the later comedies of Shakespeare.

Quite different from any one of his early comedies, is his play 'Midsummer Night's Dream'. It is said to be one of the masterpieces of the world's poetry. In it, Shakespeare has excelled in dramatic art. As regards the charm and beauty of this play, Thorndike, a Shakespearean critic, observes, 'It differs from Shakespeare's own 'Love's Labour's Lost' and 'Two Gentlemen of Verona' as blossom from stalk, or fairy land from an amusement park.' These early comedies of Shakespeare indicate that at the early stage of his dramatic career, he only learnt how to manipulate the tools of his craft. In his later comedies, he shifts the emphasis from plot to characterisation and succeeds in achieving a complete fusion of story and character.

During the second period of his dramatic career, Shakespeare wrote also a number of comedies.

They are, so to say, the great comedies written by him. He now leaves behind him the influence of his early masters and his work becomes quite independent. These plays reveal much development of Shakespeare in dramatic power and technique. The characterisation and the humour in these plays are deep and penetrative. Besides, Shakespeare shows much growth in the weight of his thought in these comedies. For instance, the play 'The Merchant of Venice' is said to be his most popular stage comedy in which tragedy intrudes. Though tragedy intrudes in it, it is averted. It appears that Shakespeare was very careful for emphasizing the happy ending in it. So, in the place of the tragic ending, we find the moon-lit terrace at Belmont and the merriment of the reconciled lovers. Even we do feel sympathy for Shylock who has the 'making of a monster in him'. The play is also noted for the technical skill with which Shakespeare ties the two stories together and carries us back and forth from

Venice to Belmont. The characters in the play are as real and interesting to us as possible. They deeply impress us with their speech and action. Portia dignified as a doctor of laws, is magnificent. Even Jessica stealing jewels from her father is attractive. Another play that belongs to this period, is Shakespeare's 'Taming of The Shrew'. In it, Shakespeare has blended the medieval and classical farce into a play of enduring effectiveness. In his next three plays 'Much Ado About Nothing', 'As You Like It' and 'Twelfth Night', Shakespeare maintains much advance in the art of comedy. As regards these plays, Charlton, a Shakespearean critic, observes in his book 'Shakespearean Comedy', 'They are the consummation of a process of growth in the art of the comedy as practised by Shakespeare. With them Shakespearean comedy realises its most perfect form---.' In short, these plays are the culmination of his comic art. They are called romantic comedies as the dominant theme of them is

love, and wooing is represented in them as a mystical experience. It is worth mentioning that these comedies are marked by common features of spirit and style. In each of these plays, the main plot concerns two beautiful and noble ladies and their lovers, and it ends with their happy union. Besides, the scenes are mainly set in the country side or in the woodland atmosphere which lends a peculiarly romantic charm to the plays. Shakespeare's contemporaries also wrote other romantic comedies, but they do not show any new development in the type as these plays of Shakespeare do. In short, the romanticism of these plays is altogether different from that of Greene or any other contemporary of Shakespeare and so, it is rightly said that 'they are a class apart'.

Then came the period of Shakespeare's sombre or bitter comedies. The comedies written by Shakespeare during this period are 'Measure For Measure', 'All's Well That Ends Well' and 'Troilus And Cressida'.

These comedies have some qualities in common and they all show the baser side of sexual passion. It is said that 'no one of these plays shows Shakespeare at his best or marks out any course that he was to follow afterwards'.

The last group of comedies written by Shakespeare during the period of his dramatic romances includes 'Cymbeline', 'The Winter's Tale' and 'The Tempest'. They are the comedies of Shakespeare's last phase and are quite different from any one of his early comedies. They are called romances in which there is a pervading sense of quiet and happiness, showing a change in the mind of Shakespeare. It appears that Shakespeare became weary of the business of drama and cared only for indulging in his whim. A free rein is given to humour and fantasy in these plays. They are marked by certain common features. In each of these plays, idealised womanhood is subjected to all sorts of tragic trials and misfortunes, and the outcome is kept uncertain till

the final denouement. Again the subjects chosen in them are tragic in nature, but they are shaped to a fortunate result. Imogen and Hermione are deeply wronged like Desdemona in the tragedy 'Othello'. Again Prospero in 'The Tempest' is driven from his inheritance like Lear in Shakespeare's other tragedy 'King Lear'. Yet the forces of destruction are not allowed to prevail in them, and the end brings forgiveness and re-union. In fact an all-embracing tolerance and kindness inspire these romances of Shakespeare. Again in each of these comedies, the heroine is taken away from court to share in simply, idyllic scene.. Imogen in Cymbeline shares the natural life of her brothers in the cave. Perdita in 'The Winter's Tale' is brought up amongst the shepherds. In 'The Tempest', Miranda is taken to the far-off island to pass a simple, natural life with her father Prospero. The scene in each of these plays is also shifted for escape from the old jealousies of the court to the enchanted island,

or the mountains of Wales, or the sheep-walks of Bohemia. The very structure of the plays has the inconsequence of reverie. All these characteristics of matter and form point to the conclusion that 'the darkness and burden of tragic sufferings gave place, in the latest works that Shakespeare wrote for the stage, to daylight and ease'.

A survey of all these comedies indicates only the remarkable variety of Shakespeare's conception of the comic. The first thing that arrests our attention is that his comedies begin with a hypothesis and the audience are expected to admit something and then, 'any improbabilities in them can be reconciled'. Even his masterly play 'Twelfth Night' begins with a hypothesis. Viola, the central figure of the play, fortunately escapes drowning, and she finds herself on the sea-shore. With her clothes still dripping from her drowning, she enquires of the sailors who rules the country they have landed in. On being told her that it is Orsino who rules, she decides to

serve him as a page. It is the hypothesis in the play that Viola is found to do something which an ordinary girl would not have done in her position. She instantly forms her bold design which the play unravels.

The predominant theme of Shakespeare's comedy is love. A young man and a young girl fall in love with each other at first sight, and they are finally united in marriage, despite a lot of difficulties and obstructions. It appears to be almost the rule that the lovers should love each other absolutely. Very often, the wooing is 'camouflaged in circumstances shaped by the wooers to cover the real passion'. In 'Much Ado About Nothing', Benedick and Beatrice willingly adopt a kind of inverted technique of love-making. In 'As You Like It', Rosalind in the guise of Ganymede pretends to be a girl in order to teach Orlando to woo. Viola in 'Twelfth Night', expresses her love for Orlando only by innuendo. It is a climate of romance, created by Shakespeare in

his comedies. They are romantic and poetic. But they are not divorced from reality. The characters in them are real beings of flesh and blood, and are subjected to 'the penalty of Adam'.

The role of women in Shakespeare's comedies is worth-mentioning. The young girls are in love with the young men who run after them. When any real business has to be done, it is the young girls who take the initiative in doing it. Their lovers appear to be quite helpless. Rosalind, Viola, Portia and Beatrice in his comedies are not only witty and daring but also practical and clear-sighted as to the ends and means. They are rich in eloquent discourse and are never deceived by their own eloquence.

There is a lot of fun through punning and quibbling in Shakespeare's Comedies. It is the clown who specializes in the art. Feste, the clown, in 'Twelfth Night' provides much fun and amuses others. His duty is to please Olivia with his jests, and he is paid for it. It is

because of the clown, a spirit of fun pervades the play from start to finish.

The finest of Shakespeare's Comedies exhibit dramatic irony working with a marvellous effect. The characters in the plays deceive themselves and are deceived, but the audience are kept fully informed of the developing situations. The following address of the Duke to Viola in 'Twelfth Night' is an instance of dramatic irony :

"Dear Lad, believe it ;

For they shall yet belie

thy happy years

That say thou art a man-----"

This address of the Duke has one meaning to him. He knows that he is praising a young man. But to the audience, it has another meaning. They find that the Duke is unconsciously praising a young girl. This device can be found in other comedies of Shakespeare too. In such an irony, the characters unconsciously express the truth which the audience know.

As we go through the comedies,

a marked development of Shakespeare as a comic dramatist is noticeable. In his early comedies, he is found experimenting in various directions. In these plays, his craftsmanship is obtrusive, and the attempt to master his sources is apparent. The next stage of his development in comic art is found in 'The Merchant of Venice' and 'The Merry Wives of Windsor'. The comedies that follow are 'Much Ado About Nothing', 'As You Like It' and 'Twelfth Night'. They are said to be the culmination of his comic art. The comedy 'Twelfth Night' is a complete and uniformly splendid production. In it, every device of dramatic technique is used to the best advantage. On account of its special traits, the play occupies a unique position among all his comedies. Of these, the most important is its perfect matching of design and execution. In some of his comedies like 'The Comedy of Errors', incident excites more interest than character. In 'The Merchant of Venice', the character gets the better of the story. His 'Love's

Labour's Lost' is too much occupied with the exposition of an idea through clever dialogue. In some other comedies like 'A Midsummer Night's Dream', poetry predominates. But in 'Twelfth Night', there are few improbable externals. Every part of the play is fitted to every part of its action, and consequences flow from actions in a logical manner. The play has another special trait not shared by any other comedy of Shakespeare. In his other comedies, lovers have often to overcome opposition from an older generation of parents and rulers. But 'Twelfth Night' does not follow this customary pattern. The world in it belongs to youth and gaiety. No antagonistic older generation is seen in it. There is no villain in it also as we find in some of his comedies. The humour in it is also the purest. In fact, the play exhibits a greater buoyancy of spirit than any other comedy of Shakespeare.

Another note-worthy feature of 'Twelfth Night' is that Shakespeare has repeated every artifice in his

store in it. In no other comedy, he has done this. In it, we find the same confusion of identity as in 'The Comedy Of Errors'. Again Antonio's friendship for Sebastian in it, is another version of the friendship between Antonio and Bassanio in 'The Merchant of Venice'. Viola, the heroine of 'Twelfth Night' dons in man's attire as Julia does in 'The Two Gentlemen of Verona'. In this sense, it is rightly called 'a masterpiece' of recapitulation'.

The two other plays 'All's Well That Ends Well' and 'Measure For Measure' written after 'Twelfth Night' show something new in his development as a comic dramatist. Both the plays have love as the theme. But it is not the love that is gay and sportive; rather it is serious and testing. The heroine of the play 'All's Well That Ends Well' is not a mocking girl like Rosalind. She is also not a scatterer of jests like Beatrice. She is rather strong-willed and determined 'to heal the world that needs healing'. The world of 'Measure For Measure' is a dark world. It depicts a society which is infected with sin. Besides, love in it, is not glorified; rather is it chastity that is tried. They are better called 'Problem plays' by some critics.

The plays called romances, of Shakespeare's closing years are marked by a new temper. In these plays 'Cymbeline', 'The Winter's Tale' and 'The Tempest', Shakespeare seems to overcome the sense of gloom, and he emerges into 'a gloriously serene mood'. The brave new world we find in them, is rich in picture and memory.

Shakespeare's comedies do not fall in line with the common orthodox and classical view that comedy should be satiric or corrective. His comedy differs from it. It is 'a venturesome and imaginative undertaking'. Its hero and heroine are voyagers in pursuit of happiness, not yet attained. They are in search of a brave new world wherein the life of a man may be fuller, and his joys become more lasting and widespread. As said by Charlton, "It is an artist's vision, not a critic's exposition".

Shakespeare's comedies have their own charm and beauty. A bright sunshine inundates and glorifies them. The spirit that inspires them is 'an absolute humanity unashamed and unafraid'. Rightly does Gordon say.

"The world is made of Life and Hope, and the Shakespearean comedy is a portrait of the world".

RECALLING SUNDAYS

Miss Joyshri Bhuyan

Lecturer, Dept. of
Anthropology.

When I turn my back to the past,

I only recall those

Sweet and sunny Sundays.

'Hai Beautiful Sunday'—

I welcomed each of them with a nice smile

'Cause every moment they carried

Smiled with joy and happiness.

Amidst my friends

Eagerly I used to wait for them;

Oh, how lovely were those Sundays !

Now

'Hellow'—knocking at my door

Every Sunday invites me—

'Come out and enjoy the moments

And play the hour's game.'

But no—

No game is to be played now ;

I have chained myself.

Shutting my door up

I bid them farewell

With aching heart and tearful eyes.

x x

MIRAGE

—Naba Kumar Das.

2nd year, B. A. Class.

What can I do,

Where have my pledges vanished ?

Contrivance was

Full of innumerable colours,

But confidence turned

Bitter and sour.

Sadness is the boon of my faults

And happiness 's gone far off.

No peace awaits me now

Only agonies

And agonies left behind.

Dreams of expectation

Misled me

Only misled me.